

گورکھ

عہدو و راوہند

رؤمان

کتابخانه ملی

۱۱

گرم

عقبو پراوند

گول

عہبوو پراوہند

وهشانی ژنهفتن
jineftin.krd

ناونیشان: گول

نووسینی: عه‌بوو راوه‌ند

بابه‌ت: رۆمان

دیزاینی به‌رگ و ناوه‌وه: گه‌یلان عه‌بدو‌لا

تابلۆی پروبه‌رگ: هاوار ئەمینی

میژووی بلاوکرده‌وه:

هه‌ولێر، نیسانی ۲۰۲۲

چاپی یه‌که‌م: ئەلیکترۆنی

۶۶ لاپه‌ره

Email: jineftin@jineftin.krd

مافی له‌چاپدانه‌وه‌ی ئەلیکترۆنی و کاغەزی پارێزراوه.

بلاوکرده‌وه‌ی پاژ یان به‌شیک له وتار و کتێبه‌کان تهنیا به‌ ئاماژه‌دان به‌ سه‌رچاوه‌که‌ ری پێدراوه.

من هیوام ناوہ پیویست ناکا بو ناسینی من یان ویتاکردنم زۆر بیر بکەنەوہ، لەو کەسانەم کە پۆژانە ئەیانناسیت و ئەیانبنیت. زۆرن لە دەور و بەرتان وەک خزم و کەسەکانی خۆتان، لە ھەر شوپن و شار و جیگا و بنەمالەبەک لەم کوردستانە کەسیک وەک من ھەیە، زۆرن ئەوانە ی وەک منن، ھەلومەرجی کۆمەلایەتی و سیاسی و میژووویی زۆر کەسی وەک منی لە جیگا جیاوازیەکانی ئەم وڵاتە دروست کردووہ، سەرم بە کاری خۆمەوہ ناوہ و سەرەرای ئەوہی کە ئەزانم دۆخی زۆرینە ی کۆمەلگا لە من باشترە ھیشتا ھەر بۆلەبۆل ناکەم و دۆخەکەم وەک خۆی قەبوول کردووہ، لەوانە نیم کە نە زۆر پازی بۆم و نە نارازییەکی بەرچاوی، نە لەوانە زۆر دوورم کە زۆر نارازین نە لەوانەش کە زۆر پازین، تیبینی خۆم ھەیە لەسەر ھەردوو لایان. شایەت بتوانم بە خۆم بلیم کە نارازیم، نارازییەکی بیدەنگ، بەلام ئەوہ شتیک نییە لە ئیستادا زۆرینە ی خەلک بە روالەتیش بێت نارازی قسە ئەکەن، نارازی قسەکردنیک کە بو ئەوہی نەبیتە مەترسی بو سەر بەرژەوہندییەکانیان و لە دلی کۆمەلگا بکریتە دەر و پیگە و کار و ژانیان بخاتە ژیر کاریگەری و مەترسییەوہ.

ئەم دۆخە بە من راسە ی نایەت، من ھەر بارم چل مەنە، بە ھەر بارا برۆم بازنەکەم لە خۆم تەنگتر کردۆتەوہ، بەلام بەراسی من لە کام لام، زیاتر بە کام لادا ئەیکیشم، لە راستیدا بیلائیەنمان لەم کۆمەلگا نەماوہ، دۆخەکە وەک شەری دەستەوہیخە وایە، با باش بیر بکەمەوہ شەپناوچیشم کردبیت ھەر بەشدار بووم تییدا، با بزائیم بە قسەکردنی کام لایان زۆر دلخۆشم و پام ئەکیشیت، کیشەکە تازە نییە تا ھەلوئستیکی پروونت لە سەری نەبیت.

ئەمە بە من ناكریت ئەم ھەموو رایی رایی و بیر و دالغە بە من ناكریت تا زووتر لە دەستیان ھەل بێم باشترە، من هیوام خۆم باش ئەناسم ھەمیشە تا ئیبرا پۆشتووم، نالییم کە بیرم نەکردۆتەوہ و دۆخەکەم دەرك نەکردووہ، بەلام پیم وایە تا ئیبرا پارێزراو ئەبم، لیترە بەولواوہ گەر دەسەلات و کۆمەلگاش پیت نەزانن و ئەشکەنجەت نەدەن، تۆ خۆتی کە خۆت ئازار ئەدەیت و ئەکەویتە ناوچە ی سوورەوہ، لیترە بەولواوہس کە شەیتان زەفەرت

پى ئەبات، شەيتان كە لەناو بىر و خەيالەكاندا ھەمىشە خۆى مەلاس داوھ.

ناتوانم زۆرىش خۆم لۆمە بكەم و بە خۆم بلىم حيز و سلامەت، ناكريت ئەم عالەمە لە خۆم بكەمە دوژمن و وابزانم چاوى من لە ھى ھەموو كەس رەشترە. سەرم بە ھەموو كونىكدا كوردووە تا رادەيەكى زۆر لە زۆربەى شتەكان ئاگادارم و لەو داخ و دەردانەى كە خەوت لى ئەزپرېتن و ھەمىشە دوای ئەوانەش تونايومە خەويكى ئاسوودەشم ھەبىت، ئەتوانم بىژم كە زياتر لە مندالىدا يا تا تەمەنەكانى شازدە و حەقدە ئەو ديمەن و پرووداو و كيشانە عەزابيان ئەدام، ئەو كاتانە زۆر نەمەتوانى جلەوى ھەست و بىر كوردنەوھ و ھىچ شتيكى خۆم بگرم، ئىستا دامەجلە كىبىت، بەلام دلخۆشيبە كى چكۆلەش ئەتوانى ئەوانەم لەبىر بباتەوھ، بۆ درۆ بكەم من كەسيكى وام. بە زۆر خۆم راگرتووە لەوانەيە ھەر كات جلەوى خۆم لە دەس بدەم، بلىى ئەم خەلكەش و ھەبا بن كە پرووداويك يا بىر كوردنەوھەكە بتوانى لە رەوتى ژيانى ئاسايى خۆيان لايان بدات و بيانكاتە كەسيكى سەركەش و جلەوى ھەموو شتيك لە دەس بدەن. لە راستيدا ھەرچەن لە دوورەوھ زۆر ئارام و سەقامگير ئەنوینم بەلام بەشيكى زۆرى ئەو خۆ دوورگرتنەم ئەگەر پتەوھ بۆ ئەو ھەستياريبەم و ئەكرىت زۆر زوو بەرى خۆم پى نەگىرەت و دۆخەكە لە خۆم بكەمە ئاور.

ئەوئەندەش ئاگادارم كە لەم سەردەمەدا ئەبىت زياتر بەرى خۆت بگريت لە حەقيقەت و راستيبەوھ نەگلىت تا لە درۆ و وھەمەوھ.

لەوئەتى ئاوزاوم و پىنگەشتووم تا كارى مال بووھ بە دەورى مالمەوھ بووم و لە نەبوونيشيا رىگەى كار كردنم گرتۆتە بەر لە ھەر شوپىتيكى ئەم كوردستان و ئىرانە بووبىت. زۆر جىگا رۆشتووم و زۆر كەسم ناسيوھ لە مرۆقە پەراويز و دوورەدەست و دەگمەنەكانى ھەژارى و برسيتى، زۆر شەوم لە گەلياندا رۆژ كردۆتەوھ و لە گەلياندا خەوتووم و خواردوومە و خەبەرم بۆتەوھ.

ھەر كامەيان و چىرۆكيكى بپوا پىنەكراويان لە رابردوو و بنەمالە و ژيانى خۆياندا پى بووھ، مرۆق تا زياتر خەلك بناسىت زياتر ئەزانىت كە دنيا لەوھى كە لە مېشكى ئەودايە بەرىنتەرە. ئەو كات ھەموو شتيكت لە بەردەستتدايە، پىويست ناكات بۆ ناسين و بەئاگابوون لە دەرد و رەنجەكانى خۆت و دەوروبەر دەست بۆ ئەدەبىيات و ماركس و ھىچ كەسيكى تر درىژ بكەيت و بىخويتىتەوھ، تى ئەگەى، بەلام تۆزىك دىر، لە ھەموو شتى تى ئەگەى، بى ئەوھى بۆ تىگەشتن چووبىتى تى ئەگەى، بەلام تۆزىك دىر، تىگەيشتن وايە شتيكى روون نيبە تا تۆ بە ئاسانى بتوانى بە پوانىنيك بيبىنيت، تىگەيشتن تارىكيە، تا چاوت بە تارىكيەكە دانەيەت و رەشى و

تارمايى نەزرىنگىتەۋە تۆ تەنيا ئەتۋانى چىۋى لى بىكوتى و ھىچ، ئىگە يىشتىن رۋالەتتىكى ھەس كە تا كۆتايىي تەمەن يەتەۋە پىش چاوت و ھەر تاۋە و خال و نىشانىكى ئەبىنى، تى ئەگەي بەلام ھەر سالە و ھەر بىر كىرەنەۋە يەك تەنيا بەشىكى. تا زياتر تىكەل بىت لەگەل ئەم خەلكە ئەزمۇنەكانى ئەۋان ئەبنە ئەزمۇنى تۆ، خەمەكانى ئەۋان ئەبنە خەمى تۆ، خەۋنەكانىان بە خەۋنى تۆ، سىنۋورەكانت گەۋرەتر ئەبن تا جىگەيەك دوور ئەبنەۋە كە ئىتر تۆ خۆت نازانى تا كويا تۆى، ئەبىتە ئىمىراتۆرىيەك لە خۆت.

بە شىۋەيەكى گىشتى خۆم ناساند و بىر و بۆچۈنەكانى خۆم بۆ وتىن، لە راستىدا ھەروام پىم وايە بۆ ناسىنى ھەر كەسىك ئەكرىت لە چۋار قسا رۋونى بىكەتەۋە و بىزىت چۆنە و چۆن نىيە، بىنەماكانى ژيان خۆيان زۆر دىارن ئىتر رۋونە تۆ كىت بە شەرتىك بىنەماكان بىناسىت.

مرۆقى ئەم سەردەمە مرۆقى سىر ھەلمارۋە با بىشى شارنەۋە، بەلام رۋونە ئەگەر لەو رەخنانە لەسەر خۆت نەترسى، ئەكرىت ھەر بە خۆت و شانس و ھەل و دەرفەتەكانى خۆتا لە ژيانى ئەۋىش تى بگەيت، لە چ شتىك خۆى لا داۋە و بۆ چ شتىك خۆى كوتاۋە. مرۆقى ئىمىرۆ بە تەۋاۋى رەنگ و رەگەز و دىن و داب و نەرىتە جىۋاۋزەكانى بەۋ ھەمەرەنگىيەۋە ئەتۋانى رەش و سىي ھەلىان بىسەنگىتى.

ۋەك وتم زۆر جىگا گەراوم و زۆر كارم كىردوۋە و كەسى سەير و سەمەرەم زۆر تىدا ناسىۋە، ئىستاش لە دۋاى ئەۋەى كە ژيانى ھاۋبەشم دروست كىردوۋە دىسانەۋە نەبۋونى و ترس لە داھات و داھاتووم تەنگى پى ھەلچىنوم و لە بەش و پارچەيەكى تى ئەم خاكە گىساۋمەتەۋە، خاۋ و خىزانم بەجى ھىشتوۋە و ھاتووم. چىرۆكەكەى من لىرە كۆتايى نەھاتوۋە، بەلكوۋ لىرەۋە دەس پى ئەكات لەم كەسە تازانەۋە و ئەم جىگە تازە كە ھاتووم و ناسىۋەم.

من ئەوم لەو مەیدانە ناسیبوو، چەن رۆژیک بوو لەوئ ئەمبىنى، جاروبار لەنىو ھوتىلى كرىكارەكاندا ئەمبىنى، تەنيا، ھەمىشە تەنيا. بە ئەستەم لە كەسىك نىك ببوايەتەو، ھەمىشە خۆى دوور ئەگرت، ترسى لە نىكبوونەو ھەبوو، تا رۆژىك بە رىكەوت پىكەو لە جىگايەك كارمان كرد، لىى نىك بوومەو، لىرەو دەستى پىى كرد، لەم قسانەو:

مردن لەو شوپنەو دەس پىى ئەكات كە وردە وردە خەلكى خەرىكن لە بىرت ئەبەنەو، بوونت سەرنجراكىش نىيە بۆ ھىچ كەس، بە ئەنقەست پەراوئىزت ئەخەن، كەسانى دەوروبەرت بە توندوتۆلى ئەگرن، لەگەلىان كەيفخۆشن، تا تۆ زياتر بە لەبىركرانى خۆت، بە مردنى خۆت، بە ھىچى خۆت بزانىت.

بىى سىى و دوو رىك و پاس دەستى بەم قسانە ئەكرد، وەك ئەوھى ھىچ رووداوىكى خۆش و ناخۆش لە ژيانىا نەبووئىت بۆ گىرانەو و بىگىرپتەو. لە ژيان تەنيا سىبەرىك، تارمايىيەكى لە بەرچاو و بىر مابوو، ژيانى جۆرىك بوو وەك ئەوھى ھەموو عەرز و عاسمان و دەوروبەرى بە قسە تەنرايىت، پىر بىت لە دەنگ، لە قسە، لە چپە و سەر بەيەكەوئەنان كە برى جار ھىندە روون و رەق كە بەسەر نانەوئەشت بنايە سەگ بۆى پىو نەئەكرد، برى جارىش تەنيا چپە، سەر بەيەكەوئەنان و روانىنى دوو كەس بوو، زاوئەزاوىكى بىى ئەمان دەورىان تەنى بوو.

رپىرانىت ئەكەن تا رۆژىك ھەرەس بە تەنبايىشت يەنن، چۆك دائەدەيت، خۆت تەحويلى كۆمەلگا ئەدەيتەو، تەسلىمى بىرەكانيان ئەبىت، ئەبىتە يەكىك لەوان، قورپىش ئەخۆيت، ناچارىت لەگەل ناقلابترىن كەسەكانىشيان ھەلسوكەوت بكەيت. لەگەل ناقلابترىن ھەلسوكەوتەكانيان. لىرەو دوو جۆرە مەرگ تاقى ئەكەيتەو، دوو ئىزرايىل گىانت ئەكەون يەكىكىان كۆمەلگا و ئەويشيان خۆت، خۆت كە دەستت بە كوشتنى خۆت كردوو، رۆژ بە رۆژ ھەست بە دارزان ئەكەيت، ھەست بە پسوايى ئەكەيت، دۆراوى و ئەيانەويىت

زىاتىر بتدۆرپىنن، ئەبىتە گەمە جارىيان و ئەگەر دەرفە تىيان ھەبىت شۆخى شۆخى گالتەت پى ئەكەن، ۋە چىنگىيان كەوتوۋى، خويىتىيان خوار دوۋە و ئەيانە ۋىت ئىسقات بىكرۇژن.

تەنيايى ئەۋە نىيە كە تۆ خۆت لە خەلكى دوور گرتىت، ئەمە جۆرىك ھىزە لە تۆدا، لە دۆخ و دەسەلاتى تۆدا، ھىشتا كەسانىك پىۋىستى بە تۆيە، موحتاجى تۆيە، بە پارەى تۆيە، بە پوخسار و جوانى تۆيە، ئەمە تەنيا پوخسارى تەنيايىيە، ناز كىرنە بەسەر تەنيايىدا، ھىشتا دەوروبەر پەراۋىزىيان نەخستوۋى، لىرەۋە دەست پى ئەكات تۆ خۆت دوور بگىرىت و دەوروبەر خۆيان دوورتر بىخەنەۋە، تۆلەى ھەموو كەموكورىيە كانيان لە تۆ بىكەنەۋە، تۆ كە لە خۆت و ئەم جىھانە نامۆيت و لە دار و بەرد و ئىنسانى ئەسلەمىتەۋە، ئەيانە ۋىت جىھانى شارياۋەى خۆيشت لى بشارنەۋە، نامۆتر و سلۆكترت ئەكەن، دەستت ئەگىرن تا سەرلىشىۋاۋى، تا سەرگەردانى و ۋىلت ئەكەن.

كاتىك كە قسەى ئەكرد، ئەۋەندە پىشتەسەرى يەك قسە كانى لە دەمىيەۋە ئەھاتنە دەر كە ئەموت ئىستا ئەخنىك، پىگەى ھەناسەدانى بە خۆى نەئەدا. بەلام دواى قسە كانى تۆزىك بە خۆيدا ئەھاتەۋە لە دلەۋە ھىزى ئەگرت، تۆزىك بە خۆيدا ئەھاتەۋە و ئەو پوخسارە ھەلپروسقاۋەى رەنگى ئەگرت و سوور ئەبوۋەۋە، ۋەك ئەۋەى كە شايتەت بتوانى لە پىگەى قسە كانييەۋە خۆى نەجات بدات. بە قسە كىرن ئەھەسايەۋە، چەندىن جار ئەمەى وتبوو كە قسە كىرن بەشىكە لە نووسىن بۆ ئەو، ھەمان ئەۋ ھەستەى كە لە كاتى نووسىندا بۆى دروس ئەبىت لە قسە كىرنىشدا ھەر ئەۋ ھەستەم ھەيە، ھەمان ئەۋ شتانەى كە لە نووسىندا ئەيدۆزىتەۋە، لە قسە كىرنىشدا ئەيدۆزىتەۋە، بەبى ئەۋەى كە خۆى ئاگاي لەۋ شتانە بىت و ئەۋ قسانەى پىشتەر ئامادە كىردىت، ۋەك گرىكۆلەيەك لە دەروونىا بىت و پىي نەزانىبىت و بەۋ قسە و نووسىنانە بىكاتەۋە. ئەيوىست پىشان بدات كە چارەنووسى لە دەستى خۆيدا نەبوۋە، ئەنا ئەۋ جەۋھەرى ژيان و سەر كەۋتنى تىا بوۋە، ئەيوىست بىزىت كە ئەۋ تەنيا لە خەۋن و خەيالدا سەر كەۋتوۋ نىيە، ھەموو شتىك لە پىگەى قسە كىرنەۋە چارەسەر ناكات، بەۋ ھەموو ھىز چىراۋىيەۋە داكۆكى لە خۆى ئەكرد ئەيوىست بىزىت كە ئەۋ كەسىكى بە دەم ئازا و بە لاشە بىمار نىيە، ئەۋ شتەى كە خەلكى ۋەھا بىريان ئەكردەۋە لە سەرى. ئەۋ ھىشتا ئەۋ لافاۋى كات و تەمەنە بە سەرىدا نەھاتبوو، لەۋ تەمەنەدا كە ھەموو شت و دۆخىكت پاساۋ ھەلئەگىرت، گوناحبار نىت لە بەرامبەرى ژيانى خۆتدا، بەلام زۆر تىناپەرىت خۆت ئەبىتە يەكەم لۆمەكەر و سەر كۆنەكەرى ژيانى خۆت كە

ھەلپژاردنىڭكى دروستت نەبوو ھە ئۇ تەمەنەنى كە تىيدا تۆ تەنەت ئەتوانى بەرپرسىار نەبىت لە ژيانى خۆشت، ئەو كرابوو بەرپرسىار لە دۆخى ژيانى بنەمالە و كۆلەكە و مەرگ و مانەو و چارەسەرى گرفت و دەردەكانى ئەندامانى بنەمالەكەى. وشە وەك لافاوى لە دەمىيەو ھەتە دەر، وەك لافاوىك ئەبىرد و ھالى خۆى لەبىر ئەبىردەو، وەك لافاوىك لە دەمىيەو ھەتە دەر و بىرئىك جار تەنەت لە دەربىرەن وشەكانا بە شىوھى دروس تووشى گرفت ئەبوو، بە ھەلە وشەكانى ئەوت بەلام تىئەگەشتى مەبەستى چىيە.

شىۋازى قسە كەردنى وەھا بوو، بۇمارانى ئەكرد، رىڭگەى خۆشاردەنەوھى نەئەدا. پىشتر لەنىو مالى خۇياندا بە قسە بۇمارانى خۇيان كەردبوو، كۆمەلگا بە تۈنچ و قسە بۇمارانىان كەردبوو، فەرمانبەر و مووچەخۆرەكان بە چاو و روانىن بۇمارانىان كەردبوو، لە ھەر شوپىئىكەو، لە ھەر دەمىكەو ھەتە گولەبەك و پىل ھاتبوو بەر ئەو كەوتبوو. ھەموو كەسىكى بە تاوانبار ئەزانى، پىيى و ابوو ھەمووان دەستيان لەم دۆخەدا ھەيە، ئەم دۆخەى كە ھەمووان پىيان دۆخىكى ئاسايى بوو، پىيى و ابوو ھەر كەسە و گۆشەبەكى گرتوو، بە پىكەنىيەك، بە ئەرىيەك، بە سلاوىك، بە بىدەنگىيەك. ھەموو كەس و قسە و ھەموو دۆخىك جىگاي گومان بوو بۆى. بىرئى جار ھەقىقەت و قسەبەكى خۆى چەندىن جار دووبارە ئەكەردەو و پەناى پى ئەبىردەو، جۆرىك ئەلىي راستى گەر لە دەمەو ھەتە دەر بەشىكى ئەمىت و ئەبىتە درۆ، قسەكانى دووپات ئەكەردەو، دەنگى ھەلئەبىرى، دەنگى گەر ئەبوو، چەندىن جار راستىيەكى بەبىر ئەھىنايەو ھەتە شايەت لە دەمىا دووبارە زىندووى بىكاتەو. قسەكانى جۆرىك بوو كە ھەمووانى ئەگرتەو، كەس نەبوو و نەبىتەتوانى بىگوناج بىت و ھەروا لىي بىپەرىتەو، بۆبە جۆرىك بوو و ھەستت ئەكەل گەل تۆبەتى و ھەموو ئەمانە بە گۆيى تۆدا ئەداتەو.

رەفتار و ھەلئەسوكەوتە نامۆكانى لىرەو دەستى پى ئەكەرد، ھەموو شتىك تفى كەردبوو، دەستى لە روويەو نەبوو، وەك وىنەى كەسىك كە لە وىتەكەدا رەنگى بە روو ھەتە نەمايىت و وىتەكە لە خۆى بىكاتە دەر، كرابوو دەر، لە جىھان كرابوو دەر، لە واتا و بەھاكان كرابوو دەر، سەرشۆرى بوو بۆ ھەر واتا و بەھايەك، بۆ ھەر جىھانىك، بۆ ھەر زمان و نەتەو و خاكىك، ھەر كەسىك لەگەلى نىكى بىكەدايە ئەویشى بە خۆبەو سووك ئەكەرد، وەك گولپىك سەير ئەكەرا كە بىوئىت دەردى خۆى بەم جىھانەو بىت، خەلكى سالانە كەفاراتى بىنىنى ئەويان دەرتەكەرد، كەفاراتى دراوسى بوونى ئەويان دەرتەكەرد، بووبوو گوناخىكى كەبىرە، وەك خۆى ئەيوت من بە تەنبايى خۆم دانايەم،

بە تەنیاييى ئەم خەلکە دانايەم، بە بەندبوونی خۆم لەم بەندیخانە گەورەدا دانايەم و چرکە لەگەڵ چرکە بێئۆقرە ئەبم و لە عەزەرەتى مانەوەم ھەر تاوہ و ھەلەيەك ئەکەم.

ھەر لە سەرەتاوہ ناسیبووم، لەوانە بوو کە ئەکرا زوو بناسرین، گری ئی دلیان لە لای ھەر کەسێک بەنەوہ، وەك لەشفرۆشێک کە لای ھەموو کەسێک چیرۆکی ژيانى خۆی لە چەند رستەدا و بە خیرایی ئەگێریتەوہ، ھەموو بکەر و جاکەشەکانی دەوروبەری سەرەتا و یەکیکیان وەك رزگارکەرێک بێنیت و دەریچیت. خۆی پێ ناساندبووم، خۆی گێراووەوہ، کە بە قسەکردندا ئەھات لێ تێک ئەچوو چۆن دەمی بەسیت، بۆ بێبەسیت؟ ھێچ شتێکی نەئەھێشتەوہ، تەواوی ئەوانەى کە خەلکی بۆیان بیواتا بوو ئەو ئەگێراییەوہ، بەو بێدەنگییە و ھەییەى کە پرێک لە خەلکی و رۆشنییرەکان تووشی ئەبن باوہری نەبوو، لە بەرابەر شتێکی گەورەتردا بێدەنگ بوو، بێدەنگییەکی گەورەتر. کە بە بێدەنگیشدا ئەھات نەئەزانى چۆن دەمی بکاتەوہ، بۆ بیکاتەوہ؟ ئەوئەندەى کە ھێمن بوو، ئەوئەندەش توورە، ئەوئەندەى کە شەرمن بوو، ئەوئەندەش روودار، ئەوئەندەى کە خەمۆک بوو، برێ جار دوو ھێندەش دلخۆش، ناتەبا بوو لەگەڵ خۆی، لەگەڵ ھەستەکانی خۆی، پیکەنین باشتەر یا گریان؟ خەم باشتەر یا دلخۆشى؟ تاریکی باشتەر یا رووناکی؟ مەرگ باشتەر یا ژيان؟

بریا ئەبوو ھەرکەسە و رابردووی خۆی لە پشتموہ ئەبوو، ئەبێنرا، لە بەردەستی ئەبوو، رابردووت دوات بکەوتایە. کە قسەى ئەکرد رابردووی لە دەمیئەوہ ئەھاتە دەر، چەشتبووی، تالی و سوپرییەکانی ژيانى چەشتبوو، تالی و سوپرییەکانی ژيانى لە دەمەوہ ئەھاتە دەر.

ھەمیشە ماتى کردبوو، لە راست و دروستى کارەکانى خۆی گومانى ھەبوو، نیوانى راست و درۆى لى تىک چوو بوو، حەق و ناحەق، راست و درۆى نەما بوو، حەق و ناحەقى نەما بوو، ھەمووی بوو بوو نیوان، نیوانى ئەو نەبوونە، نیوانیئیکیشى نەما بوو. وای لى ھاتبوو لەسەر کارەکانى خۆی پرسىارى لە خەلکی ئەکرد، خەلکی چۆن بێر لە ئەو ئەکەنەوہ؟ ئەو کورپىکی چۆنە؟ برێ جار ساکارترین شتەکانى ژيانى لەبیر ئەچوو و ئەستەمترینەکانى ئەکرد، نیوانى ئەستەم و ساکارى نەئەزانى، ھەموو شتێک بۆی ئەستەم بوو. چەندین جار ئەمەى وتبوو جگە لە تارمايیەك ھێچ ھەلبژاردنیك بۆ من بوونى نییە، دەست بە ھەرچییەوہ بەدەم وەك مار پیمەوہ ئەدا، ھەمیشە چاوەروان بوو کە کەسێک ساکارترین ریتمايیەکی بۆ ژيان بکات، ھانى بدات و تەنانەت رینگەيەکی ھەلەش بوویت دلئای کاتەوہ و پالی پێوہ بنیت، رووبەر بووونەوہى

3 له گەل کات و شوپن و حەقیقەت و درۆدا لێی تیک ئەچوو.

هەمیشە لە گۆشە ی چۆلی مەیدانە کە دائەنیشت، لەوێ کە کەمتر کرێکارێک لێی ئەویسا، کەمتر خاوەن کارێک لێی ئەگەرا. توانای نەبوو لەنیو ئاپۆرە ی کرێکارەکاندا بوپسیت و ھەر کە ماشینیکی وپسا ھەلمەت بۆ کاری ئەو رۆژە ی بات. لیشاوی کرێکارەکان کە بە دار و دیوار و لق و پۆیی ماشینەکاندا شۆر ئەبوونەو، ون ئەبوو، ژیر پێ ئەکەوت. تاقی کردبوو ھەو. کاری دەس نەکەوتبوو، دارزا و سەرشۆرتەر گەرابوو ھەو.

لەو چەند رۆژە ی کە لەوێ بوو تەنیا دوو رۆژێک کاری دەس کەوتبوو. بەیانیکە کە مەیدانە کە چۆل بوو، کاتیکی مەیدانە کە چۆل ئەبوو، ئەوکات ئەتوانی خۆت بدۆزیتەو، خۆت چاوەکە، ئەبوو بیابانیک. پێش ئەو لەنیو تەنیا ی و بەو بەختی کرێکارەکاندا خۆی شار دبوو ھەو، ئەو تەنیا ی و بەو بەختییە ی ئەوان لە تەنیا ی و بەو بەختییە کە ی ئەم کردبوو ھەو، برێ جار تەنیا ی و بەو بەختی کەسانی دەورو بەرت ئەبیتە دلخۆشی بۆت، لە دلەو ئەلپیت کە منیش وەک ئەوان، ئەو تەنیا من نیم کە و ھامە، ھەمووان و ھەمان، ئەو بارە قورسە لە سەرشانت لا ئەبات کە تۆ بە ھەلە ی خۆتی بزانی، بەلام کاتیکی کە ھەمووان ئەچن ئەبیتە تەنیا ترین تەنیا و بەو بەختترین بەو بەخت، ئەو کات ئەزانیت کە لە ھەموو شتیکدا وەک ئەوانیت بەلام بە کۆمە لیک زام و دەردی زیاتر ھەو. چۆل ئەبوو مەیدانە کە، گەر تر ئەبوو، لەوکاتەدا بەرچاوە تەنگ ئەبوو بە کارە قۆر و پپسەکانی ئەوان، لەبەر خۆبەو ئەیوت مەگەر چی ئەبوو، چیم لێ کەم ئەبوو ھەو، با منیش وەک ئەوان خۆم بە کەسیکدا ھەلبواسیایەت، ئەو خۆ بە زل زانیە ی کە لە مندا ھەبە چییە، ئەتەو پت نیشان بەدە ی کە تۆ لەمە زیاتر چیتری. تۆ چیت لەو کرێکارە بالابەر ز و ناوشان پان و چاوە برۆر ھەمانە زیاتر، ئەتەو پت بیژیت ھەموو ئەم خەلکە سووک و ترۆیە تۆ نەبیت، ئەم بۆ و قیز و بیزەت لە کار و ژیان چییە؟ بە چیتەو ئەم ھەموو پپشە و پپشەوەر و بازار ی و فەرمانبەر و دوکتور و پاریزەر و نووسەر ئەبیتە ژیر پرسیار ھەو؟ تۆ کی ی؟ بە چیتەو ئەم ھەموو تپینییەت ھەبە، ئەم ھەموو نەفس و دەمارەت بە قوونی خالییەو لە چییە؟ برۆ بە کام کارنامەت بکریت و کام پپشنیارت بۆ ئەم دۆخە ھەبە؟ ئەتەو پت ئەم خەلکەش وەک تۆ واییت، برۆ، تۆ کوری کابرایە کی گا و گووی بیزارا و دەم پپسیت کە جگە لە جوپن و برسیتی ھیچی تری نەزانیو و نەبینیو.

مەیدانەكە چۆل ئەبوو، دللی پر ئەبوو، خەریك بوو بتهقییت، ئەتوت ئیستا لە سینگییەوه دیتە دەر، تەنیا پیویستە بجوولیت و هەنگاویك هەلبگریت، ئەو ئەتەقییت لە سینگیدا. لەو کاتانەدا هەستی بە تەنیاپی و بیكەسی و بەوبەختی خۆی ئەکرد، وا هەستی ئەکرد خویئیک لە سینگ و دل و دەمارەکانی دلیدا خەریكە بەر ئەبییت، بەربوونی خوین لە ناوہوہ. زۆری لی چووبوو لەو خویتانه.

ئەگەراییەوه و بیھیوا ئەبوو، لە چکۆلەترین هیوا و ئارەزووہ کان بیھیوا ئەبوو، ئەو بیھیواپییە بوو، باوەر کەن ئەو بیھیواپییە بوو وای لی کردبوو، مرؤف کاتیك تەواوی هیوا و ئارەزووہ چکۆلەکانی خۆی لە دەست ئەدات خۆی بە هیوا گەورە و ئارەزووہ گەورەکاندا هەلئەواسییت، یانی ئەو کاتە ی کە چەرمە کە سەگ ئەبیات. روخواویت و هەموو شتیکت لە دەست داوہ و ئەتەویت بەوانەوه خۆت بگریتەوه. بیھیوا بوویت و خۆت بە چەمک و ئارەزووہ گەورەکاندا هەلئەواسیوہ، لە دلەوه لە خۆت تەریق ئەبیتەوه، بویرانەش ناویزیت باسی ئاواتە گەورە کانت بکەیت، خیرا بە قورگتدا ئەچن، هەزار ولامی بزر و ئامادەیان هەس بۆت، بۆ رۆژیک ئەگەر پان تۆ ئەو باسە بکەیت و خیرا ولامت بدەنەوه. ولام نە، بە تانە، کەموکورپیە کانت بە بیر یەننەوه، هەژاری و کەموکورپیە کانت دژ بە ئاوات و ئامانجە کەت بە کار دیتنەوه، لەوئ ئەزانی تۆ کەسیکی کە هەر ئاوات و ئامانجیکیش تەهەبیت ئەوہش بە خۆتەوه سووک و ترؤ ئەکەیت. بۆیە سألەھاس هەولت داوہ بیشاریتەوه، بیر و بۆچوونت، هیوا و ئاوات، تەنانەت ئەو کاتانەش کە سووکایەتی بەو باوہرەنەت کراوہ هەر ئاشکرات نەکردوون و وەك جەلادیك لە ناخی خۆتا شار دووتەتۆ و پەرورەدەت کردووه. بۆیە هەول ئەدەیت دەولەمەند و ماقوولیک، لانی کەم ئەوانە ی کە خەلکی پزیران لی ئەگرن بە درۆش بییت، وەك لایەنگر و هاوپییری خۆت پیشان بدەیت. بە درۆش بییت ئەیکەیت و لە دلەوه ئاواتەخوازیت رۆژیک پالپشتییەکیان لەو بارەوه لی بیینییت.

وہایە کە هەمیشە چەوساوہ و بەوبەختەکان بەدوای چەمکە ئینسانی و هیوا گەورەکانەوہن و دەولەمەند و سەرمايەدارەکان گالته ی پی ئەکەن، وەك من کە ئەمەویت ورد و خاشەکانی ئەم کەس و رووداوہ بنووسم و قەوی و ساقەکانی جی بەیلم بۆ ئیوہ. ژیان وایە دۆراوہ کان کاتیك هیچیان بە دەستەوه نامیئیت دوای واتا راستەقینەکە ی ئەکەون، کە وەك تارماپییەك تا لیی نزیك بییتەوه زیاتر خۆیت لی دوور ئەخاتەوه، ژیان وەك رپچکە و پپچکە یەك ئەبیینییت و لیت روون نابیتەوه، بە دوایدا ئەرۆیت و ون ئەبییت، ئەتبات تا جیگە یەك کە چیتەر نە خۆت ئەدۆزیتەوه و ئەو ژیانەش چیتەر وەك رپچکە و پپچکە یەكیش نایەتەوه بەر چاوت و هەموو شت و شوین و زەمان و جیگایە کت ون کردووه

۳ و ئەۋكات پروون پروون ھەموو شتېك ئەبىنىت.

بەيانىيەك كە مەيدانەكە چۆل بووبوو ماشىنىك لە تەنیشتى ئەوئىست، شىشەى ماشىنەكە ئەداتە خوارەو و لىي ئەپرسىت كە كار ئەكات؟ ھەول ئەبىت ۋەك ئەوئى تەواوى كرىكارەكان لىشاويان ھىتابىت، ئەترسىت. ترس لەوئى كە مەبادا شارەزاي كارەكەكەى ئەو نەبىت. سوار ئەبىت ۋەك زىندانىيەك كە خەرىك بن لەم زىندانەو ە بۆ ئەو زىندان بىگۆئىزەو. سوارىەكات پياوئىكى رووناكبىر بى ئەوئى رووناكىيەك بخاتە بىرەكانى ئەمەو. پياوئىكى رووناكبىر و روونبىژ لەوانەى كە بە خۆياندا ئەپەرمەو ە ھەموو باسىك بىنە بەرۆ و ھەموو قسەيەك بكەن، لەوانەى كە لە ھەموو شتىكدا شارەزان، لەوانەى لە ئاستى زانىارى و ئەزمونەكانى خۆيان رازىن و گەياندوونىتەيە باوئىك كە داكۆكى لەسەر بكەن، سىاسىيەكى سانتىمانتال كە بزەيەكى ئاوتتەى ھەر لىكدانەوئەيەكى ئەكرد تا بتخاتە نىو روودەربايسىۆ و ھەموو قسەيەكى بە دروست بزانى، (لەوئەتەى بووبووم بزە لە نىوانى دوو كەسدا رووى دابوو كە يان وىستبوويان گالئەيەكم پى بكەن، يان شتىكيان شارذبووئە لە قسەكانيانا، بزە كە جۆرىكە ۋاھەستەكەى پلاننىك لە ئارادايە و كەسىك ئەيەوئىت بەكارت بىننىت يا ھەلەيەكت كرددوو و پىت نەزانيو، نە ۋەك زەردە ئاوتتەى شەرمە و نە لە دلەوئەش دى. پىشتر پىوتبووم كە زەردە ھى مەلا و دىندارەكانە و بزە ھى سىاسى و بازارپىەكان، بزە جۆرىك پىكەنىنى زۆلانەيە). لەوانەى كە ھەرچەنىك بىشارنەوئە لە روانىنەكانيانا تۆزىك بەزەيى بە نىسبەتى خۆت بەدى ئەكەيت، كەمى خۆت لە چاو و دۇخيدا ئەبىنى، بە نەينى بە رووتدا ئەيەئى كە تۆ كىي؟ رووناكبىرىك پىر لە سادە و ساكارى و سەخاوت و ھەماقت. گىل. پىوئىستى بە قسەكردنى نەبوو، بە شىو و روالەت و روخساريا تەنانەت ئەترانى كە بىروبوؤوونى چۆنە، بگرە لايەنگرى كام حزبىشە.

ئەترانى كە ئەگەر بىەوئىت دلت بە دەست بىننىت لە كام رىگاۋە دىت. بەلام تەواوى ئەو باس و لىكدانەوئە و قسانە بۆ ئەوئە بوو كە درگايەكى بۆ نزيكبوونەوئى زياتر كرىتتەوئە، ھەولى بەدەستەينانى شتىكى ترى ئەدا، شتىكى ترى ئەوت بەلام نەيئەترانى كە چۆنى دەربر بكات و برۋا و متمانەت بەدەست بىنى.

ھەر ھەولۇى نىزىكبوونەو ھە قسە و باسپىك زياتر ئەيخستە گومانەو ھە
 لىيى، ئەيتىرساندىم، زياتر لە ھەر كەسپىك لەم كەسانە ترسابووم لە ژيانما،
 ئىنسانى سەر كەوتوو، لەوانەى كە پىيان وايە ھەل و دەرفەتەكانى ژيانىان زۆر
 بەباشى قۇستۆتەو، فرەوئىژ و چالاک، لە رادەبەدەر چالاک، ئەوانە كە زۆر زوو
 لە گەل ھەموو كەسپىكدا گەرم ئەيگرن، سەر بە ھەموو كونىكدا ئەكەن، گەر
 كەسپىكى خراوئىش نەبن رەفتار و ھەلسو كەوتە ھەلەكانىان ئەتخەنە گومانەو ھە
 دووشكىت و ئەترسىت و ناتوانى برۆا و متمانەيان پى بکەيت.

كارى ئەو رۆژەى تەواو ئەبىت، ئىوارە ئەيگەر ئىتتەو نىو ھوتىلە كە و ژمارە كەى
 لى وەرئەگرىت تا ئەو چەن رۆژە كارەى كە باسى كەردبوو ھەر ئەم بۆى
 بكات.

وەرپز و ماندوو ئەگەر ئتتەو لەسەر تەختى نىو ھوتىلە كە پال ئەكەوئىت، بىزارە و
 قىن لە خۆى ئەكىشىت كە ئەبىت بە ناچارى بە دەم ئەو كەسانەو ھەر پرات و
 رىژيان بۆ دابىت. نەئەزانى چى بكات لەو ھەى كە ئەوان ئەو خەلكە زىرگن
 و پىسخۇرانە ئەويان بە شەرمەزارتەن شىو، لە پەستەن ئاستدا بىنيو، لە
 كاتى پارانەو ھە زەبوونىدا بىنيو، بگرە زۆر جار كەوتوو تە مەلانىئو لە گەلئاندا
 بۆ بەدەستەئىنانى ئەو شەرمەزارى و پىسىيانە. ئەمە بوو ئەو خەلكەى وا لى
 كەردبوو تا ئەو رادەيە دەمپىس بن لە ئاستىدا و ھىچ قسەيە كىان نەگىرەنەو ھە
 لە بەرامبەرىدا، شەرى ئەكەرد، شەرى بۆ نزمترین ئاستى خۆى ئەكەرد. لەسەر
 تەختە كە پال ئەكەوئىت، عادەتە چا و لە خالىكى نادىارى رۆوبەرپووى خۆى
 بىرپىت و خالىكى نادىارى دەروونى خۆى تىا تەماشى بكات، خۆى بداتە
 دەستى ئەو نادىارانە و لە باسە دىار و روون و ھەزار بارەكانى ناو ھوتىلە كە
 خۆى بشارىتەو، دواى ھىلى رۆانينە كەى خۆى بکەوئىت و خۆى ون بكات.
 ئەو ھىلە لە رۆانين كە «ھىچە».

بە جۆرىك دلخۆش بوو كە گەشتبوو ھە نىو ھوتىلە كۆنە كە، كاتىك بە
 ناو شەقامە قەرەبالغەكاندا گەرابوونەو، بە دەورى مەيدانە پر لە خەلكە كەدا
 سوورابوونەو. ھەستى ئەكەرد لەناو خولخولۆكە و تەنوورەى ئاويكدا سوور
 ئەخوات و لە ناكاويكدا ھەلئەلووشرى و نوقم ئەبىت.

كاتىك سەفەرى ئەكەرد و شوئىنىكى تازەى ئەبىنى يەكەم پرسىارى ئەو ھە بوو
 كە پىشەى زۆرىنەى خەلكى ئەم شارە چىيە، دۆخى ژيانىان چۆنە و چ

کارەن؟ لە ئەم بەوبەختترین یا خۆشەختترین، لەم ھەموو پێشە تازەییە کە لە ژياندا سەری ھەلداو ھەلداو کام پێشەیان ھەییە و بە چییەو سەرقالن، بە روانین بە پڕاڵەت و پڕوخساریاندا ھەوڵی ئەدا بیدۆزیتەو ھەو ھەو بەزاز و خەیات و ھەرزێر و کرێکار و ئەندازیار و پزیشکە. شایەت لەبەر ئەو ھەو بووبی کە خۆی ھیچ پێشەییەکی نەبووبوو و بەر لە پرسینی ناوھەو ھەمیشە و لە ھەموو جیگایە کە جۆری پێشەکیان لێ پرسیبوو.

لە چوونە دەرەو ئەترسا، چوونە دەرەو، بازەنی تەنیاپیە کەھی گەرەتر ئەکرد، دانیشتوانی تەنیاپیە کەھی زیاتر ئەکرد. سەرەتاکان و ھەنا ھەو لە قەرەباڵغی نیو شەقام و بازارەکان تێری نەئەخوارد، لە لێ روانینی یە ک بە یەکیان، لە خۆ ھەلساوین لە تەموو و لاق و شانەکانیان.

لەسەر تەختەخەو ھەو کۆنە کەدا ماندوو کەوتوو، ھەستی بە ئازاری نیو لەپی دەستی و ژێر قاچەکانی ئەکرد، ژێر قاچەکانی کە گەرم گەرم بووبوو، جار جار تەماشای ئەکرد کە نەکا لەو یەو ھاگرێک بەرپیتە گیانی، و ھەنا ماندوو کە نەییەزانی لە کام بار پال بەکویت، دابنیشیت، ھەلسیت، رابکشیت یا بپروات. ھەستی بە گەرانی خویتی نیو دەمارەکانی لەشی ئەکرد، ماندوویتی کە خێرابی گەرانی خوین ئەباتە سەرەو و خوینیشی توورەییە، وا ھەستی ئەکرد کە سێک لەنیو دەمارەکانی لەشیدا ھەلدایت. ماندوو، پلێک گۆشت لە لارانیدا چل ئەخات، وە ئەو ھەو بیھویت خۆی لە لەشی جیا بکاتەو، چل خستە کە بە لەشیدا بلاو ئەبیتەو، وە ئەو ھەو ھەموو لەشی بەو شپۆیە خۆی بەسینیتەو، دەچیتە سینگی، لاقەکانی، دەست و چاوەکانی، لەم ئەندام بو ئەو ئەندام، ھەموو لەشی چل ئەخات، ھەل ئەخاتەو، وە زینوویە کە خەریک بیت بپزیت، ئەبەرزا، بپزبوو، پێس و دەستەکانی بپزبوو، ھەلقرا بوو، سووتانە کەھی بەردەوام بوو تا لە داھاتوو لار ئەبوو، ئەتوایەو و بە لەشی خۆیدا ئەھاتە خوار، بپزبوو، پێست و دەستەکانی بپزبوو، لەبەر ھەتاو و سەرمادا بپزبوو، گۆشت و ئیسکەکانی بپزبوو، کرێکارەکان ھەموویان و ھەنان، ھەموویان بپزبوو، بوونەتە بریانی. ھەلی ئەخستەو، وە مریشکیکی سەرپراو، لە خوین و ماندوویتی ھەلی ئەخستەو.

پیلوو کەنی لەسەر یە ک ئەنیت، وە ئەو ھەو بە بەستنی چاوەکانی بیھویت ھەسانەو لە لەشیدا بەھیلیتەو و نەھیلیت لە ھیچ کونیککی گیانییەو بەچیتە دەر و ھەموو ھیلەکانی پەبووندی و قسەکردن لە گەل دنیا بەو شپۆیە بچپیتیت. وە ئەو ھەو بە بەستنی چاوەکانی بیھویت ھەموو کونەکانی گیانی بگپیتیت و نەھیلیت چیتەر ھیچ قسە و باس و وینە یە ک بەچیتە نیو گیانییەو. چاوەکانی ئەبەسیت و لە چاوی بازبووی دەروونییەو ئەروانیت. دیتەو

بیری رەفتارە مەشکوو کە کانی خاوەن کارە کە ی، شیوازی جوولاندنی دەست و لیۆه کانی، ڕینگە ڕۆشتنە کانی، جوولە لە سەر یە کە کانی لاقی، دیار بوو بیئۆقرە بوو بوو و تنی شتیك. لە پستی ئەم قسانە وە کۆمە لیک شتی نە و تراوی ئەوت، لە و قسە و رەفتارانە کە لەم کۆمە لگایە دا تە نیا ئە بیئ بە ئاماژە تایبە تە کانیایا بیان دۆزیتە وە. لە چاوی نە یئیی دەروونیە وە، لە چاوی نە یئیی بیریە وە بوو هە لسو کە و تە کانی خاوەن کارە کە ی ئەروانی، بە بیری کردنە وە لە رەفتار و جوولە کانی خاوەن کارە کە و ئە وە ی کە ماندوو بیئیی چە نیک هە ستە سیکسییە کانی مرۆف ئە جوو لینیئ و چالاکی ئە کاتە وە، بە بی ئە وە ی خۆ ی پیئ بزانیئ، کاتیك بە خۆیدا دیتە وە لیئ هە ستاوە. ئە و بە راستی نازانیئ لە کە یە وە لیئ هە ستاوە، میژووی لیئ هە ستانی خۆ یی بیری نییە، هۆ کاری لیئ هە ستانی خۆ یی لا نییە. کاتیك لە نیو ئەم بیریانە دایە، دایکی لە ناکا و لە میشکیدا ئە بیئیی کە بە بەر هە یوانە چۆ لە کە ی پال دیو هە خانە کە دا ئە پروات و چاوی کیش لە ئەم ئە کات کە لە لای یە خە چالە زەردە کۆنە کە راو هە ستاوە، ئە و ساتە ی کە ئەم لە سەر تە ختە کە دا پال کە و توو وە، هەر ئە و ساتە س کە دایکی هە موو ئیوارە یە ک لە و ساتە دا بە و شوپتە دا تیئە پە رپت تا کایە نە کە. خۆ ی بە لادا ئە خات، نە کا لە بیری خۆ یە وە چاوی لە کیڕ و بیری هە لساوی ئەم بیئ بە و روانینە مە شکوو کە کە ی روانینی ناو بیری کە ی ئەم بیئیی.

بەيانى ئەو رۆژە بە زەنگى گووشىيەكەيدا خەبەرى بوو، ھەرچەن چەن جارىك پيش زەنگى گووشىيەكەى خەبەرى بوو، ھەبەرى ھەلسانى نەبوو، خەوالوو بوو، لەناو جيگەكەيدا بىرى لە ھەلسانى خۆى لەو ساتەدا ئەگەر خەبەر ببوايە چى ئەکرد، دېتە ناو زىندەخەوہەكەى شىوہى لەبەرکردنى جەلە كارەكانى و چوونەدەرەوہى لە ھوتيلەكە و سەر مەيدانەكە و ساردى ھەوا و تاريك و ليئەى بەيانى و سكى برسى خۆى، بە جۆرىك ترسى لە كار و ئەو شتانە ھەبوو كە شەوانەش خەونى بە كارى بەيانى خۆيەوہ ئەبينى، ھەسانەوہى بۆ نەبوو لە دەستى مېشكى ئالۆزى خۆى، لە دەستى ترس، ترس لە ھەموو رۆژىك دووبارە كردنەوہى كارەكانى لەشى خۆى، ترسى لەپى دەستى لە كلكى پارچ و بيل و پيكەكان، ژىر پى و لارنەكانى، ھەر كە بىرى لە كار ئەكردەوہ مووچركەيەك بە گيانيدا ئەھات و بە گازەراى پشتا بۆى ئەكەوت، كۆمەليك ئەندامى ترساو بوو. بىر كرنەوہى ناو جيگەكەى ھەلسانى چەندىن بەرامبەر بۆى قورس كەربوو، چەن چركەى تر كاتى بە خۆى ئەدا، خولەكيك، تا شايت لەو خولەكەدا ھىز بگرېت و بھەسيتتەوہ يا بە شىوہەيەك دەرفەتيك بە برئ ئەندام بدا ھاوکار بن بۆ ھەلسانى. بە دەنگى زەنگەكەوہ رانەپەرېت، بە دەنگى زەنگى تەلەفوونەكەوہ رانەپەرېت، جۆرىك ولامى گووشىيەكە ئەداتەوہ وەك ئەوہى ماوہەكەى زۆر بېت خەبەر بېت، نەكا خاوەن كارەكەى توورە بېت و لە كرىكارىكى خەوالوو خۆشى نەيەت. وەھا كە كرىكارە شوكرەكەر و كۆن و بە ساللاچووہەكان فەخرى زوو خىزى بەوانى دى ئەفرۆشن، كرىكارەكان كە يەكدى ھەرزانفرۆش ئەكەن و خەوى يەكدى ئەزپېتن.

پېى وتووہ كە لە شەقامى خوارەوہى مەيدانەكە چاوپرېى ئەكات. بەپەلە بە پليكانەكانى نېو ھوتيلەكا ئەرواتە خوارەوہ، لە رارەو و راپلەكا بەرووى كرىكارە تەمەنرۆشتوو زووخيژەكاندا ئەچيەت، ئەو كرىكارانەى كە بە چروچاوپىكى خەوالوو و شىپرەو ئارامەوہ لە دەرگاي ژوورەكانيان يەنە دەرەوہ بۆ مېزكردن و شوردى دەموچاوى بەيانيان، لە دلەوہ خۆزگا ئەخوازيت

به ته واوی نه وانهی له ناو پیخه فه گهرم و نهرمه کانیاندا خه وتوون و نایه نه دهره وه. له و کاته دا که نه یه ویت به خاوه ن کاره که ی بگات و بروات، به میشکیدا دیت و بیرى نه که ویت ته وه که نه شو شیعر نه نووسیت، له میشکیدا نه لیت شیعر نه نووسم به لام شاعر نیم، له بهر خو یه وه، میشکی بو خو ی، که همیشه خه ریکی شیکردنه وه و راقه و برین و دوورینی رووداو و که سه کانه، خو ی له بیر کردنه وه که شی نه پاریزیت، پی هه لئه گریت وه که نه وه ی بیه ویت به پی هه لگرتن خیرا له و بیره خو ی رزگار بکات. چ گرنگیه کی هه س که خاوه ن کاریک به شاعر بوونی نه و بزانیته، کوپی به شاعر بخوات، مزگه وت برووخی محرابه که ی هه ر نه مینیتو، بیشزانیته به گالته وه بانگی لی نه کات شاعر. نه و که تا ئیستاش نووسراوه کانی له دهره وه ر و نریکترین که سه کانی خو ی شار دووه ته وه، له و دوخه یدا شاعربوون ته و او که ری نه م قسه نه سه ته قه بوو بو ی: «پړو ی نه نه چوو به کونا هه ژگیشی نه به سه ته به خو یو»، له بهر خو ی شییه وه نه یوت نه سلنه کوپی باشه له کاترمیر پینجی به یانیدا بیر له شیعر نووسینی خو ت بکه یته وه، له حالیکدا نه وه ی نه زانی شاعر به ته نیا نابیته شاعر، همیشه پیویستت به چهن که سه بو شاعر کردنت، نه و به کیوه خوی بکر دایه، به کام جلوه رگه وه دهر که وتایه، نه و که ته نانه ت کاتیک نه چوو ه کتیبفر و شییه کانیسه وه، له کاتی جه نجال ی و پر بوونیدا خو ی نه دزییه وه و نه نه چوو، کونه در و شان کز، که له جه معی نه واندا زور دیار بوو له خو ی ته ریق نه بووه وه، دیار بوو له دووره وه دیار بوو، کتیب خو یته کانیس روخساری تایه تی خو یان هه یه، شاعره کان روخسار و قه لافه ت و سام و هه یه تی تایه تی خو یان هه یه، دیار بوو وه کتیبیک که که وتبیته ناو قور و چلپاوه وه و دواتر لاپه ره کان و کتیبه که هه لماسی بن، هه لئه ماسی بوو به لام چرچ بوو بوو. چ گرنگیه کی هه س کاتیک که نه رپوته سه ر کار و کریکارت بیرت بکه ویت ته وه که نه نووسیت، له کاتیکدا هه مووان له ناو شه قامه قه ره بالغه کاند، له قه راخی دهریا کاندا، له کاتی جگه ره کیشاندا، له و کاتاندا که هیچ کاریکی تریان نییه بیران نه که ویت ته وه که شاعرن، شیعر هه میسه وه ک تاوانیک وابوو که کردبیتی و بیشاریته وه و به لام هه ر له چاویا دیار بیت، هه میسه گومانیکى لای خه لکی دروست کردبوو، کردبوویه گومانى، هه ر نه و گومانه بوو که نه یه هیشت خه لکی به زه بیان پییدا بیت ته وه.

به راسته ی شه قامه که دا نه روا ته خوارو نه یینى که ده ستیکى له سه ر لیواری درگای کراوه ی ماشینه که داناوه و قاچیکى به رز کردو ته وه و له ناو ماشینه که یه و نه و ده سه ته که ی لی هه ل نه ته کینیت، تا به و ئاماژه یه دا خیرا

به بیبینی ههنگاوهکانی خیراتر ئەکاتهوه، له ناخهوه خۆی کۆ ئەکاتهوه تا به شیوهیهکی زۆر ئاسایی سلاو بکات و داوای لیبورډن بکات که لهوئ زۆر پرايگرتووه، شیوهیهکی زۆر ئاسایی، ئەگەر ئەو شیوهیهکی بۆ ئاسایی ههبیټ. یهکیك لهو شتانهی که ئەو بهردهوام پیوهی ئەینالاند و به هیچ شیوهیهکی بۆی نهئەکرا و بهری خۆی پێ نهئەگیرا ئەو تهعارف و شهرمه زۆرهی بوو، ئەو تهعارف و شهرمه بیجیگه که له زۆربهی خهلكی ئەکرد، تا جیگایهک که له ڤووبهڤووبوونهوه لهگه‌ل ئەو کهسانه‌دا دهست و پێی خۆی گووم ئەکرد، وه‌ها ئەشله‌ژا که به دهیان ورده ڤه‌فتار و قسه‌ی هه‌له‌ی ئەکرد و هینده‌ی تر خۆی ئەدۆراند. تهنانهت لهو کهسانه‌ش که ڤقی لییان بوو هه‌ر شهرمی ئەکرد و ڤیژیکی لێ ئەگرتن. که دواتر بیرکردنه‌وه لهو کاره به ئیش و ژانه‌وه ئەیتلاندوه. شهرم نه‌خۆشینیک بوو تووشی بووبوو، به‌لام له دلّه‌وه تا حه‌ز بکه‌ی خۆ به زل زان و ئەو خه‌لکه‌ی به نانخور و گووکه‌ر و سووک و ترڤ سه‌یر ئەکرد. به تایبه‌تی هه‌میشه شهرمی له شوین و جیگای تازه، له مرۆقی تازه، ئەو شوین و کهسانه‌ی که یه‌که‌م جار بوو ئەیبینن، شهرمی ئەکرد و ڤیژی لێ ئەگرتن، پێی وابوو هه‌میشه شتی تازه جیگای ڤیژه، تهنانهت گه‌ر خراوترین جیگا و که‌سیش بیټ.

برڤ جار که‌سی تازه له لای جۆریك بووه که هیچ تاوانیکی نه‌کردوو، وه‌ک که‌سیك که تازه له‌دایک بوویټ، برڤ جار تاوان تهنیا ئەو شته‌س که به‌رامبه‌ر به خۆت ئەکرڤ، که‌سی تازه له لای که‌سیك بووه بیئاگا له ته‌واو تاوانه‌کانی دنیا، که‌سیك که هه‌موو شتیك له ده‌ره‌وه‌ی ئەو ڤووی داوه، بۆیه هه‌میشه که که‌سیکی تازه و نه‌ناسراوی ئەیبینی خیرا ئەبووه جیگای باوه‌ڤی و ده‌ستی به قسه‌وباس و ورده‌کارییه‌کانی ژيانی خۆی ئەکرد، که‌سی تازه و نه‌ناسراو هه‌میشه له لای که‌سی جیگای باوه‌ڤ و جیاواز بووه. نازانم شایه‌تیش قسه‌کردن له‌گه‌ل ئەو که‌سه تازانه‌دا بۆ ئەوه بوویټ که ئەو که‌سه له زانیاری و بیر و بۆچونه‌کانی خۆی ئاگادار بکاتۆ، هه‌میشه سه‌ره‌تای هه‌ر په‌یوه‌ندی و هاوڤیته‌تی و ناسینیکی تازه جیاواز و چیژبه‌خشه، ناسینی هه‌ر بیر و فکریك، هه‌ر کتیبیک، هه‌ر شیعیك. مرۆف هه‌میشه پیویستی به که‌سی تازه به تا چیرۆکه‌ چهن باره و نه‌ڤراوه‌کانی ژيانی خۆی بۆ بگڤڤیته‌وه، که‌سی تازه وه‌ک لاپه‌ڤه‌یه‌کی سپی و نه‌نووسراوه تا به ده‌ستی خۆت بینووسیت و خۆت له دلیدا هه‌لبگڤیت. زۆر له ناو یه‌ک بوون و یه‌ک ناسین و ئاویته‌بوون له به‌رچاو یه‌کدیت ئەخات و بیئرخ و سووک و ترڤت ئەکات.

چهن ده‌قه‌یه‌ک له‌وئ ڤایئه‌گرڤت و پیکه‌وه قسه ئەکه‌ن، ده‌ستی له‌گه‌لدا

لېئەداتەوہ و بہ شویتى خۇیدا ئەگەرپتەوہ، منیش چاوەرئ بووم خاوەن کارەكەم بېت بە دواما، لەسەر مەیدانەکا بە یەك گەشتینەوہ، پرسیم بۆ گەرپتەوہ؛

پیتی وتبوو كە برۆاتەوہ مالمۆ نەرۆاتە سەر كارى كەسى تر كە ئەو لە نیوەرۆ بەدوا كەلوپەل گواستەوہى ھەبە و خۆى زەنگى بۆ ئەداتەوہ و بە لایەكى تردا نەرۆات، ئەگەرى ھەبە زووتر لە نیوەرۆش زەنگ بداتەوہ بە جۆرئىك بئى خەيالى كرددبوو كە كرىتى ئەو رۆزەش ھەمووى پئى ئەدات.

سەرى داخستووہ و لەبەر پیتی خۆى زياتر نابىنىت، ئەوئەندە ماندوو بووہ لە بىر كرددنەوہ و دلەرۆكئى كە ئىتر سەرى داژەندووہ، بەلام بىر كرددنەوہ دەسھەلگى نەئەبوو، بىرى ئەكردەوہ بەلام ئەوئەندە وەرپز و ماندوو بوو كە نەيئەتوانى بە چرى بپەرژیتە سەر باسئىك و بىرەكانى بە شىوہىەكى لئىل و تان و پۆ و لەنيو بىرۆكە و خەم و خايەكانى خۇیدا مەلەى ئەكرد، ئەم كارەى، ئەم كارە نيوہچرەى، ئەم كارە لئىلەى، ھىندەى تر خستبووہ گومان و ترسەوہ، ترسەكانى لە خەيالەوہ و رددە خەرىك بوو ئەبوونە واقع . بەلام وەرپزى و ماندووئىتى كە وەك سەگئىكى ھار بەردەوام گيانى كەوتبوون، ھىچ شت و مەترسى و واتايەكى لە لا گرنگ نەھىشتبوو. ھەرچى ئەبىت با بىت. سەرى داخستووہ نەكا رۆانينەكان لە رۆانينى ھەلساون، سوارى رۆانينەكانى بكەن، لە چاويەوہ زال بن بە سەريا ئەوئەندەى تر، ئىتر بەسى بوو رۆانين، رۆانينى بەس بوو ھەموو شتئىك لەو سئى ميلەوہ، لەو گلئىنە بچوو كەوہ چووبوو ناو ناخى، لەو پۆو چووبوو لە مئشكيدا كاويئزى ئەكردەوہ، وئەكانى كاويئز ئەكردەوہ، رەفتارەكان. سەرى داخستبوو و بەو شىوہىەى خۆى شارددبووہ، پاپۆكەى خۆىى خوارددبووہوہ، سەرى بەنيو لاكى خۇیدا كرددبوو.

ترس و گومانەكانى دەسھەلگى نين، بۆتە كەسئىكى ساوئرى كە ھەموو شتئىك بە چاوى گومان و پلان و ھەرەشەوہ ئەبىنىت. لە دلەوہش بىرى ئەكردەوہ، بلئى ئەم كابرەبە سەر كارەوہ نەئىت؟ زەنگى بۆ بداتەوہ؟ ئەگەر وابوو بۆ بە زەنگئىك تئى نەگەياندم، دئىت و لەبەر خۆبەوہ ئەم بىرى بەو بىريا ھەلەخات، ئەم بىرى بەو بىريا ئەچئت. ئەكەوئتەوہ بىرى مالمۆ، شىوہى لئى رۆانينى داكى يەتەوہ پئش چاوى، شىوہى لئى رۆانينى كە جۆرئىك بوو گياندار و بئگيان لە بەرامبەرىدا خۆى بە گوناحبار ئەزانى، ھەزار جار لە دلەوہ بۆ پئشاندانى بئگوناحى خۆى لە بەرامبەرى داكىدا لە دل و مئشكەوہ قىزانددبوو و وتبووى منیش ئەمەوئت ژن بم، تۆ بم، داىك بم. وەك چۆن داىكەم دواى مەرگى باوكەم گرىابوو و قىرانددبوو و وتبووى ئىتر

من باوكم، پياوم.

ئەگەر ئەم كاتەدا درۆي كەرد چ ولامىكىيان بەدەمەوہ؟ بۇ بروام پىي كەرد و بىي قسە گەرەمەوہ؟ باشتەرە بچمە سەر مەيدانە كە بە شوپىن كاريكى تەردا بگەرپىم.

كە لەناو ئەم بىرانەدايە بە زەنگى گووشىيە كە يەوہ دائە چلە كىت، لە گەل داچلە كانە كەدا سەر بەرز ئەكاتەوہ ئەم جارە ئەزانىت كە لە درگاي هوتىلە كەدايە، لە گووشىيە كە ورد ئەبىتەوہ، ھەر ئەوہ، خاوەن كارە كەس؛

لە راستىدا من كە لوپەلپىكم بۇ گواستەنەوہ نىيە، من ھىچ كاريكم بۇ تۇ نىيە. لال ئەبىت وشە كان گلاوہ گلاو و شەلە شەل لە دەمىيەوہ يەنە دەر و پىي ئەگەن. بەلام بىخەم بە من پارەت ئەدەمى، ھەرچىيە كت پىويست بىت، بەلام ئەبىت ھەموو رۆژىك...

سەر ئەبىت، ئارەقىكى چىاو دەر ئەدات، زەردەيەك ئەيگرىت، ناوچاوە كانى تۆزىك ئاوى تى ئەزىت و لە زەردى لاي ئەبات و تۆزىك ئەئايىن، بە دەور و بەرى خۆيدا ئەروانىت تا بزانىت لە كويىە، خۆي بدۆزىتەوہ، بە دەور و بەرىدا بۇ ولامىك بگەرپىت، بە ھىواشى ھەلدىت تا ولامە كەي لە خەلكى بشارىتەوہ، وەك كەسىك كە زىرپىكى دۆزىبىتەوہ و بىەويت خىرا بىشارىتەوہ.

چۆن متمانە بكەم، شايتە شتىكى لەژىر سەر بىت، ئەمە داوہ. كوا لە روخسارىدا ئەو شتەم ئەبىنى، ھەرچەن لە دەيەقەي يەكەمەوہ وەك خاوەن كاريش نەئەھاتە بەرچاوم، كىيە؟ چ كارەس؟ كى نالىت كە ئەيەويت بەم پىشنىارە سەرم بكات بە پەتەكەوہ، ئەگەر وايە ئەم شار و ولاتە كەسى تىدا نەبووہ و نىيە من نەبىت، منى غەرىب و چلكن، وشك و رەقەھە لاتوو و گول، كوا لە وەھا كەسانىك ئەچم تا وەھا پىشنىارىكم پىي بكات، لەم ھەموو كرىكارەدا، لەنىو ئەم شارەدا من! دوپتىش لەنىو كارە كەدا بۆم دەر كەوتبوو كە ئەو باخ و سەرايە ھى خۆي نىيە و ئىمە كارمان بۇ خالۆي كەردووہ.

نازانىت چى بكات، بە كام بارا بروات، ئەگەرپىتەوہ سەر مەيدانە كە، شىپزەس. وەك ئەوہى تەواوى ئەو خەلكە گوپىيان لە تەلەفوونە كەي بووبىت و پىيان زانىبىت. سوور ھەلگەرا بوو، ترسىك لە رەفتارە كانيا دەرئەكەوت. خۆي بە گوناحبار ئەزانى، لە خۆيدا ئەگەر كە كام رەفتارى بۆتە ھۆي ئەوہ كە ئەم پياوہ وەھا پىشنىارىكى پىي بكات. شايتە بە شىپوہەك رەفتارە كانى رابردووى تيا بىنىت، مرؤف ھەرچەنىش بىەويت بىشارىتەوہ برى جار ھەر بە زۆرىش بىت سەر و گوئ دەريەنن لە روخسارەتەوہ.

خۆي بە گوناحبار ئەزانى لەو كاتەدا ھەر كەس داواي ھەرچىكى لىي

بكردايه ئەيكرد، وهك مرؤفئيك كه كهموكوورپيه كى ههبيت و بؤ پەردەپۆش كىردنى عەيبەكەى ناچار ئەبيت برئك باج بدات، برئك كار بكات. برئك كهموكوورپى له خەلك و دەوروبەر قەبوول بكات. مپهرەبان ئەبن ئەو كهسانەى كهموكوورپيه كيان ههيه. تاوانبارن ئەو كهسانەى نوكتە و قسەى خۆش زۆر ئەزانن، ئەيانەويت شتئىكى تر له ناخياندا بشارنەوه، هەر شتئىك توورەييت لئى بگريت بەرەو كۆيلەييت ئەبات، توورەيى كه ههميشه شتئىكى نوپيه، لانى كەم بؤ ئەو وەها بوو. ههميشه به قسە و روانينه كانى ئەوهى به من ئەوت هيو تۆ تاكەى ئەتوانى ئەو هيمنيهت له بىر و فكر و ژياندا بپاريزى، با كيشهيه كى ئەوتۆش رووبەر وو يەخەى پئى نەگرتبى. تا رۆژئىك بتوانى ئەو هيمنيهت بپاريزيت تۆش كهسيكى جيگاي گومانى بؤم.

ئەوهنده شپرزەس كه ناتوانئى لەناو خەلك و مەيدانەكه خۆى رابگريت، ئەرواتەوه نيو هوتيله كه و لەسەر تەختەكه پال ئەكهوئيت.

لەسەر تەختەكه پال كهوتوو و خەريكه لاپەرەكانى گووشىيه كهى ئەداتەوه، تا به شپۆهيهك خۆى لەو كريكاره كار دەسنەكهوتووئەى نيو ژوورەكهى بشاريتەوه، ههميشه تا بوو لەنيو مالهوهشدا بؤ پەناگرتن له برئك كيشهكانى مالهوه پەناى به كتيب بردبوو، ئەو كتيبى وەها ناسيبوو، تەنيا پەناگايەك و بەس، تەنيا كتيب و بەس. رۆژانە له كاتى كار و كاسپيدا بىرى له كاراكتەر و كەسايەتى نيو رۆمانەكان ئەكردەوه، شپعرە باشەكان ئەهاتنەوه بىرى، له تەواوى ژيانىا لەو كاتانەشدا كه نەخوئندووئەوه و كتيبى به دەستەوه نەبوو، هەر خەريكى راقە و بىر كىردنەوه به كتيب بوو، ئەو پەناگا دەروونىيه، ئەو چيژە چيژنەكراوه دەروونىيه. بەلام لەويدا ئەو كتيبەنەى كه لەگەل خۆى هينابوو تا تەنانەت به خوئندنەوهى لاپەرەيه كيش بيئت ئەو هەست به رەزايەت و ئارامىيه دەروونىيه بكات و واھەست بكات كارئىكى كىردوو، لەنيو جانتاكەيدا دەرى نەهانىبوو و نەيوئرابوو هەر ئاشكراشيان بكات، چوون پيشتر له كار و شيركەت و جيگەكانى تردا دەرى هينابوون و ويستبووى بيانخوئنتيەوه، لئى كرابوو گالتە و تەنانەت كتيبەكانى بەر شەق درابوون، ئەو هەستيارىيهى كريكارهكانى پيشتر دىبوو، ئەوان دوژمنى راستەقىنەيان كتيبە و پىيان وايە هەزار وشەى ناو كتيبەكان يەك كىردار ناھيئيت. بەلام گووشى ئەو هەستيارىيه دروس ناكات لايان و ئيتىر بەو شپۆه ناكەويتە بەرچاو. گووشىيه كهى به دەستەوه بوو، جار و بارىش به نەھيئى چاويك له ژمارەكهى دارا بكات، ئەم دوو ژمارە پيکەوه هەلبسەنگيئيت، چەن ژمارەيان ھاوبەشه و چەندە له يەكدى نزيکن. بؤ ئەم شتە خيرا داراي هينابوووه

بیری و لە مێشکیدا لە یەکیدابوونەوه، چ پەيوەندییەکی بە ژمارەکانییانەوه هەس، ئەگەر دوو رووداوی هاوشیۆهش بن. پەيوەندی نیوان ئەم دوو کەسە، ئەم دوو کارە، ئەم دوو ژمارە، وەك ئەوهی چەندە لە یەكچوونی دوو رووی كۆن و تازە لە خۆی هەلسەنگینیت. ئەم دوو کاتە ئیستا و رابردوو. چ دەستیکی سێحراوی لە پستی رووداوەکانی مرقەهەهەیه؟ لە پستی تاقیکردنەوه و هەلەکانەوه؟ برێ جار وەك ئەوهی تەواوی ئەو خەلکە ئاگاداری کارەکانت بن بە داوا و رەفتارەکانیان رابردووی خۆت بێر ئەهیننەوه، تا بزانی تۆ چەندە لەسەر خۆت راستگۆ و نەگۆریت تا دلنیات بکەنەوه کە هەلەکانی جارانت ئەکەیتەوه، پیت ئەکەنەوه، ئەوەت پێ ئەکەنەوه کە تۆ لە کردنیسی دلنیا نەبووی، تیی کەوتوو. برێ جار بە وتنی قسەیهك و کردنی کاریك دلنیا نیت کە ئەمەت لە رووی هەلبژاردنی خۆتەوه کردبیت، سوار ئەبیت و ئەیکەیت تەنانت ئەگەر برواشت پێی نەبیت.

لەسەر ژمارەکە دارا راوھەستاوه، چوو بوووه سەر رابردووی خۆی و راوھەستا بوو. چەندین سأل بوو دارای لە بیری خۆی بردبوووه، لە بینینی خۆی بواردبوو، لەو بیرەوهریانیە بوو کە نە تەنیا نەئەگێراییەوه نەئەویست بە بیری خۆشی بینیتەوه، ترس لەوهی ئەگەر بە بیری خۆی بینیتەوه کەسانیک پێی بزانی. برێ جار خەلکی بۆ بە بێرکردنەوه کانیشت ئەبەن، وەکوو مەعمووریک بە دواتکەوتوون و بە روانین و رەفتارەکانیان تیت ئەگەینن کە ئاگاداری کارەکانتن. لە برێك شوپن کە ئەتبینن وەك ئەوهی بەسەر تاوانیکەوه گرتبیتیان قۆلبەستت ئەکەن بە روانینەکانیان.

سەر و مەنگ لەسەر تەختەکەدا پێچی لە خۆی ئەدا، لە قەف و لوولی خۆیدا کەوتبوو. وەك ماریکی سەر پاپۆکە لە خۆی خواردبوووه، رێك وەك ماریکی سەر ماتل بوو کەسێك بێت و پێی پێدا بێت و بیکەزیت. چارە لەوه بوو. چارە لە گەستن بوو، زۆر کەسی گەستبوو لە خزم و کەس و دەور و بەرییە ورگ شۆر و قوون ماسیووەکانی خۆی. گەستبوونی بەوهی کە بە نەبوو ئەژماری ئەکردن، رێگە لە رێگایان جیا ئەکردەوه، سألەها بوو زوانی لەگەل زوانیاندا نەچەرخابوو. بێدەسەلاتی ئەوی لەوهی هیشتبوو، هەمووان ئەویان ئەزانی. بێدەسەلاتی و هەژاری کە هەم هیزت پێ ئەدات، هەم سووک ئەکات، بێدەسەلاتی و هەژاری کە زیاتر رەق ئەستوورت ئەکەن، زیاتر چاوت ئەکەنەوه، چاوی کوێربووت. هەژاری و بێدەسەلاتی کە زیاتر دلنیات ئەکەنەوه.

ئىۋارە بوو لەسەر كارەكەى گەرابوو، لەسەر كارە نوپكەى. پارەكەى وەرگرتبوو، پارە نوپكەى، جاروبار دەستى بە گىرفانىدا ئەكرد و دەستىكى لە پارەكە ئەدا. پەشىمان بوو لەووى چما ھىزى رەتكردنەوى ھىچ شتىكى نىيە، تواناى برپاردانى دروستى نىيە، بۆ بەرى خۆى پى ناگىرېت؟ ھەستى بە ھىشى رۆحى خۆى ئەكرد، ئەندامىكى نەبوو و نەپنى و شارياوہ لە گيانىدا ئەيزرىكاند، شەقى ئەكرد، تاقى ئەكردەوہ.

دەستى لە پارەكە ئەدا و دائەرزا، ھەستى بە لاوازى و گەر و گولى و پىس و چەپەلى خۆى ئەكرد، لەو كاتانەدا لە ھەر كاتىك زياتر لەو بەشى شاعربوونەى خۆى ئەدزىيەوہ، ھەقى بەو كەسانە ئەدا كە گالتەيان بە شاعربوونى كردوہ. ئەم بەشى ئەو بەشى ئەبردە ژىر پرسىارەوہ، مرۆڤىك بوو كە بەردەوام لەو درز و قلىشانەوہ كە بووبوونە لەشى خۆى لەت و كوت ئەكرد. ئەوہ بوو كە نەبئەھىشت لە ئەو مرۆڤىكى يەك دەست و چەق، ساق و سلامەت، مرۆڤىك كە بتوانىت خۆى بە كۆمەلىك برؤا و ئەخلاق و چەمك و پىوہرەوہ بناسىنىت، كۆمەلىك درؤ و شتى دژ بە يەك بوو كە راستىيەكى گەورەيان پىك ھىتابوو.

كار و ماندووئىتى وەكوو سركەرىكىان لىھاتبوو بۆى، زۆر دەرد و ئازارىان لە بىرى ئەبردەوہ. ھەستىكى باشى بوو كاتىك كارىكى ئەكرد و ماندوو ئەبوو، ئۆقرەى ئەگرت و ئەخەوت و قىنى لە خۆى نەئەكىشا، ھىچ شتىكى رۆحى و زەينى ئازارى نەئەدا و ماندووئىتى ھەموو شتىكى لەبىر ئەبردەوہ و ھەستى بە تاوان نە بەرامبەر بە خۆى نە بەرامبەر بە بنەمالە نەئەكرد. بەلام ئەم كارە نوپە و ئەم پوولە نوپە بووبوونە بارىك بە سەرىو، تەننەت برى جار بىرى ئەكردەوہ پوولىك كە بەم رىگايە بە دەست بىت بۆ چارەسەركردنى نەخۆشى خوشكەكەى كارتىكەرى نەرىتى ئەبىت. بەو ھەموو بىباوہرىيەوہ ھىشتا ترسىكى لە دلدا بوو، دلنيا بوو كە ئەگەر دواتر شتىك بەسەر خوشكەكەيدا بىت، ئەو گرىى ئەداتەوہ بەم پوولە و بەم كارەوہ، ئەم پوولە بۆ خەرجى ھەموو رىگايەك نابىت، ئەگەر مالەوہ بەمە بزنان و ئەم شتە لە چاوما بىنن يا بىبىستەنەوہ؟

لە تەواوى ژيانا كارکردن يەكىك لەو تەنيا شتانە بوو ھەستى سەربەخۆى

و پرزگاری پێ دابوو، بە تاییبەت ئەو جوۆرە کارەى ئەو کردبووی بەراستی ئیتر خۆى بێمنەت کردبوو، یەکیك لەو شتانەى لە بیریا بوو هەمیشە ئەو بوو کە جوۆریك بکات تا خاوەن کارەکەى بێمنەت بکات لەو پوولەى پێى ئەدات. بەلام لەم پوول و کارەدا هەستى بە سەر بەخۆی نەئەکرد و ئەیشاردەو، ئەویك کە هەمیشە کارەکانى خۆى گێرابوو و فەخرى پێو کردبوون، لەوانە نەبوو سەرچاوەى داهاى ناروون بێت و نەزانى چەنى بە چەندە، بەلام لێرە وەك ئەو خەلکەى لێ هاتبوو، بۆ ساتیکیش نەئەتوانى وەك ئەو خەلکە بژیەت، گرنگ نییە کە چىیان شار دۆتەو، گرنگ ئەو بوو بۆى کە چۆن ئەتوانن شت بشارنەو و بژیەن پێو. کە چۆن ئەتوانن کارىك بکەن هەست بە سەر بەخۆى نەکەن تێیدا، هەمیشە بۆ پوول وەرگرتن گریدرائو بن بە جیگایەکو، یاسا و بنەرەتەکانى ئەو شوپنە نەشکێن و بە ترسەو بژیەن و هەمیشە چاوەروانى لوتف و کەرەم بن، لوتف و کەرەمى پوول. ئەویش لەم کارەدا هەستى بە وابەستەى و گریدرائو ئەکرد.

پێشتریش هاوشیوێى ئەم جوۆرە کارەى کردبوو، لەم جوۆرە پوولەى هێتابوو و مالهەش پێیان زانیبوو، تەنانەت دایکى لەو پوولە مەولوویى و خێر و خیراتى لێ کردبوو، مەولوویى بۆ خاس بوونەوێى کچە نەخۆشەکەى، پوولە مەلا و مزگەوتى لێ دابوو، لە پوولە ئارق فرۆشییەکەى ئەو، سەرانی مەلا درابوو و مزگەوتى لێ ساز کرابوو.

بوغز و قین وەك ماریكى رەق لە گیانیا پێچى لە خۆى ئەدا و هەستى پێ ئەکرد، وەك ماریك قەپى بە قورگ و بینه قاقایدا کردیبت. کاتیك بە پوولە ئارق فرۆشى ئەو کارانەى لێ کردبوو نە تەنیا مەلا و مزگەوت و بنەمالەکەى و دەورووبەر تەنانەت خواش بێدەنگ بووبوو، ئەمیش خۆى بێدەنگ بووبوو. سەرەتا تەمایەر بوو دەنگىك لە شوپنیکەو بێت، لە گۆشەیهکى عاسمانەو، نەهاتبوو. بە پوول دەمى خوا و حەقیقەتى بەستبوو. پوول سام و هەیبەت و قورسییەك بە مرۆف ئەدات کە هەموو شت و کەسیك لە بەرابەریدا بێدەنگ ئەبن یا ئەگەرىش دەنگ هەلپەرن ئەوئەندە بە ترسەو و نزم و نەوییه، کە بیستنى هیچ درزىك ناکاتە دەروونى هیچ کەسەو. لەسەر تەختەکە کەوتبوو لە دلەو ئەیوت کە پوول پوولە وەها کە خوا خوایه.

گەرابوو و تەنیا بیه سامناکەکەى خۆى، هەموو ئەوانەى کە شار دبوویانەو، کە دەردەکانیان لە بیری بردبوو و، هەموویان جییان هیشتبوو لە دۆزەخى دەروونى خۆیدا. تازە گەرابوو و زۆر هەستى بە نزیکى لە تاوان و کارە

تازەكەى ئەكرد. ھەر گوناھىك سەرەتاكەن وەك زەخمىكى تازە وایە بە لەشتەو و دواتر كۆنە ئەبىت و خۇش ئەبىتەو و ھەستى پىن ناكەیت و بگرە چىژ لە ھەلگەندى بزماتەى گوشت و خوینى وشكەو بووى ئەبىنى. ھەستى بە تاوان ئەكرد بەرامبەر بە خۆى كە بۆ پوول و ھەا كارىكى كرددو. تەنباى كە جگە لە وىژدانى مرؤف ھىچ شتىكى ترى تىا نىبە، وىژدان ئەو مىژدزمەى ناخە كە كۆمەلگا پەرورەدى كرددو، بە تاوانبارت ئەزانى، ھەلەت پىن ئەكات تا بە ھەلگەنى تۆ خۆى زىنو و بكاتەو.

ھەموو لەشى قورس بوو، وەك ئەوەى كە وىژدان و پۆخ و عەقل ئەو لەشەیان جىھىشتىق و قورسى خۆى كەوتبىتە سەر خۆى، كە ھەمىشە بارى ئەم لەشە بەسەر ئەوانەو ھەستى پىن ناكەیت، ئەھا كاتىك كارىك ئەكەى كە خۆت ھەزى پىن ئەكەیت و پىى رازىت چەندە ھەست بە سووكى لەشت ئەكەى و لە خۆت رازىت.

ھەموو لەشى قورس بوو، ھەموو شتىك جىى ھىشتبوو. تەننەت ئەو تەختەش كە لە سەرى پال كەوتبوو راي نەگرتبوو، بە سەرابى رۆچىدا داچووبوو. و ھەا بوو وەك ئەوەى پلە پلە داچىت و بگەوتتە خوارەو. بەبى ئەوەى زاو بكاتە دەمىيەو لەناو ماندوو پىتى و ھەسرەت و برسپىتيا خەو ئەبىتەو.

ئىتر ئەمە بوو بوو ھەمە كارى ھەموو رۆژىكى، رۆژىك جارىك، دوو جار، كاتى و ھەاش بوو سى جار بە ماشىنەكەيۆ بە شوپىندا ئەھات و ئەبىردە ئەو بالەخانە چۆلانەى كە ھىشتا نىو ھەكارە بوون و تەواو نەكرابوون، ئەو بالەخانە چۆلانەى كە لە تەلەفووندا بە مالىەو ھى و تىبوو خەرىكى پاكردەنەو ھەپانە، دلىباى كرددو ھەو كە كارىكى باشى ھەپە. ئەو بالەخانە چۆلانەى كە پىشتەر ھەزار جار لە نىو پاندا لىى ھەستابوو و بىرى كردنى كەسىك داگىرى كرددو، كرىكارەكان و ھەان ھەمىشە كەلاو و شوپىنە چۆلەكان بۆ گانكردن لە مېشكىندانى، شوپىن و ژوورە رازا ھەكان ھەستەكانىان ناچوولپىن. ئەو ژوورە چۆل ناتەواوانەى كە پىشتەر شوپىنى دەسپەرى ئەو بوون، ژوورە چۆل و پىنكەكان ھەستەكانت ئەجوولپىن و مېشكت بەرەو ئەو كارە ئەبەن.

ھەموو رۆژى لەوئ دەستى ئەكرد بە كردنى و لە دەمار و ماسوولكە سفتەكانى قوونى چىژىكى بىكۆتايى ئەبەرد، شىتەنە دەستى بە گائىنى ئەكرد تا كىرى لە قوونىدا لە گرىپەكى رەقى ئەدا و خاوەن كارەكەى بەمە سوپى ئەھاتەو و خىرا دەستى بە كۆكردنەو ھى خۆى ئەكرد و پارەكەى ئەداپە و بپرى

جاریش لەوێ جیی ئەههشت و نهیههبردهوه نیو هوتیله که. تا کاتژمیریک به سهریدا ئەرۆشت لێی ههڵ ئەهات و ئەچوو، بهلام دواتر دهستی به زهنگ لیدان ئەکرد بۆی، ئەو کهسانه تهنیان و لاواز، تهنیا و لاواز، سهرهپای ههموو پوول و پاره و پیگه کهی تهنیا کهس بوو له دنیا که ورده ورده خهریک بوو به سهریدا زال ئەبوو. رۆژی یه کهم بوو که بۆی سهخت بوو، چیتر وه کوو پیشه یهک لێی ئەروانی. چهن رۆژی ئەوهل سهرهپای پیوستیه کی زۆر به پوول، ویستبووی پیی بلیت که نامه ویت بۆ ئەم کاره پوولت لێ بسینم، نهیوتبوو و سه ندبووی، بهلام زۆر جار نهیههزانی چی له پووله که بکات چۆن ههلی بگریت. وهری ئەگرت و به ههسره تی وهرگرتن و خهرجکردنی پووله که وه ئەتلایه وه.

لەسەر تەختەكەى پال ئەكەوت و ھەردوو دەستى لەپشت سەرىيەو ھەلئەپىكا و ناوچاوى تۆزىك چرچ ئەكرد وەك ئەوھى بۆ تىشكى ھەتاوئىكى زۆر تىژ پروانىت. وەك ئەوھى كە درزىك بوويئە رابردووى و لەو درزەو ھە بۆ رابردووى خۆى پروانىت.

چاوەكانى چووبوونەو ھە قوولا، ھىچ زرق و برق و تىشك و ھىوايەك لە روانىنيا نەبوو، وشك و برىنگ و چۆل ئەپروانى. ئەمە بوو كە ھەمووانى ئازار ئەدا. ئەم روانىنە دژ بوو لەگەل تەواوى ھىوا و ئاوات و بەلئىنە تەر و ھەتاھەتايىيەكانى ئەوانا، تووى بېھىواى ئەچاند و ھەمووانى توورە ئەكرد، تەواوى كۆمەلگا بە گەشبین و رەشبینىيەو، بە گا و دەولەمەندىيەو، بە شاعر و نووسەرىيەو، بە مەلا و بېدىنىيەو، تەنانت بەوانەش كە خۆيان بە جۆرىك روانىيان و ھەمووان بىزاربوون لە و ھە روانىنىك. كۆمەلگای بەرەو پېش و پېشكەوتوويان ئەويست، سەرکەوتن و سەرکەوتوويان ئەويست، ھىوا، ھىوا، دەرمانى ھەموو ناکامىيەكان، ھۆكارى ھەموو نەھامەتییەكان. ئەبىت سەر بخرە كۆمەلگا بە روانىنەكانت بە قسە و كارەكانت. رېباز، رېباز، رېگا، گۆران، گۆران لە چارەنووسدا، لە چارەنووسى خۆتدا، لە چارە نووسى كۆمەلگادا، لە چارەنووسى نەتەو و جىھاندا، لە چارەنووسى ئايىن و دىندا.

ئەو روانىنى رستەيەكى بۆش بوو. وەك ئەوھى لە چاويەو دلى تەنگبووى بىنى، لە چاويەو كە لە درزى دىوار ئەچوو، تۆش ئەو رابردووى لە پشتهو بىنى و لە پشتهو نووسرابىت لەم جىھاندا بە دواى گۆرانى چارەنووسدا مەگەرئ. مەگەرئ. لەنپو روانىنەكانىدا نەپنىيەك ھەبوو، شتىكى شارياوھى بىنىبوو، شتىكى لە چاويدا شاردبووھە. ھەروا كە لەسەر تەختەكەى كەوتبوو گوئى لە دەنگەكانى ناخى ئەگرت:

مرۆف خۆى لە گىژى ئەدا، خۆى لە تىنەگەيشتن ئەدات، و ھەا خۆى دەرىخات باشتەر، ئەنا ئەكرىت بە روانىنى كەسئىك جىھان بدۆرئىت، بە روانىن لە روانىنى كەسئىك ھەست بەكەيت چەندە لە ژيان دوور كەوتوويەو، مەوداى خۆت و جىھان، خۆت و ژيان.

ھەمیشە دوور ئەپروانی وەك ئەوھى بېنیت چەندە لە ژبان دوور كەوتۆتەوھ. داھاتوو بەرھو دوا پالى پىوھ ئەنا و رابردووش بەرھو دوا ئەيكيشا.

ھەمیشە دەستىكى ناديار بەرھو دواوھ پالت پىوھ ئەنئ، ھەمیشە شتىكى ناديار جىت ئەھىلى، لە تەواوى ئەو كاتانەشدا كە ھەست بە رۆشتنى ناكەيت، پرىك جار قورسى ئەو جىھىشتنە لە يەك كاتدا ئەكەوئت بە ملتا. دەستىكى ناديار، شتىكى ناديار، كە سەرەتاش لە گەلتا نەخولقاوھ بە دوايدا ئەگەرپى، بە دواى شتىكدا كە نازانى چىيە، نازانى كىيە، نەك ئەوھى كەسىك يا كەسانىك لە دەور و بەرتدا چووئىتن، ھىچ خاك و پرىگا و جىگايەك ناتگرپتە خۆى. بئ ئۆقرەى. ھەموو شتىك دۆراندووھ، بئۆقرەى وەك ئەوھى لە يەك ساتدا بە مل تەرمەكانى ناختا بكەوى. مەوداى نىوان دوو ھەست، مەوداى نىوان ھەستىك و جىھان، مەوداى نىوان جىھان و ھەست و ئارەزووھ كانت. بئ ئۆقرەى. ھەموو شت و كەسىك جىيە ھىشتوو، تۆ خيانەتت لئ كراوھ، ساللەھاس خيانەتت لئ كراوھ و نەزانىوھ، و ئازارى ئەو نەزانىنە خەرىكە بتكوژئ. بمرە. ھەلە نىت. غەدرت لئ كراوھ، زۆر ساويلكەى، جىھانت لە دل و چاوى خۆتەوھ بىنىوھ، تۆ بەكار ھىنراوى، تۆ ئامرازپكى، تۆ سەرت لئ شىواوھ، گالتەت پئ كراوھ، با لە قولت كراوھ، ورد كراوى، ئەتك كراوى، لە كۆرى ھەقالانت كراوئتەتە دەر، لە بنەمالەت، لە كۆمەلگات، پەراوئز خراوى، تۆ تەنبايت، ناتوانى رووبەرووى ھىچ شتىك بىتەوھ، تەنانەت ناتوانى رووبەرووى خۆشت بىتەوھ. تەنباى.

ھەموو كەدەوھىكەت ھەلەيە، ئەگەرىش ھىچ كەدەوھىكەت نەبىت ھەلەيە، تۆ تاونبارىت و دەستت لە مېژوو ھەيە، بەوھى كە دەستت نىيە، دەستت ھەيە، تاونبارى كە لەم سەردەمەدا ئەژىت، تاونبار ئەبووى گەر لە رابردووشا بژىايەى، ھەژارى تاونە، تاونىك كە نازانى بەرامبەر كئ كەدووتە جگە لە خۆت. تۆ بۆ تاوان خولقاوى، تەنانەت ئەو تاونانەش كەوا ھەستەكەى دەستت تىياندا نىيە، تۆ كەسىكى خۆلادەرى، كەسىكى ترسنۆكى، حىز و سلامەت ئەژى، كەسىكى توورەى، بە ھىچ دۆخىك رازى نىت، زوو بربار ئەدەى لەسەر كەسەكانى دەوروبەرت، تۆ سەبوور نىت، تۆ بربئ جار كە ئاوئتەى رەوتىكىش ئەبىت ھەلەى. دارىكت بە دەستەوھ گرتووھ ھەر دوو سەرى گوواوئىيە.

تۆ ھەلەى، ھەلە رىگاي خۆى لە تۆدا دۆزبوەتۆ، لە تۆدا خۆى تاقى ئەكاتەوھ كە بزانى ھەلەس يا نە، تۆ ھىندە لاوازى كە ھەموو رەفتارەكانى

مرۆف بە خاس و خراپییەو دەس لە درگاتەووە ئەنئ، هیچ کات نەوتوانیووە دەس لە ڕووی خراپەووە بنییت و بلیی تۆ خراپەیی، یا بری جار پر بە پیستی خۆی راستی تەریق بکەیتەووە و بلییت تۆ درۆیت. تەنیا لە تۆ لە کەسیکی وەك تۆ ئەم جۆرە هەلە و هەلسوکهوت و ڕەفتارانە ئەبیریت، لە ئینسانی هەژار و تەنیا، کە هەموو کەس بە خۆیدا ئەپەرمیتەووە بە جۆریك بیکوژیت، بە جۆریك زالبوونی خۆی بە سەریدا بسەپییت، تاوانەکانی خۆی بکاتە ملی، کەموکوورپیەکانی خۆی. ئەرئ عەبوو پر بە پیستی تۆبە ئەم کارانە، ئەم هەلانە. وەك ئەلین بەرە لە شوپتی تەنکیبەووە ئەدریت. تۆ شوپتی تەنکی ئەم ژیانەیی، ئەو درز و شەقارەیی کە بۆتە لەشی مرۆفەووە و پیی نازانییت. تۆ مرۆف نیت. ئیدەئالیکت بۆ ژیان نییە، ئیدەئالیکت بۆ ئینسان نییە، بۆ ڕەفتارەکانی ئینسان نییە، بەبئ هیچ ئامانجیک ئەژیت، لە هەموو شتیك تیر ئەبییت جگە لە هەلە و دەرد و ڕەنجی خۆت.

پیشتر پیی وتبووم، هیوا ئەو دۆخەیی من باسی لی ئەکەم دەولەت و دەمودەزگاکانی نین، ئەووە راستە کە من بە ڕوونی لەگەل ئەوانەدا کیشەم هەبە، بەلام ئەووەی باسی ئەکەم خەلکیکە، خەلکیکی بەرپکەوتوو کە تازە پیویستیان بە هیچ دەمودەزگا و دیکتاتۆریك نییە بۆ پالپشتیکردن و ڕیخۆشکەری و بەرچاروونی پیدانیان، خۆیان خۆرسک بەبئ هیچ زۆر و زەبەنیك وەك سەروازیکی دلسۆز ئەرکەکانیان جییهجئ ئەکەن.

بە خۆت ئەوت هەر وەك ئەوم، بەلام ئەویك کە پیشتر کوشتم لە ناخما و نەمەهیشت گەورە بییت تا نەبیته بەرەست لە ژیانمدا. زۆرینەیی ئەوانەیی بە بیر و میشکی ئەمدا دین و داگیری ئەکەن، هەر ئەوانەن کە دین و ئەبنە دالغە و بیدەنگی لە منا.

دەست و قاچیکی لە تەختەکەووە شۆر بوو بوووەو، سەری تۆزیک بە پشتا کەوتبوو و دەمی کرابوووە لەسەر سەرینەکەیا، وەك ئەووەی هیلاکی و مەرگ و پەشیمانی و ڕابردوو و دەنگ و بیرەکانی ناخی دەمیان هەلچریبییت. دەست و قاچیکی و سەری بەم لاو لای تەختەکەدا شۆر بوو بوووەو وەك ئەووەی توابیتهووە، ئەندامەکانی لەشی لە یەك جیا بوویتهووە و هیچ هاوکارییەك لە نیوانیان نەماییت، ئەستەم بوو کۆکردنەووەی ئەو ئەندامانە پیکەووە، پیکەووە کارکردنیان، پیکەووە لکاندنەووەیان، دروستکردنەووەی مرۆفیك لیان. شکابوو، توابوووە، داپزا بوو، ئەرئ داپزان.

بەم شیووە چەندیان کاترمیتر بی دەم و زوان ئەکەوت، هیژ و توانای هیچ

شتىكى نەئەما، ئەبۇو پلىك گۆشت، پلىك گۆشتى رىزىو، وەك ئەوھى تەواۋى ئەو ھىز و توانايانەى كە لە شوپتە جىاجىكانى رابردوۋ لە دەستى دابوون لەو كاتەدا ھەموويان يەكيان گرتىتۆ و لەو ساتەدا لە لەشى بچنە دەر.

ئىستا ھىچ كات شوپن پىيەكى پتەوى نەبوو بۆى، ھەر دلشكانىك، ھەر دەرد و رەنج و ئازارىك توورى ئەدايەو رابردوۋى خۆى، برى جار دەرد و رەنجىكى تازە ھەموو دەرد و رەنجە كۆن و پىشوو ترە كات بۆ زىنوۋ ئەكاتەو، وەك نەخۆشىنىكى نەپتى لە ناختا سەر ھەلئەدەنەو، رۆح و لەشت ئەبىتە ھەشرى برىن و رەنجە كات، ھەموويان پىكەو گرى ئەدەيتەو ھەر ھەمان برىنە كۆن و چكۆلە كانى پىشتر بۆتە برىنىكى گەورە و ناسۆر. يەك كات و يەك جى تىكرا بىر بە ھەموو برىن و شكستە كات ئەكەيتەو يەك جىگە بە سەرتا ئەبارن و ھىچت لە بەرامبەرياندا پى ناكرى. كاتىك ھەلەيەك ئەكەيت تەواۋى ھەلە و كەموكوورپىيە كانى رابردوۋت زىنوۋ ئەبىتەو و سەر ھەلئەداتەو، ئەگەرىش خەلكى پىت نەلین و بە ناوچاوتيا نەدەنەو خۆت ھەستى پى ئەكەيت و خۆت سەر كۆنە ئەكەيت و خۆت سزاوار ئەبىنيت.

بە ھەلدېرىكەو وىسابوۋ كە كات برى جار ژىر پى خالى ئەكرد. ھەموو شتىك بە ھىلىكى نادىار پىكەو پەبوەستن، ھەموو رووداۋ و دەرد و ئازارىك كراۋە بە پەتىكەو، پەتى بىر كرنەو، رابردوۋ تەزىچىكە. برىچار وەك تەزىچىك كە كرابىت بە پەتىكەو و ھەموو شتىكت لە جى خۇيدا و بە دوای يەكدا لە بىرە. برى جارىش پىچراۋ، وەك تەزىچىكى چراۋ رووداۋەكان و دەرد و ئازارە كانى خۆت لى ون ئەبىت و ناياندۆزىتەو، وىلىت و سەرگەردان بە دوای ئەو مووروانەدا، بە دوای رابردوۋتدا كە تەزىچىكى پىچراۋ.

مرۆف برى جار تاسەى دەردە كانى خۆى ئەكاتەو، تاسەى تەنبايىيە كانى خۆى، چىژ ئەبات لەوھى كە ئەو كەسىكە ئازارى چەشتوۋ گورزىكى باشە بە دەستىيەو بۆ گىرانەو. گىرانەوھى دەرد و رەنج لە نىوانى بەھىزى و رەزالەتدا ئەتەپلىتەو و بەرزەخىكە، بەرزەخى را و برىارى خەلك. مرۆف ھىچ كات چىژ لە كەسىك نابات كە لە خۆى زياتر ئازارى چەشتىت، ئەو يەكىكە لە تايەتمەندىيە كانى ھەر كەسىك، تەننەت ئەيەۋىت لە رىگەى ئازارە كانيەو خۆى بەسەر دەوروبەردا بسەپىنيت. مرۆف لە بەرابەرى كەسىكى ئازارچەشتوۋدا ھىچ قسەيەكى بۆ وتن نىيە. بەردەوام بە دوای ئازارە كانى خۇيدا ئەگەرپىت، بە دوای شكستە كانى خۇيدا، لە مېژوۋدا بە دوایدا ئەگەرپىت، مېژوۋ كە جىگى ھىچ سەر كەوتنىكى تيا نەبۆتەو و ھەموو شتىك دۇراۋە تىيدا، دۇراۋ

به نسيه تي كات. دۆراندن و شكست كه ئەكرېت يه كېك له قوناغه كانى سهركهوتن بېت، شايهت خودى سهركهوتن بېت، سهركهوتن به نسيه تي زياتر دلنيايي خۆت، دلنيايي له وتووېره كانى ميشت، له وهى كه هه له نه بوويت و هيچ سهركهوتنك بوونى نيه، لاني كه م سهركهوتنى گشتى.

ميژوو تاسه ي شكست و خيانه ته كانى خۆى ئەكاته وه بۆيه شكست ئەخواته وه. ئەوهيه دواى ماوهيه رايه يت و دايه ي به برين و نازاره كانى خۆت، كه ئەگەر هيچ شتيك روو نه دا دلته نكي له وهى كه بۆ هيچ شتيك روو نادا. شتيك روشتوو له گياندا، نازار، نازارى چيژ به خش.

رابردوو له گيان و دهروونى مرؤفدايه، له ناخدا، شارياوه س، خۆشت ئەويت، به لام داهاوو له دهره وهى تۆس ته نيا گومانپكه، شتيكى دهره كى. رابردوو خهرمان و شه نوكه و كردنى كاته، كاتى به دهسته يتر او، به شى تۆ له كات و ژيان، له هه لسو كه وته كان، چالى و به رزيه كانى كات، تيپه رين و تينه په رينى، خيژايى نيوان ميئه كانى كاتز مي ر كه له هه موواندا مه ودايه كى يه كسانى هه يه و خيژايى تيپه رينه كى له هه ر كامانا جياوازه.

وهك من كه هيچ كات له گه ل هاوته مه نه كانم گه وره بوونمان نه كه وه ته يهك، ريش دهره ينامان، بالق بوونمان، برئ جار ۱۷ ساله يم له ۲۱ ساله ييا ئەزموون ئەكرد، چهن سال پانزه ساله ئەبووم و گه وره نه ئەبووم، كه گه وره ئەبووم بيست و دوو سالم ته مه ن بوو، ئەكرېت هه ژده ساله يم نه بوويت، نيمه، نه مبووه. برئك له ساله كانى ته مه ن نه هاوون، غايبن، به مه رگى كه سيكه وه ئەو ساله شم مردوو، ئەكرېت له هفتاد به و لاوه ئەزموونيان بكه م، ناهاوسه نكي كات كه پيرى و باوكايه تيم له سيژده ساله ييا ئەزموون كرد. ئەو سالانه هه ستم به ته مه نى خۆم نه كردوو كون و ده لاقه كانى كاتن، غار و ئەشكه وته كانى كات و ته مه ن تا بتوانم له و كوناوه بۆ ساله كانى ترم بگه ريم و پروانم. منداليم نه بووه به م ته مه نه ي ئيستامه وه له دايك بووم.

كات كه برئ جار به سركى ئاسكيكه وه به نيو ژيان و له شت و هه موو رووداوه كاندا تيئه په رئ و له چاو نوqm ئەبيت، برئجاريش به مه نى گايه كه كه له نزيكه وه ده ست به شاخ و سه ر و لامليدا ديتيت و ئەيخوري تي. به ده سته وه نه مانى كات و زه مه نى هه نووكه، ئەو كات و زه مانه ي كه ته نيا هى خۆته و له ده ستت داوه، هه ر خۆت ماويته ته وه و هه ر خۆت و ته نيا. چاره نووسى تالى ئەوه ي كه كورى ده وران و زه مانى خۆت نه بيت، ئەو جوړه كه سانه له هه موو شوپتيكدا ئەناسرپته وه. زه مان و كات كه ته نيا له گه ل رۆله

و كەسە نزىكەكانى خۆيا و هەنووكەدا پەيوەندى هەيه و هەر كات بيهوئيت جيت يه لئيت و له بازنه كه و هەنووكە ئەتكاتە دەرەو و سووك و ببيايهخت ئەكات، ئەتكاتە مردووويهك، كات، تەنيا كاتى زىندوو.

كات كه ويسانى بو نيه و هەر كه وپسا ئەمرى، تينه پەرى و ئەچيت بى گوپدان به باروودوخ و تەمەن و كيشه و گرفتهكانت، تينه پەرى و ئەچيت بى ئەوہى هيج كەسيك مافى ئەوہى هەبىت داواى مافى خۆى و سوود و قازانجى لى بكات. تەنيا شتيكە ديموكراتە و تەنيا شوپتيكە دادگاى نيه و پرە له يەكسانى و مافى هەمووان وەك يەك ئەدا و ئەيخوا.

كات كه وەسەر يەك ئەكەوئيت شكلى ئەگرىت وەك شەو و رۆژ، لەو وپنانەدا لاپەرەى خۆى ئەداتەو، كه سەرەپاى چەندىن جار بينينهو و چەن پات بوونەوہى ئەو ساتانە هيشتا ناتوانى تيبگەيت و لە سروتري سەر دەر بەهيتيت، كه بوئ نەناسراو و بەلەوى نيت، كه تو كار گەران پياسە خوئندنەو و قسە كردن ئەكەيتە گوچانيك تا بتوانى بەو ساتانەدا تيبەرىي، بەلام ناكريت ئەگەر دوئىئى ئوقرەت گرتبىت ئەمرۆ لە عەسردا هەر بەو كارەى دوئىئىتەوہ بىئوقرە و ناارامى، كات تيناپەرىت و گىژولولت ئەدا، هەر ساتىكى نەناسراو و روون نيه بە كام سەر و شكڵەوہ دەرئەكەوئيت و وەك كام ديوەزمە رووبەرپوت ئەبىتەوہ. تا زياتر لە زەمەن و كات ببىتەوہ، زياتر لىت ئەبىتە تارمايى و رووداو و حالەتەكان و ريكەوتەكان لە خۆيدا ون ئەكات. كات كه بەشى هەلہاتووى دەررونى خۆتە.

چيتر بووبوونە دوو ھاوړې لہ و ھاوړېيانہی کہ لہ خەلکی ئەشاریتەوہ ھاوړېت بن بەلام لہ ژېرەوہ، لہ دلەوہ بېری لې ئەکەیتەوہ و ھاوړېتە. ئەشاردەوہ و بە نھینى ئەچووە بینینى، خۆى لہ چاوى دەوړوبەرى ئەشاردەوہ کاتیک ئەچووە بینینى، کاتیک ئەگەرايەوہ. چون ئەیزانى کہ کریکارەکان چۆن، چون و چ شتانیک جیگای سەرنجە بۆیان.

کریکارەکان کەسانیکى تیزن زوو بە ھەلە و عەیب و عارەکانى دەوړوبەریان ئەزانن، بە پوولى گیرفانى یەکتر، ھىچ شتیک لہ دەستیان دەرناییت لہ دوورەوہ کەسانیکى گەمژە دیارن بەلام تەنیا پېویستە چەن رۆژیک لہ گەلیان بژیەى، رەگ و ریشەت دەریەنن لہ سیر تا پيازتەوہ ئەزانن، وا ھەستەکەى کە پیت نازانن، کە گەمژەن، لہو کاتەدا وەک کەویک وەھای کە سەرى بە ناو پاپۆکەى خۆیدا و کەرە گەلادا کردبیت، چوون خۆى کەس نابینیت وا ھەست ئەکات راوچییەکەشى ئەو نابینیت. وەھای بە خۆشاردەنەوہ کەت گالتە ئەکەن، بەو شیوہ بووبتەتە نەچیریکى باشتەر بۆیان، مرقفەکان زۆر باش ئەناسن کە چکارەن ھەموو شتیک ئەزانن، ھەموو کەسیک ئەناسن، لہ سیاسەت و سیاسییەوہ بگرە تا شاعر و نووسەر و گاندەر، بە روانینەکانیان ئەیاندۆزنەوہ، ئەوانە گیچ فزوولەکانى ژيانن، مەترسیدارن، کریکارەکان مەترسیدارن بە ئەندازەى خاوەن کارەکان مەترسیدارن، بە ئەندازەى کاربەدەس و سەرمايەدارەکان. ھەموو شتیک ئەزانن ھەموو فەن و فیلەکانى ژيان. تەنیا کیشەیان ئەوہیە کە ھىچ ورە و ئیرادە یەکیان نییە، ھىچ دوژمنیکى تریان نییە جگە لہ خۆیان. ھىچ پالپشتییەکی مەعنەوییان ناویت، ھىچ پشتگیریەک، پیمان وایە ئاش کار ئەکا و چەقەنە سەر خۆى یەشیتیت. ئەوان فیڕ بوون کە دوژمنى ھىچ دۆخیک نەوئسنەوہ، ھىچ دۆخ و ھەلومەرجیک بە کاریان نەھیتیت، چوون ئەوان لہ تەواوى حالیاندا، لہ تەواوى ئەو کاتانەدا کە خەلکی لہ بیریان چۆتەوہ، خۆیان لہ بیریانە، ھەمیشە لہ بیریانە کە ئەوان کریکارن. کریکارانى خواپەرەست، لہ خواترس و ھەلپەرەست، شوکرانەبژیر و نوپژکەر، کریکارانى محافزەکار و دووړوو، کە بە خراپترین و پېسترین دۆخ رازین.

مرؤف تا زیاتر ئاستى ژيانى بېتە خوار را بلیندتر، دل گەورەتر و بەھیزتر

و ھۆشیارتر ئەبێت. ھەمیشە وەھان کریکارەکان گەمژەترینە کەشیان را و بۆچونیکى دروستى لە سەر ژيان ھەيە و لەگەڵ کات و شویتى خۆیدا بە باشى مامەلە ئەکات.

ئەیشاردەو، ھەولێ ئەدا لانی کەم کریکارەکان ئەو نەبینن، مەرجى بینى ئەو بوو لە شویتىک بە یەك بگەن ھیچکام لە دەورووبەریەکانى پریان نەکەویتە ئەو شویتەو، سەرەرای ئەو کە شاری ئەو نەبوو و کەسى تیا نەئەناسى ھیشتا ھەر ترسى بوو. نەئەبوو سەر دەرپھێتن لەم باسە، ئەگەر بیانزانیایە بە شیوەى پوول دەرھێنانەکەى دلیام شوپشیک رووی ئەدا.

ئەیشاردەو وەك چۆن پێشتر زۆریەى حەز و خولیاکانى خۆی شارەدبوو، نووسینی شیعرەکانى شارەدبوو، قسەکانى، بیر و باوەرەکانى، حەز و ئارەزوو جنسییەکانى، خۆی ئەھێنایەو یەك و ئەترسا، شەرمى ئەکرد، شەرم لەوێ کە خۆشى بریک جار پربەدڵ پەشیمان ئەبوو لە کردنى کارەکانى. ترس لەوێ کە خەلکى ھیشتا بە زۆریەى خەيال و بیر و ئارەزووکانیان نەزانیو و ھەلا گەلێ ھەلسوکەوت ئەکەن، ئەگەر بۆی پێ ببەن چی روو ئەدا؟

ئەیشاردەو، ھەموو شتیکی ئەشاردەو، ھیچکات نەگەشتبوو ئەو دلیاییە لە کارەکانى خۆی، ناکریت بشوتریت لەبەر دلیانەبوون ئەیشاردەو، بەلام کۆمەلگا و خەلکى، دەسلات و عادەت و ھەموو شتی ناپەلن بگەیتە دلیایی، بە تايبەت لەو تەمەنەدا تەنیا گومانیکیت، گومانیک و بەس. کاتیک ئەلیم گومانى بوو، بە وشەى دوودل تيمەگەن، لە قسەکانیدا بەردەوام رق و قینی خۆى لە ئینسانی مورەدەد و دوودل دەرئەبپرى، ئەوانەى کە کاریکى گەورە و پڤگایەکی گەورە بە ترس و دوودلییەو ھەلئەبژیرن، بە پڤز و ترس و شەرم و دوودلییەو داوا و مافەکانى خۆیان لە کەسانى سەرتەر لە خۆیان ئەکەن. یا ئەوانەى ترس و شەرم ئەکەن لە پيشاندانى روخسارى راستەقینەى خۆت، ترس لە ناسین و ناساندن و تەریقبوونەو لە دایک و بنەمالەى خۆت، لە شار و گوند و ولات و زمانى خۆت، تەواوى ھەولت ئەو بەیت روخسارى خۆت لەوان جیا کەیتەو. ھەموو شتیکی لە میژوودا ئەوان کردوویانە کەسانى مورەدەد و دوودل، کەسانى ترسنۆک و شەرمەن، ئەوانەى کە دەربەسى پەفتارى گوپگرەکانیان ئەبن، خائىن ئەوانەى پڤگایەک بە ترس و دوودلییەو ھەلئەبژیرن، بەرپرسیارن لە ھەموو شکستە سەرشوڤرەکانى میژوو.

جۆریک بوو کە بەردەوام بەردەنگ و ھاورى و دەورووبەریەکانى بيمنەت ئەکرد، پێى خۆش نەبوو ھیچ کەس بيمتە دەنگ و پەنگ و دەست و قاچى ئەو، ھیچ لاپەرە و رۆژنامە و تيفیەکی نەئەویست و پێى وابوو کە ھەموو

جینگە و كەسپك داگیر كراوه و پشتگیريكردن و هاودهنگی و هاتنهدهنگی ئەو كەسانه له سەری جۆرپك شوورەیی و سەرشۆری بوو.

ئەتوانم بلیم وەسواس و دلەراوکی هەبوو، بەلام له هەمان كاتدا ئەلیی بەوپەری دلنیاپییه وە كارەكانی ئەكرد. لهو تەمەنەدا هەموو شتیك ئازارت ئەدا چ ئەو كارانەى كە بە دلی خۆت ئەيانكەى چ ئەوانەى بە دلی كۆمەلگا. نازانیت بە دلی كۆمەلگا بجوولپیتەوە یا بە دلی خۆت، كۆمەلگا و خەلكی كە برئ جار بە كار و كردهووەكانیان حەقەلسكووت پئ ئەدەن، باج ئەدەن و بەزەیت پپیاندا دپتەو، تا بە دژیان نەخوینیت و نەجوولپیتەو.

لە کاتی قسەکردندا چاوهکانی دوو مەشخەلی ئاور بوون، دوو مەشخەلی ئاور لەو ئاورەوی کە لە ناخیا بوو لەو دوو کونەووە ئەهاتنە دەر، دوو بلیسە، وەك ئاوریک کە لەناو قوولی تەنووریکەووە بیتە دەر، لەو دوو چاوه قوولەووە ئەهاتنە دەر، قوول وەك دوو چاوی کونەبوویەك، بەلام نە بە سرکی چاوی پەلەوهریکەووە، روانینە درێژ و قورس و تەمبەل و ماندوووەکە، دوو گلینە ی مەنگ و ویساو، کە هیچ کاتیک هەستت پێ نەئەکرد لە ریگە ی چاوهکانییەووە بیر بکاتەووە، قوون چاوهکانی چرچ بکات بۆ بیرکردنەووە یا برۆکانی بەینیتەووە یەك، یا لە ریگە ی گوپکانییەووە بیسیت و تائەو رادە یە هەستیار بیت. دوو چاو کە بریک جار وەك خیل و لار ئەهاتنە پیش چاوت و کە لێ ی ورد ئەبووویتەووە دوو چاوی ریک و ئاسایی بوون، کە لێ ی ورد ئەبووویتەووە ئەترسای ئەترسای شتیک لە رپی چاوهکانییەووە بقۆمیت، کە چاوی لە سەرت ئەبرێ وەك ئەووە ی تاوانبارت بکا بە شتیک، یا بە شایەتی تاوانیکت بگریت، چاوی دائەخستەووە وەك ئەووە ی لیت ناومید بووبیت یا بۆ تاوانبارە سەرەکییەکە ی خۆی روانییت.

جەستە یەکی رەش و لەر و لاواز، جەستە یەکی کە واژۆیەك بوو لەسەر تەواوی قسەکانی، واژۆیەك کە لەسەر پەرە یەکی پیس و دراو کرایت، واژۆیەك بوو لەسەر پەرە ی میژوو، لەو پەرە ی کە ئەوئەندە لێیان بیزاریت و هەوولی خۆ رزگارکردن ئەدە ی لە دەستیان و حەز ناکەیت هیچ کات لە ژیانتا ببینیت. بیزارکەرن ئەوانە ی هەموو شتیکت بە بیر یەننەووە، وەك ئەووە ی لە شویتیک بیت و لە دەرکەوتن و هاتنی کەسیک بترسیت و ئەو لە ناکاو دەرکەویت و بیت، و بریک لە قسە و حەقیقەتی تۆ داگیر بکات بۆ خۆی. هەمیشە دەرکەوتنەکانی بۆ خەلکی لەناکاو و زیاد ی بوون، لەوانە ی کە ژیان هەوڵەدات لەسەر پەرە ی خۆی بیانسرپیتەووە و بۆی ناسرپیتەووە، فیروووسیک، پرسیاریکن لە تەواوی ئەو شتانە ی کە هەن و ئەوترین، بریجار بوونی بریک حەقیقەت و قسە ی کەسیک ئەکەنە گومان و بلقی سەر ئاو لات، بیزارکەرن بەتایبەت ئەگەر لە دەمی خۆشیانەووە ئەم پرسیارەت لێ بکەن، ناتوانیت لە دەمی ئەم کەسانەووە ببیسیت و گوێ ی لێ بگریت، لیت کەم ئەبیتەووە، لیت کەم ئەکاتەووە.

لهوانه نه بوو که به چاوه کانت بتوانی سه بووری و دلې بده یته وه، روانینه کانتی ته ریق نه کرده وه، قسه کانت، دهم و ليو جوولاندنه کانت، ریگه رښتن و جل له بهر کردنه کانت، به جوریک که نه تنه زانی چونی رازی بکه یت، بری جار ته وای هه ولت به نه ینی بو رازی کردنی نه و بوو، ریک کردبوو یتیه نه و تاوانبارهی که هه موو تاوانه کانی دنیا نه و کردوو یتیه نه مه بوو که هه مووانی والی کردبوو که ده هینده ی تر بسووتیت و بیته کولۆ به زه یت پیدا نه یته وه، جیگایه کی بو به زه یی پیدا هاتنه وه نه هیشتبو وه، رق و قینی لی نه باری و به که سه وه شه تل نه نه بوو، پردی په یوه ندیی نه و له گه ل که سه کانی دهوروبه ر دنیا دا رووخابوو، نه و مرؤقه ی ناخی مردبوو، نه و مرؤقه ی که به ئاسانی رادیت له گه ل کیشه کان و نه بیته به شیک لیان، له گه ل هه له و که موکوورپیه کان. جگه له دلره قی و نه به خشین هیچی تری لی چاوه پروان نه نه کرا، نابوورن و له بیري ناکه ن نه و که سانه، له لای نه و مرؤقی لیبوره مرؤقی ترسنوک و خو به که مزان بوو، له هیچ رهفتاریکت نه نه بوورا و شهن و که وی چکوله ترین روانین و هه لسو که وته کانتی نه کرد. به دهم به چاو به ده ست، به پیکه نین درؤت بگردایه لی قوتار نه نه بوویت و به سه ریبه وه نه تیگرت.

ده موچاو و پواله تیکي پش و لاواز که به ته وای پر بوو بوو له پشه ی و تاریکیه کانی ژیان، پواله تی، رچ و گیانی کیشراوی بوو. نه و ده موچاو و پواله ته ی که بیقه لغان هه موو شتیکی ئاشکرا نه کرد. هه موو تیریک بهر نه و یت نه که وت. هه رچه نیک بیویستایه هیچ شتیکی به زماندا نه هینی و روانینه کانی دابخا و شتیکی بشاریته وه، روخسار و پواله تی نه بووه نه و شوپنه ی که تو له و یت به هه موو شتی نه که شتی، هه موو نه و دهرد و په نجانه له هه ر شوپن و جیگا و کات و زه مانیکدا روو بدات، ته نانه ت خویشت هه موویت له بیر کرد بیت له ده موچاو و روانین و پواله تدا نه مینیته وه و کو نه بیته وه، ژووری بایه گانی و نه رشیفکردن، نه و ده موچاوی خو ی کردبووه نه و ژووره، هه موو شتیکی له ویا کو کردبووه وه.

له و که سانه بوو که ماوه یه ک زور لی تی نه که شتی و هه موو کیشه یه کیت قه بوول نه کرد، هه موو نه وانیه ی نه یوت به راستت نه زانین به لام جوریک درپزه ی به و باسه نه دا و ده سه ه لگر نه بوو که خویشت به دژی نه و یتسایته وه و به قوربانی ده ستی نه و که سه نه بووی که وه ها دؤخیکیان بو خولقاندوو.

شاھت ئەمە پەبوەندی بە جۆری رەفتاری ئەووە بووبی کە ھەموو کەسیکی ئەکرده دوژمن لە خۆی، ئەو کەمباقەتییهی بووایە. بەلام لە لایەکی تریشەوہ مرۆف تەنیا بۆ ماوہیەک ئەتوانی حەقیقەت دەوام بێنیت، ھەلبەگەر و برۆای پێی ھەبیت. تەنیا ماوہیەک ئەتوانی قورس و قایم و بە شەرەفەوہ بژی، دواتر بیانووہیەکی چکۆلەت پێویستە بۆ لادان و دابرا، حەقیقەت ماندوو کەرە و درێژخایەن و پێداگر، مرۆف دوای ماوہیەک لەو قورس و قایمیەییە یەتە خوار و لەسەر ھەموو شتیکی خۆی پیرتر و شلتر ئەبیتۆ.

تەنیا ئەتوانم بێژم لەسەری کەسیک بوو گول، لەر و لاواز و لانەواز بوو، کە شاھت ھەر ئەو ناھەز بوون و روالەتە بێرەنگوڕووی بووبیت وای لە خەلکی کردبیت زۆر بە گرنگی نەزانن و رەھات چاوی لێ بپۆشن. چاوەکانی چووبوونەوہ بە قوولاً و دەموچاوی پر لە چالی و بەرزی و قوپان، تەوێلکی بەرز و قۆز، کاتیگ لێی ورد ئەبووتەوہ کە بەتەواوی وێنای بکەیت و بێژیت و ھەا رۆخسار و دەموچاویکی ھەیە، ئەوکات زیاتر مژ ئەبوو ئەو رۆخسار و دەموچاوت لەبەرچا و ون ئەبوو، لە جیگەیکە نوقم ئەبوو و خۆی ئەشاردەوہ. پێنەئەکنی تا زیاتر خۆی پێشان بدات، ھەمیشە تارماییەک، سەر و رازیگ لەو دەموچاوە تەماووییانەدا ھەیە خۆی ئاشکرا ناکات، لەگەڵ ھەموو ئەو بێزار کەریانەدا ئەوئەندەش بە دلەوہ ئەنیشن و ھیشتا پیت وایە شتیگ ماوہ تا تێدا بیدۆزیتەوہ و ببینیتەوہ، لێی ورد ئەبووتەوہ، وردە وردە لێی ورد ئەبووتەوہ بە خۆت ئەوت ئەو ھەموو رەشینی و گومانە لە مێشکیدا چی ئەکات. لێی ورد ئەبووتەوہ و بە خۆت ئەوت کە بۆ واز لە ھێچ شتیگ نایەنیت و ئەو بیر و بۆچوون و رق و قینەیی خۆی لەبیر ناکات. لێی ورد ئەبووتەوہ لە پال ھەموو ئەوہی کە دژایەتی و ھەا ژیانیکت ئەکرد لەگەڵی دواتر بە خۆت ئەوت و بیرت ئەکردهوہ کە راس ئەکات و کەسیکی بەھیزە کە کۆل نادات و ناتوانیت ھەلەکانی خۆی و دەوروبەر و چارەنووس لەبیر بکات. مرۆف زۆرینەیی ئەو شتانەیی لە بیران ئەکات و بیران پێ ناکاتەوہ لە ترسا ئەیکات، ھەلدیت لێیان و داخواییەکانی خۆی وردە وردە کەم ئەکاتەوہ، وردە وردە ژیان و مالت لە حەشاریک زیاتر ھێچی لێ نامینیتەوہ. ئەروات و خۆی بە شتانیکێ ترەوہ سەرقال ئەکات، گەلێک شتی تر ئەکاتە بنەما بۆ خۆی و ھەولێ بۆ ئەدات، و ھەا ھەولێ بۆ ئەدات کە بۆ خەلکی ئەبیتە بنەما و رینگە بەلام بۆ خۆی ھێچ کات ئەو جیگە ناگریتەوہ.

بیرت ئەکردهوہ و ئەتوت بۆ وایە کاتیگ کەسیک رۆوبەرۆو بە سەریدا نەھاتووە و دەست و لاق و سەری نەشکاندووە، کە ھێچ کەسیک رۆوبەر مالی تالان نەکردووە و سکالای لە تاکە کەسیکی دیاریکراو بۆ کێشەییەکی

دیاریکراو نییه، دوژمنیکی بهرچاو و ناسراوی نییه، له چی دهنالی، کام کهسیان له بنه ماله که بیان کوشتوو و ئهم خوینه بو خوش نابئی. له تهمومژی باسه کانیدا تارمایی و ناروونیه که بهسه رپووناکي و زمان پاراويدا قورسایي ئه کرد. دوژمنیکی دووره دهست و توقینه ر، ساوپریک، ههموو دوژمنه نریک و بهرچاوه کانی لی کردبووه سیبه ر و قوربانئی. له باتی جهسته یه کی شین و مؤر و کوژراو و بریندار، ژیانیکی بریندار و که له لا و له پیکه وتوو و کوژراوی ئه نا بهر دهست، له کیشه و دوژمنیکی ئه دوا که ئه کرا نه کیشه و دوژمنی تو به ته نیا و هیچ که سیکی تری دیاریکراو بن.

كاتىك لە ماشىنە كەدا لە پالىيەو دەئەنىشت لەو ماشىنەنى كە هەيچ كات لە نەزىكەو نەيدىبوون و دەستى پىيانۆ نەگرتبوو. لەو كاتەدا زياتر لە ھەميشە تەنيا ئەكەوت، كاتىك ئەنووسم ھەميشە باسەم لە تەنيايىيە كى قوولە، وشەى «ھەميشە» بەردەوام لە خودى وشەى تەنيايىش لە لام تەنياتر بوو، ئەو كاتەش كە لەگەل تەنيايى نەھاتوو ھەر تەنيا بوو.

ھەميشە ھەبوو بۆى، غوربەت و تەنيايى تەنيا ئەو و لاتە نەبوو كە ولاتى ئەو نىيە تىيدا لەدايك نەبوو، غوربەت لە لاى ئەو تەواوى ئەو كە رەستە و مال و بالە خانانە بوون كە لە گەورەبوونى ئەودا جىگەيان نەبوو و بەكار نەھىتراو، لەنىو ماشىنىك كە تا ئىستا نەيدىبوو، سوار نەبوو تىيدا غەرب و نامۆ بوو. غوربەت ئەكرىت دىتنى كەسىكى تىنووى پارە بىت كە بەردەوام بە دواى پوول و كاردا ھەلبىت، غوربەت ھاورى نەزىكە كانى خۆتە. قسە كانى ئەوان ولاتىكى ترە لە داھاتوودا.

خەيالە كانى دەستيان ئەكرد بە لەتو كوتەردنى لەشى، ھەر بىرى و بۆ شوپىنىكى ئەبرد، پارچە پارچەيان ئەكرد، ھەر پلىك و ئەندامىكى لە شوپىنىك بوون. پروانىنە كانى ماق، ھەك ئەو ھى چاوى ھاتبىتەو ھەك و گلىنە كانى نەتوانن تىيدا بچوولىن، ماق لەو ھى كە نەئەزانى بۆ كوئى پروانىن، ھەولى ئەدا لە پروانىنە كانى خۆبەو ھەنگايەك بۆ ھەلھاتن بدۆزىتەو، ھەك كەسىك كە لەناو ویتەيە كدا بىت و بۆ دەروەى ویتەكە پروانىت.

شەرمى ئەكرد شەرم، خۆى لەنىو ماشىنە كەدا ئەھىتايەو ھەك و ئەو ھەندەى تر چكۆلە ئەبوو ھەو، ھەك ئەو ھى لە لەشە لەر و لاوازە كەى خۆى شەرم بەكات و تەرىق بىتەو. وردە وردە لەنىو لەش و رابردووى خۆيدا خۆى بشارىتەو، ھەھا بوو، ھەك ژىژگىك كە لە ترسدا سەر و ئەندامە كانى بباتەو ناو و لە تۆپەلىك درك زياتر ھىچى لى نەمىنیتەو. ھەھان ئەو كەسانەى كە خوويان بە خۆيان گرتوو، كە لەنىو خۆياندان، لە دەروونى خۆياندا، لە پروانىنى خەلكەو ھەر ئەو تۆپەلە دركەيان لى ماو تەو.

خۆى ئەھىتايەو ھەك و شەرمى لە دەست و قامك و مووچى بارىكى خۆى

ئەكرد و ئەيشاردەو، ھەولئ ئەدا لە شوئتئك دايانئئت كە ئەو نەبئئت و بەرچاوى نەكەوئت، دەستەكانئ ئەبوونە بار و زئادئ بە سەرىەو نەئەزانئ لە كوئ دابئئت و بئشارئتەو، قاچ و كەوشەكانئ ئەشاردەو و ھەولئ ئەدا لە دروسترئن ھالەتدا دابئئشئت. ھەموو ئەمانەئ بە دزئەو و دوور لە چاوى ئەو ئەكرد.

بئرى ئەكردەو ئەگەر ئئستا كەسئك لە مالمەو ھەيان لەئئو ئەو ماشئنەدا بئئئت، چوئ بئر ئەكاتەو، كەسئك لە دەوروبەرىبەكەئ بئئئت، لەئئو ئەم بئرانەدا بوو تاقوفئق ھەر تاو و كەسئك بە رووئدا ئەھات و لە دلەو ئەترسا و دائەچلەكا. بئرىشئ ئەكردەو كە كئ چووزائئ چ باسە، تەنانەت ھئچ كەسئش بئرا بە گئرانەو ھئ ئەم چئرۆكەئ ناكات، دەبوو ھەكئك لەو ھەزاران چئرۆكە باو و گئردراوانەئ كە گوئە فلان كچ و ژئئ دەولەمەندئ تارانئ ھەزئ لە فلان كرىكارئ كورد كرددو و بە ماشئئى گرانبەھائەو بە دوئدا ھاتوو و بردوو ھەتئو مالمەو و پئشئئارئ بەشئى كارگا و مال و دارابئبەكانئ پئ داو ھەو شەرئەئ بئتە ھابەشئ ژئانئ...

بە خوئشئ ئەوت گرئمان ئەم خەلكە بوئ برد بەم كارە و منئش گئرامەو كئ ئەم چئرۆكە بەو بارەكەئ تئناگات كە ئەو منئ بە پوول سەندئت و كرددئت، تەنانەت لە مئشكئ خوئشئما ئەم بارەئ نزئكتر و جئگائ باو ەرتەرە، ھەمئشە ئەو مەترسئبەم ھەبوو، بوئە باشتەر بو ەزەل بئدەنگ بم، بە گئرانەو ھئ خوم خولم بەسەر خوئا كرددو. دلئابوو لە ھەمووان زئاتر بنەمالەكەئ ئەو گومانەئان لئ ئەكرد، و بە خئراترئن شوئە دەستئان لئ بەر ئەدا و پشئئان خالئ ئەكرد، ھەر كە ئەو شئان پئئ بووتائە بە ھئچ شت و شوئە ھەك بەرگرئ لە خوئ بو ئەكرا و بە سەرىدا ئەسەپا و قەبوولئ ئەكرد. بەراسئ ئەكرا ھەر شت و عارئبەكئ بەسەردا بسەپئن و بە دەمئبەو بئئن، ھەموو ناو و ناوئئكە و عەئب و عارئكئ لئ ئەھاتەو. مرؤف ئەتوانئ لە ھەقئقەت و راستئبەكئ تال زئاتر بەرگرئ بكات تا شئئكئ ھەلبەستراو و بە دەمەو نراو.

ئەو لە سنوورى زران و رسوائبەو، بەم كارە ھەموو سنوورەكانئ ناخئ خوئ شكاندبوو، خوئ بو خراوترئئى خراوترئئ ئاست دانابوو، تئكشكابوو بەم كارە.

زور جار نە تەئنا پئم وائە خنكاوم بەلكوو زائەبووم و لە دەسچووم، تەنانەت لە قسەكردن لەگەل كەسانئ بەرامبەرىشدا بە چكۆلەترئن قسە و جوولەئ لئو و چاو و دەمئ، ئا لچ ھەلقورتائئ باشتئرئ لئكدانەو و قسە و باسئ ئەبەنە ژئر پرسئارەو و پشت گوئئ ئەخەن، تا زئاتر بمەوئت روونئ

بکەمۆ زیاتر زایە ئەبم و لە دەس ئەچم، ئەمە لە حالیکدا یە حەق لای منە، حەقی زایە. وەها بوو ئەم جۆرە بێرکردنەو و قسە و نووسراوە و شیعرانە تەنیا پێویست بوو کەسێکی تر بیوتایە و ببوایەت، کەسێکی سەردەمی هەنووکی کە هەموو کەرەستە یەک مالم و ولاتی ئەو بووایە. بە دلنایییەو بەرزترین جیگا و ریگیان بە دەست ئەهانی و پێزیان بۆ دائەنرا، بەلام لە زمانی منەو لە تورەهاتیکی بێسەر و بەر زیاتر هیچی تر نییە.

لە ژيانیدا بەبێ ئەوێ رووداویکی تاییەت بۆی روو بدات بە هیمنی وردە وردە ژیان بەرەو نزمی و نزمتری ئەبرد، بەبێ هیچ شکۆیەکی ژیاوو، بۆیە ئەبویست شتیکی روو بدات تەنانت ئەگەر شتیکی خراویش بێت، بەلام هەر روو بدات تا ئەم رووداوە لە بێرکە لە بێرەوێ و رووداوەکانی رابردووی بپاریژێت، ئەم کارەسات لەو کارەسات بپاریژێت، ئەویانت لەبیر بیاتەو، تا خەلکی ناوینتکە و رەقە کۆنە و خالی لاواز و لان زەبوونییە کۆنە کانت لەبیر بەنەو. لەبیر بردنەو، تەنیا لەبیر بردنەو. تا بەشکوو بەم شیوێ ئەمە هەم لە میشکی خۆی هەم لە میشکی خەلکیدا سربیتتەو، بەلکوو نازار و رادە قورسی ئەم شکستە لە قورسی ئەوانە رابردووی کەم کردبیتتەو. تاوان پەردە بەسەر تاوانا بکیشیت.

کاتیکی کە لە ماشینە کەدا دانیشتبوو، ماشینە مودل سەرەکە، لەو ماشینانە کە تەنیا بە دەستی خەلکەو بینی بووی هەزار جار بیری لە شیوێ ژيانی خاوەنەکانیان کردبوو، سەرنجی روالەت و هەلسوکیوتی خاوەنەکانیان دابوو. لەو ماشینە کە تەنیا لە تەلەفیزیۆنە کاندایبووی، بیری ئەم قسە یە باوکی کەوتبوو؛ کەم بخۆن و کز بنیشن. پێی وتبوون خۆتان لە دەوڵەتەکان دوور بگرن کاتیکی ئەچیتە مالیان نازانی چۆن دابنیشی، کە دێنەو مالت نازانیت چۆن بەخێرهانیان بکەیت، ئەترسی بەباشی نەتکردبیت، شەرمەزاریانیت، بەرزە پێیان ئەویست و نازانی چۆن دابنیشیت. لەو ماشینەدا نەبێت نازانی چۆن دابنیشیت، گیانی میلوورە ئەکرد، مەبادا لە ماشینە کەیدا خراو دانیشتی و ئەو پێی بزانی، وە کەسێکی کە یە کەم جاری بێت جگەرە یە بە دەمیەو ناییت و وابزانێ هەموو کەس وە کە خۆی ئەزانیت کە ئەو یە کەم جگەرە یە بە دەمیەو ناو و ناشییە لە کیشانیدا. لەو ماشینەدا نەبێت نازانی چی بکات و چۆن دابنیشیت دنیای لێ هاتبوو و یە کە و جیگاکی تەنگ بوو وە ئەو یە کە لەنیو چاو و روانینی ئەو کەسەدا دانیشتی. نەبێت نازانی لە چاوی خۆی دەرباز بکات و لە روانینەکانی رزگاری بێت، هەمیشە وەها بوو خەلکی زۆر بەناسانی ئەبانتوانی بە رەفتار و هەلسوکیوت و روانینەکانیان لێی بەنەو و هەر بە چاویکردن

تۆكەمى، ھەمىشە كەمى لە بەرابەرى ئەواندا، تەننەت ئەو كاتانەش خۆت لە بەرابەرىندا بە كەم نازانیت، لەو كاتانەشدا ھەر كەمى، زۆر كەمترى كە ئەوان ئەيانەوویت وا دەرىخەن خۆيان لە تۆ بە زياتر نازانن. قورسايى و سىبەر و ھەيبەتى ئەوان ھەمىشە بەسەر سەر و ھەموو كارەكانتەوھىيە. تۆكەمى. ھەمىشە كەمى.

رۇژى يەكەم كە وتبووى ئەرۆم ھەموو مالىھو نابدەل بوو بوون، ھەمىشە جىھىشتەن و رۇشتەن لەو شوپىن و خاكەى كە تىيدا لەدايك بوويت و تىيدا ژىاوى دلئىكى ئەوئەت وەكوو بەرد، چ بۇ خۆت چ بۇ ئەوانەى لەگەلت بوون بەجىيان ئەھىلى. بەتايەت چوون بۇ ولاتىكى تر و بىئاگايى لە دۇخى ئەوئە و ملنان و سەربەخۇ رۇشتەن و خۇ دانە دەستى چارەنووس. ھەلاتن لە دۇخى مالىھو، كار كردن و دوور كەوتنەو سەرەراى تەواوى ناخۇشى و سەختىيەكانى بۇ ئەم سەفەرىك بوو، كرېكار و ھەزارەكان تەنيا مەگەر و ھەھا ھۆكارىك لە جىگاي خۇيان بىانجوولئىنى و لە شار و گوندەكانى خۇيان زياتر شوپىنىكى تر بىينن، مەگەر كار و نەخۇشىنى بنەمالەكەى بوونايەتە ھۆى ئەو سەفەر و بىينانە. لەم دەرد پەنا بەيتە ئەو دەرد، خۇ رزگار كردن لە قورسى ئەو ئازارە، مرۇف برئ جار بە تەنيا بىت ئاسانتر خۇى لەبەر قورسى ئازارەكاندا ئەگرەت، ھەلدەى تا نەدۇرپى لە بەرابەرى رەنج و ئازارەكانى خۆت و دەوروبەرتدا، تا بەشىك لەو ئازارە لەگەل خۆتدا بەيتە شوپىنىكى تر. پروانينىكى دۇراوى دايكت ئەتوانىت تۇش بدۇرپىنىت، پروانينەكانت بدۇرپىنىت و بتكوژىت، ھەلئەھات و ئەچوو وەك كەسەك كە مردوو يا نەخۇشىكى لە لا بىت و نەوېرپىت بۆى پروانينىت، نەينەوېرا لە نەزىكەو لە دۇخى خۇى و مالىھو پروانينىت. ئەو جانتايە كە داينابوو ھەلى بگرەت و بىيات وەك تەرمىك بىدەنگ لەويا كەوتبوو، وەك تەرمىك لەويا بۆگەنى كردبوو و ھەمووان پروانينەكانيان لىي ھەل ئەھات و بە دلئەنگى و ئازارەكانى خۇيان نەزىكى ئەكردنەو، ئەو جانتا بوو بوو ھەدەم ھاوبەشى خەمەكانيان، ھەموو خەمەكانيانى تيا كۆ بوو بوو ھەو، دايكى بەدەم گریانەو بۇ ئەو تاوانە ئەگەرا كە ئەمپرۆ تووشى ئەم سزا قورسەى كردوو، بۆى ئەگەرا، لە لاي خوا بۆى ئەگەرا، دايكى كە جگە لەو چەن مندالە و خوايەك كە ھەموو تاوان و سزاكانى ئەوى كۆ كردبوو ھەو كەسى تىرى شك نەئەرد، ھەزارەكان و ھەھان تەنيا ئەيانەوئە رۆلەكانى خۇيان بيارىزن، ئەوان كەسى دىكە شك نابەن جگە لە خۇيان، لە مندالەكانيان.

بەلام دواتر دەستەنگى و ناچارى ھەمووانى رازى كردبوو، بەبئ ئەوھى كە بە دەم بلين برۆ، وتبوويان پىي برۆ، ناچارى رېگەى پىدابوون كە بۇ لەوئەش مەترسىدارتر برۆ، كە پىشتەر چوو بوو، ناردبوويان. دەستەنگى ناچارى ئەكات

به کردنی تاوان، تهنهت تاوان دژ به خویشت.

ئەو رۆژە پېش چوونی، بېدەنگی و دلتهنگییه کی قورس له روخساری ههموویاندا دیار بوو وەك ئەوەی ئاگادار بن كه لهوئ رووبهرووی چ كارێك ئەبیتەوه. مرۆف به كام مەبهست و وزهوه به دواي كاردا ئەچیت گرنه، پوولەكهی بۆ چ رېگا و قوربهسەریهك خەرج ئەكات گرنه.

ئەو كاتەي له مال چووبوو دەر ههموویان چاویان پر له ئاو بووبوو، چاوی براكهی كه له گۆمێك ئاوی لیل ئەچوو، زۆر به كورتی مالاواوییان له یهك كردهبوو به تهنیا یهك دوو وشه، زیاتر لهوه نهیانتهوانی و سهریان دانهخست، روانینی یهکیان پئ ههئنهگیرا، سهریان دانهخست كه گریانی یهكدی نهبین. وەك ئەوەی كه ههموویان شاهدی تاوانێك بن كه لهوئ روو ئەدا، له روانینی ههموویاندا ئەو راز و تاوانه ئەبینرا و بهسەرداخستن له یهكتریان ئەیانشاردهوه، وەك ئەوەی به روانینهکانیان ئەمانهتێك به یهك بدەن، ئەمانهتێك بپاریزن. مرۆف سهخترین دەرد و ئازارهكان به خوێهوه تهحهمول ئەكات، بهلام هەر ئەو تاوان و دەرد و ئازارانهی خوئی له كهسیکی تردا بۆ راناگیریت، له دەرد و ئازارهکانی خۆت ههئنايهی بهلام له هی دەوروهر به خیرایی ههئدی، وەك ئەوەی كه له چاوی ئەودا ئەو ههموو ئازارهی خۆت ببینی، مالهوه بووبووئه ئاویتنهیهك بۆ ئازار و دەردهکانی، ئاویتنهیهك، ئاویتنهیهکی شكاو. كه هەر لهتێکی دەردێکی پیشان دابوووه. به وهستان لهسەر روانینهکانی یهكتر چاوهکانیان زووتر سهررپژئی ئەکرد. لهو مالهدا هەر كامهیان و له گۆشهیهك دانهنیشته وەك زهوییهکی وشك و رهق كه شهقار شهقار بوو بپت و بپئاوی كردهبیتیه چەن تیکه و له یهك جیا بووبیتنهوه. وەك كۆمهلیك را و تهگبیر و پلانی شكست خواردوو.

كاتێك كه لهسەر مهیدانهكه دانهنیشته نهیئەزانی چۆن بهو خهلكه تیبگهیهنیت كه ئەو زیاتر له هەر كامهیان پپووستی به پاره ههیه، به كار ههیه. نهیئەزانی چۆن به ههمووان بلیت كه ئەو پوولەكهی بۆ چ شتێك پپووسته و چەندی پپووسته. هیچ كات لهسەر تیریهوه كارێکی نهكردبوو، لهو كهسانه بوو كه تاقه ئەستیرهیهكیشیان به ئاسمانهوه نییه، نهیئەتوانی زۆر داوای كار له خهلكی بكات، لهو دۆخهی ئەودا رهفتاریکی ئاسایش بۆ دۆزینهوهی كار و رېگاچاره جۆرێك له رېگاچاره بوو، ئەبووا بپشاریتتهوه چی له پشتی هینانی ئەوهوه بۆ ئیرا ههیه، به باسکردنی زیاتر خوئی ئەشكاند وەك ئەلین كلکی خوئی ئەخسته مشتیاوهوه، زیاتر دهستیانی ئاوهلا ئەکرد، تینهگهشتن كه ناچاره بهم دۆخهوه به كهترین نرخیش كار بكات و رازی بپیت، جگه لهمه ئەیزانی كه روانینی ئەوان وهها نییه بۆی، پپشی خویش

ئەبۇو كە باسى ئەو بارودۇخە تايبەتەي خۆي بۆ كەس بكات و ھەول بادت بەزەيى و رەحمى ئەوان بەدەست بېنىت، و گايى بەو دۇخەي خۆيەو بەكات، ئەو لە ھەر حالىكىدا ئەبووا كارى بگردايە ئەو ھەش پىويستى بەو ئەبوو لەو زياتر بچىتە ژىر منەتى كەسەو، جۆرىك دەست درىژكردنەو بوو لە بوون، لە شتىكى ناديار. دەست درىژكردنەو و پارانەو لە دەروونى خۆت تكيە ئەم دۇخەش دەوام بېنە بە ھەر جۆر و ھەر رېگاي پارە دەرھىتايكەو بېت، بە ھەر پارەيەك بېت، گرنىگ نىيە تۆ بۆ خۆتى ناكەيت، ئەمەت لەبەر خۆت نەكردو، تەنيا بىكە، تكيە ھەلمەيە، ھەر ئەو، ھەلمەيە، لە دەروونى خۆي ئەپارەيەو ھەك ئەو ھەموو مالمەو و خوشكەكەي بەو نەخۇشىن و زەللىيەو بېتە بەردەم و ناخى و لەسەر چۆك بکەوېت و بگريت و لىي بپارپتەو، كەسىكى ئاوا لە ناخيدا كەوتبوو و لىي ئەپارايەو و ئەگريا و ئەيوت بىكە، تەنيا تۆي كە ئەوانى ھىچ جۆرە شتىكت بۆ گرنىگ نەبېت. ژيان ئەو ھەلبۇزاردبوو تا زۆرى خۆي پى تاقي بكاتەو، بە شان و قۆلى رابردوو ھەو بە سەر و مىلى داھاتوو ھەو لە بەردەميدا وىسابو.

ھەمىشە وەھا بوو، لە ھەموو شوپىتەك ھەر كات ئەرۇشتە دەرەو ئەم ھەستەي لا دروست ئەبوو خۆي وەكوو بەندىيەك ئەيىنى كە ھاتبە ھەوشەي بەندىخانەكەو و بىھويت ھەوايەك بخوات و خۆي بە خۆر بادت، ھەك ئەو ھەي ھاتبىتە ھەوشەيەكەو، ھەوشەيەكى زۆر گەورە. بۆ ھەر كويپەك ئەچوو تەواوى ئەو كەسانەي ئەيىنىن و ئەو قسانەي ئەيىستىن لەگەلدا ئەھاتنەو مېشك و ژورەكەي، بە روانىن ھەلى ئەگرتىن بەو روانىنەي كە ھەموو شتىكى پىو ئەلكا.

كاركردن و تىكەلبوون بۆ ئەو زۆر ئەستەم بوو، بەلام ناچار بوو، بە وەھا بىر كەردنەو ھەكۆ زۆر ئازارى ئەچەشت. كىشەكانى ژيان و بنەمالە و دەوروبەر ناچار ئەكەن، دوودلېت لەو ھەي كە بىكەي يا نە، ژيان جۆرىك تاقيكردنەو بە. ئەيكرد، ئەو كارانەي ئەكرد كە لەبەر خۆي نەيئەكردن، بە دلىيايىيەو بۆ خۆي نەكردن، بۆيە ھەلەكانى بە تەنيا ھەلەي ئەو نەبوون، ھەموان دەستيان لە كارەكانى ئەودا ھەبوو، بەخت و شان و ھەلەكانى سەرکەوتن بەخت و شان و ھەلەكانى خۆت نىن، تۆ دەستت لە ھىچ شتىكدا نىيە، تەننەت لە بەدبەختى و ئازار و كەسەرەكانى خۆتدا، لە سەرکەوتنەكانى خۆتدا، ھىچ كارىك بە تەنيا كارى خۆت نىيە ھەموو كارىك كراو تا خۆت لە خۆت بىيئەو، و رە و باوېرت لى بىيئەو، تۆ تاك نىت، ھىچ كاتىك تاك

نیت، تۆ تەنیا دەماريکیت له دەماره خوڤنبەرەکانی ئەم کۆمەلگا، تۆ تەنیا دەماريکیت بۆ زیندووھيشتنەوھى واتا له هیندیک وشەدا، زیندووھيشتنەوھى هیندیک وشە و بەھا و کوشتنی خۆت.

ئەم جۆرە بىر و تىگەشتنە وەھای لى کردبوو کە له تەواوی ئەو کارانەى ئەیکرد پەشیمان بىت، له هەموو شتیک، له رۆشتنە دەرەوھەکانى، له بىننى کەسەکان، بە تايبەت له پیکەننەکانى خۆى پەشیمان بوو، دواتر کە له پیکەننەکەى تەواو ئەبوو وەك ئەوھى کە پیکەننەکەى حەوت درگای له سەرى داخستبىت، ئەبىردەوھە دوورترىن سووچى تەنبايى خۆى، وەك ئەوھى ھەر قاقايەك پالىکى پۆوھ نايىت و بە دەروونى خۆيا خستبىتە خوار.

ھىچ ھىوا و ئامانج و ئارەزووبەك سوکنايى پى نەئەبەخشى، ھىچ ئاسۆبەك، وەك نەخۆشیکى لى ھاتبوو کە چىتر سړکەرەکانى ولامى ئازارەکانى نەدەنەوھ و خۆى بە خۆيى زانيبىت کە ئىتر چارەسەرپیکى بۆ نىيە، ئەوھت بە پوونى له چاوھەکانيا ئەبىنى. تەواوی کارەکانى بەبى ھىچ ئامانجیکى تايبەت کردبوو، بۆ ھىچ ئاسۆبەك، بۆ گەيشتن بە ھىچ شتیک نەپپۆابوو، بەلام دواتر شتیکى له مەودا و کارەکان و ژيانى خۆى ئەويست، ئەبووا شتیک ببووايە.

ھىچ کات له دانىشتن و وپسانى خۆيا ئازاد نەبوو، خۆى له باوھش ئەگرت کە دائەنىشت وەك ئەوھى کە رابردووى خۆى له باوھش گرتبىت و بە ئازادکردنى خۆى رابردووى ئازاد بکات و ھەمووان بىبىنن، ھەمووان بەو شپۆھە لەشە لەر و لاوازەکەيان ئەبىنى، زياتر بەرچاو ئەکەوت، ئەو لەشەى کە زمانحالى بەشیک له ژيان و رابردوو و ئىستای بوو. جۆرپک بوو ھەمىشە توند دەستى بە خۆيەوھە گرتبوو وەك ئەوھى بە شوپتیکى بەرزوھە بىت و چاو له خواروھەى خۆى بکات و چاوى رۆمۆلە بکات و خەرىک بىت بکەوئتە خواروھە، بکەوئتەوھە رابردووى خۆى. بىرى ئەکردەوھە و ئەترسا، بړى جار نەئەتوانى بړوا بکات کە تا ئپرە ئەم شوپنە لەم ژيانە، ئەم شوپنە بەرزە بە تەنبا ھاتووھ.

وہام لپھاتبوو کہ ئەمویست سەر لە ھەموو کارپکی دەرپھینم، بە تەواوەتی بیناسم، تەنیا لە زمانی خۆیەو نەمناسیییت، لەو تاک و ترووکە کەسە لەوہە ئەویان ئەناسی پیرسم کییە؟ چۆنە؟

لە ھەر کەست ئەپرسی و دەمی ئەکردوہ پرسیار بوو بۆیان بۆ لەگەڵ وەھا کەسیک قسە و ھەلسوکەوت ئەکەیت، عەییە تۆ لەگەڵ کەسانی وەھادا بگەرپی، نەتناسیوہ، ئەوہ ھیشتا نەتناسیوہ چ ئاوی ژپەر کایەکە، گورگە لە پیستی مەردا، تەنیا ئەوہ، نەتناسیوہ، ھیشتا نەتناسیوہ. خوا تا کیو نەبینییت بەفری تی ناکات، حەقی خۆیانە، ئەگەر وەھا نەبوویان خەلکیان ئەخوارد، بە خەلکەوہ داناکەون بەرەک و داوینی خواشیان گرتوہ، لە ژانیاندا چوار شوکرانە خیریان نەبژاردوہ، ئەگەر مردن، ئەبێ لە سەلویتکیشا بنیژرین، گولن گول. ئەوہی خوا پیی خۆش نەبووییت کردوویانە، بەشیان ھەر ئەوہیە، کەس لە خوا باشتریان نانسیت، ئەمانە گەر دەسیان بگاتەوہ دەمی خۆیان مەگەر ئیمە ئەم ولانە چۆل بکەین، کەمە بۆیان، خوا دیرگیرە و سەختگیر، ئەمانە پەند و عیبرەتەکانی ژیانن.

خۆیشی وپرای ئەو بیباوەرییە قوولە کە تییدا بوو، خەریک بوو باوەری ئەکرد کە خەریکە سزای تاوانەکانی خۆی ئەدرییت لە بەرابەری ئەو بیباوەری و تاوانانە کە لە بەرامبەری خەلک و خوادا کردوویەتی. خوا خەریکە جۆریک سزای ئەدا، تۆلە لە ئەکاتەوہ، خوای قەھار، خوای جەبار، تەنانەت بۆ جاری ھەزارم ئەوہ بە دلیدا ئەھاتەوہ کە ئەم جۆرە پوول دەرھینانە بۆ چارەسەری نەخۆشی خوشکەکە کە کارتیکی نەری ئەرییت و ھەزعی خراوتر ئەکات. خوای دیرگیر و سەختگیر نەک ھەر خۆی خوشک و برا و بنەمالە کەشی بە گوناحی ئەو ئەسووتین، گوناحی ئەو ھەموویان ئەگرییت، ئەو شار و گوندە ئەگرییت و حەوت مأل ئەم لای و حەوت مأل ئەو لای و حەوت شار ئەم لای و حەوت شار بەو لایۆ بەشدارە لە گوناح و بە نزیککی لەگەڵ ئەو گوناحبار ئەبییت، ھەموویان ئەبییت و لامدەر و بەھەلویست بن لە بەرامبەری خوای ساحیب ھەلویستدا.

لە ھەموو شتیکی کەوتبووہ گومانەوہ، سەختی و تەنگانە لە ھەموو شتیکی

ئەتخاتە گومانەو، لە ھەموو شتێك پەشیمان ئەكاتەو، تەننەت لە ھەقیقەت و ئارەزوو گەورەکانی خۆیشت پشەت ئەکەیت، ھەموو خەون و ھیوا و راستییەکت لە بەرچاودا بچووک ئەكاتەو و پشەتی لێ ئەکەیت.

تیریان نەئەخوارد لە دەرد و ئازارەکانی، ھەموو شتێکیان بە کەم ئەزانای، تا بیانئوایە بەرەستیان لە بەردەمیان دائەنا، ھەموویان دەسبەھەکیان کردبوو، گەر بۆیان بکرایە لەو مائەش دەریان ئەکردن، کاریان لە کاریان جیا ئەکردەو، دووری، بە ھەموو شیوەیەك دووری و خۆلادان و تیکەل نەبوون لە گەل ژن و مندالەکانیان، ئەم خەلکە ئەگەر لەسەر ھیچ شتێك لە گەل یەکتەری تەبا نەبووایەن بێتەگیی و راویژ بۆ ھەموو شتێك لەسەر ئەوان تەبا بوون، بەپێی یاسایەکی نەنووسراو و نەوتراو، منالی ناو بێشکەکانیشیان ئەو تەفە کرابوو دەمیانەو، و پێویستی بە وتن و دووبارەکردنەو نەبوو لە ناویاندا. یەك ھەلوپشت، تەننەت ئەگەر ئەو کارە زیانی خۆشیانی تیا بووایە ھەر ئەیانکرد. دلایان پاکبوونەو بەو نەبوو، بگرە بە نەخۆشین و نەبوونی و مردنیشیان رازی نەئەبوون، ھەموو شتێکیان بە کەم ئەزانای بۆیان. ئەگەر کەسێکیان لە کێشە و نەخۆشینێکی رزگاری ببوایە دواتر ئەیانوت خوا ساحیب بەزەییە، رەحمان و رەحیمە، فاتیح و کەریمە. خۆای خاس و خراپە، خۆای کافر و موسلمانە، خۆای گیاندار و بیگیانە و ئاگادار لە خەشە مار و میروانە.

یەکیك لە ترسە ھەمیشەییەکانی، قسە ی خەلکی بوو لە سەری. چی لەسەر ئەلین؟ چۆن ئەیناسن؟ ترسی لە زمان، بەراسی ترسی لە زمانی خەلکی ھەبوو، ھەمیشە بە جۆریك ئەیویست دلایان بەدەست بێنیتەو، دلێك كە خۆیسی نەئەزانای بۆ لێی شكاو، تاوانێك كە نەیکردبوو بە سەریدا سەپا بوو و خۆیسی قەبوولی کردبوو و نەئەتوانی بەرگری لە بێ تاوانی خۆیسی بکات، بێ ئەوێ بزانییت کام تاوانی کردوو تاوانبار بوو. ھەمیشە لابردنی گومانای تاوانێك لەسەر خۆت بە ئەندازە ی قورسکردنی تاوانێك لە سەرت ئەستەمە، ھیشتا تاوانەكەت کردییت ئاسوودەتری، ئازاتر، بەرپۆتر، بەھێزتر كە لەو كاتەدا لانی كەم تاقمیک خەلکت ھەر لە دەور كۆ ئەبیتەو.

كاتێك كە زۆر بێدەسەلاتیت زمانی خەلکیت بۆ گرنگ ئەبیت، ھەموو شتێکیان بۆ گرنگ ئەبیت، یەكەم خال و دەستپێکی كۆیلێتیت لێرەو دەست پێ دەكات، چاوپۆشی ئاورپێكیت لە كۆمەلگای خۆت، قسەبەك. قەبوولکردن و چاوپۆشی لە تاوان و رەفتارەکانیان، پێكەنین بە دەم ناخۆشتەین قسەکانیانەو، لە پالیدا بە شیوەیەکی زۆر حیز و ژیرانە قەبوولت کردوو كە بەزیوی. دواتر وەك شاعر ئەبیتە كۆیلە ی كۆمەلگای خۆت، كۆیلە ی بەردەنگەكانت، رەخنەگرەكانت،

ئەو قەلەمانەى لە دوای تۆۋە ئەنووسن، تەواۋى ھەولت بۆ نووسىن جۆرىك قەرەبوو كوردنەۋەى ئەو شتانەىە. بوۋىتە تە مرۆقدۆستىكى دۆراو.

مرۆفە كان وەھان ھەر لە مندالییەۋە ئەترسىنن تا لە رېگای ترسەۋە ھېل و خالە لاوازە كانى دەروونت بدۆزنەۋە، لە ترسەۋە رېگايەك بۆ ھاتنە ناو دەروونت بكنەۋە، ئەيكەنەۋە و دېن، پى بەسەر ھەموو ئەندامە كانتا ئەنېن، بەسەر ھەموو ھەزە كانتا، خەيال و خوليا كانتا.

نازانم شاىت قىنى خەلكى لە ئەو بۆ ئەۋە بوو كە بە رەفتار و قسە و روانىنە كانى بە بىرى ئەھىنايەۋە رەفتار و قسە و روانىنە كانى خۆيان، وەك ئەۋەى كە بە بىرى نەخۆشىكى بېنىتەۋە كە نەخۆشىت و نەخۆشىنەكەت چارەسەرېكى بۆ نىيە. ئەبېت تەنيا ھىوا بەدەتەۋە پىيان وەك كەسېكن كە لاڧاۋىك خەرىك بېت بيانخنىتېت و بۆ رزگار كوردنى خۆيان دەس بە چلې پووشىشەۋە بگرن. ھەر جۆرىك بوو شتىك لە ناخيا بوو، لە ژيانيا بوو كە ئەو خەلكە بۆى تەھەمولل نەئەكرا و ئەۋەندە پىي توورە ئەبوون، رەفتارىك كە ئەنقەست نىيە و ھۆكارىك ديار و تايبەتى لە پشتەۋە نىيە و بە شىۋەى خۆرسك دىت، قىنە و بوغزە و بە ھىچ رەفتار و قسەيەكت داناشارىەت و لە ناختا ناسرپتەۋە، و خەلكى ئەبىينن و بۆى پى ئەبەن و دووريت لى ئەگرن.

رېگە نەبوون بۆ ھەلھاتن و ئەۋەى كە بزائن ھەر لېرە ئەمىنىتەۋە، لە بەردەستيان، شاخ بە كارەكانيان ئەكات، رېگە نەبوون بۆ ھەلھاتن بۆ ھىچ شوپىتېك، لە بنەمالە و كۆمەلگاۋە بگرە ھەتا لەمپەرەكانى كات و تەمەن، ھەر تاۋە و ھۆكار و بيانوۋىبەك ئەتھېلېتەۋە. تا دواتر خۆت كە ئەبىتە بەرەست لە بەردەمى خۆتدا، كە جياۋازىيەك لە بەينى ئېرە و ئەۋى بۆت نامىنىت، دۆراۋىت، دۆراندووتيان و بە دوای چكۆلەترىن بيانوۋ لە خۆتدا ئەگەرېتى بۆ مانەۋە. كاتېك ئەو شوپىنەى كە تىيداي لە دەستى ئەدەى ھەموو شوپىنەكانى دىيات لەدەست داۋە، شوپىتېك نىيە لەم سەر عەرزەدا شوپىتېكە لە دەروونتدا لە دەستت داۋە. لە بەردەستيان ئەمىنىتەۋە و كلكت ئەپپون، ئەم جارە بە ئىمانى خۆيان كا زبەرە و وردى ئەكەن، وردت ئەكەن.

له دواى ماوه يه كى زور زانيبووى كه ئه بيت له بهرامبهرى ژياندا به هيز
 بيت، كاتيك ئه وهى زانيبوو كه رووخابوو. چكوله ترين ههوليشى بو گه راندنه وه
 بو ژيان په نجهى بو ئه كيشرا و ئه يانوت كه ئه وه خويشى له هه مووان
 زياتر ههول ئه دات. په نجه بو هه موو شتيكى ئه كيشرا، ئه و زه م و قسانه ي
 پشت سه رى ئه وترا ئه ببيسته وه، له شاعر و رووناكبير و كريكار و عه وام
 و مهلاوه بگره هه ر يه كه و له روانگه ي خويه وه ده ستيان به رووخانى
 ئه كرد، مرؤقه كان له هه ر په نگ و تيره و باوه پرك بن هه موويان سه ر و
 بنى قوماشيكن. زورينه ي ئه وانه ي پشت سه رى ئه وترا و ئه و دژايه تيانه ي
 كه ئه كرا بو ئه وه بوو كه له م ته نگانه يه دا به هانايه وه نه چن، هوكارتيكيان
 بووبيت بو يارمه تى نه دانى، هوكاريان بو ئه هيتايه وه، مهلاكان له حه ديس
 و قورعانه وه، رووناكبيره كان له فهلسه فه و ئارمانه كانiane وه، كريكاره كان به
 ئاومالى و قينه كونه كانiane وه، ته نانه ت بگره له نيوانى بنه ماله كه شيا په راويز
 خرابوو، ئه وانيش زور له خه لكى باشتربويان نه ئه روانى، هيتشتا كاربان پيى
 بوو. به روونى ئه و جياوازيه ي له روانينه كانيانا هه ست پيى ئه كرد، ئه و
 جياوازيه ي له هه لسوكه وتى دايكيا له به ينى خوئى و خوشك و براكانيا
 هه ست پيى ئه كرد، ئه و فه رق و جياوازي دانانه ي به ئيسك و خوئن هه ست
 پيى ئه كرد. به تايه ت له ماوه و كاتگه ليكى دياريكراو و تايه تدا كه ئه م
 خهريك خوئندن بوو و كارپكى ئه وتو يا لانى كه م له چه ن وه رزيكا بيكار
 بوو، يا زياتر ئه و له وئ نه بوو كه وهك ئه وان ئه و هه موو ده رد و نه هه مته تيبه
 له نزيكه وه بچيژييت و تيى بچه قيت، له و كاتانه دا ئيتر زور به روونى ئه و
 شته ئه بينرا. له ته مه ن و ماوه يه كدا ئه وه تا ئه و په رى بيزارى و پسوايى
 ئه ببرد، ته نانه ت خه لكى ئه وه يان پيى ئه وت كه تو كوا چاوت له و منالانه ي
 ترتان په شتتره كه به دواى خوئندنا ئه چى ئه فه نى، زولم له وان ئه كه يت،
 ئه مه يان ئه وت تا فه رق و جياوازي و په ق و قين بخه نه به ينمانه وه و خوشك و
 براكانم ئه و روانينه يان له سه رم بيت. به هه موو واتايه كيه وه زول بوو زول.

ته نيا په نج و ئازارى بو مابوووه، په نجى هه تاهه تايى و هيچى تر. دپره،
 هه ميشه دپره بو گه رانه وه، بو ژيان، هه ر كاتيك ده ست پيى بكه يت به شيكىت
 دپرانده وه، ژيان هه ميشه شتيكى كه مه، كه م. گه رانه وه بو ژيان كه هه ميشه

دلیکی ئەویست وە کوو بەرد، نەیتەتوانی پشت بکات لە هەموو ئەو کەس و شتانە ی لە دەرەوێ ژیانن، ئەو شتانە ی کە هەستیان پێ ئەکەیت و هەن و بوونیکێ بەرچاو و زینووێان نییە، سێبەرێکن کە بە مل تاریکی ژیاندا کەوتوون، هەن و ناینرێن، ناینرێت و چاو و گوێ و هەموو ئەندامە کانت هەستی پێ ئەکەن، وەهایە هەستکردن بە حەقیقەت و ژیان وە ک هەستکردن بە ترس. جێهێشتنی هەموو ئەمانە بێبەزەبیانە بوو بۆی.

برێ جاریش ئەگەراییەوێ دنیای خۆی و بەزەیی بەو خەلکەدا ئەهاتەوێ، لە ناخەوێ ئەیوت وێلکە با دلخۆش بن، بە هەر شیوەیە ک بیت. دوودل بوو کە ئایا خەلکی ئاگادار بکاتەوێ لەو نەخۆشی و مەینەتی و دەرد و ئازارانیان؟ ئەترسا کە ئەگەر خەلکی ئاگادار بن لە تەواوی شکستەکانی ناخ و ژیانیان لەوانە یە خراپتر لەمەش پروو بدات. دواتریش لە دلەوێ ئەیوت کە تۆ بەزەبیست بە خۆتدا بیتەوێ، تۆ کە هیچ سەرکەر و ئاسۆ و ئارەزوویە کت نەماوێ. ئەوان مندالەکانیان هەس کە پێی دلخۆش بن، برا و خوشکەکانیان، دواتر قەوم و خێل و تايەفەکانیان، پروانامەکانیان، دواتر خاک و نەتەوێ کەیان، دین و ئیمانەکانیان، خویان هەیه، پشت و پەنا هەمیشە بییە کەیان. کار و پیشە و پێگەیان هەیه کە پێی دلخۆش بن.

برێ جار ئەم خۆی نە، کێشە و گرفت و سەرلێشیواییەکانی ناو ژیان و بنەمالە دەسی کۆتا ئەکردنەوێ لە سەرکوتکردن و خواردنی ئەم، ژیان ئەوانیشی کولۆکوت کردبوو هەر وە کوو ئەم، ژیان بێبەزەبیە و تەر و وشک پێکەوێ ئەسووتینی، کافر و موسلمان، خاس و خراپ. بەلام ئەم خۆی لە گێژی ئەدا عەیب و عارەکانیان بە روویاندا نەئەهیتایەوێ، لە دلەوێ ئەیوت شایەت ئەگەر بزائن کە من بەم هەموو کەموکووری و سەرلێشیواییەیانم زانیوێ لەوانە یە بشمکوژن.

نەیتەزانی؟ بەراستی نەیتەزانی بەزەیی پیاواندا بیتەوێ یا رقی لییان بیت؟ برێ جار وێرایی ئەم هەموو ناسین و قسەکردنە لەسەر ئەم خەلکە لە دلەوێ ئەیوت بەراستی نازانم ئەم خەلکە کین؟ چۆن؟ بەراستی نەیتەزانی. تەنیا پێویستە دۆخ و دەرەتیکێ تازەیان بۆ هەلکەوێت، ئەبینی چۆن ئەبنە کەسی ئەو دۆخە. تەنیا پێویستە ئەو دۆخە تازە هیزی هەبیت، هیزی بەرپرز.

ھەر كاتىك لى لاي ئەگەرايەو ھەستى بە وەرزىيەكى زۆر ئەكرد، لى خۆى
 بىزار بوو، ھەزى ئەكرد ئىتر چاوى بە چاوى نەكەوئتەو، لى دلەو ەپرىارى
 ئەدا كە ئىتر ئەم كارە ناكاتەو ە بەيانى ئەرواتەو سەر مەيدانەكە ە بە دواى
 كارىكى تردا ئەگەرئى، بەلام نەئەچوو ھىزىك ئەيگىپرايەو. وردە وردە ئەشترسا
 كە خووى بەم كەسە گرتبىت، ئەو كە تا رادەيەك ئەو شتەى تىابوو ئەو ەى
 كە بە شىو ەكى زۆر خراو خووى بە دەوروبەرى ە كەسە نزيكەكانى ئەگرت
 و، ئەيشاردەو ە لىيان كە چەندە گرپدراروانە، بە چكۆلەترين قسە ە جوولەيان
 ئەرەنجا ە توورە ئەبوو و، لى ناخەو ە خۆى ئەخواردەو، تەواوى كاتە بەتالەكانى
 بە بىر كرنەو ە لىو كەسانە بەسەر ئەبرد. نەئەزانى كە بۆ ئەو ەندە كەسىكى
 گرپدراو ە وابەستەيە، وەھا كە بىرى ئەكردەو بە خۆشى ئەوت كە ئەو
 كەسانە ئاگان لىم ھەستەى ئەو نىيە ە بۆيان گرنى نىيە، ئەم بىر كرنەو ە
 ە لىكدانەوانە لى جىدا ھىندەى تر توورە ە بىئوقرە ە بىتاقەتى ئەكرد، جۆرىك
 كە ەرز بە خۆيەو ە نەئەگرت. نەئەزانى كە لىگەل خۆى چى بكات
 كاتىك كە زەنگى بۆ لى ئەدا ەلامى نەئەدايەو، كاتىكىش خەبەرى نەبووايە ە
 نەپرسىايە ھىندەى تر بىتاقەت ە توورە ئەبوو، گووشىيەكەى ھەئەگرت كە
 پەيوەندىيى پىئو بەگرت ە نەئەگرت ە داي ئەنايەو، كاتىك ئەم دالغە ە بىرانە
 دايگرتبوو، بىرى كەوتبوو ە كە چەندىن سال پىش ئىستا لىو كاتانەدا كە
 خويىتكار بوو ە بەشى تەندروستىي رۆژنامەيەكدا خويىتدبوو ەو كە خواردنى
 رۆژانە يەك مۆز ئىنسان ھىور ئەكاتەو ە ژياندا، ئەو رۆژنامە ە وتارەى كە
 ئەو كات زۆرى پى پىكەنىبوو، بەلام ئىستا ئەيوست ھەئىت ە پروات لى بازاردا
 مۆزىك بىسنىت ە بىخوات، يەكرا تەواوى ئەو زانىارىيەى لى لا دروست بوو ە
 خۆى سەر كۆنە ئەكرد كە بۆ وەھا شتىكى پەراوئىز خستوو. بىرى ئەكردەو ە
 كە دوايىن مۆز كە خواردوويەتى كەى بوو، سەرى با ئەدا، ئەھاتەو ە بىرى
 ە بەرچاوى كە لى كويى ئەو شار ە بازارە نامۆيەدا مۆزى ديو ە نرخەكەى
 ئەھاتەو ە پىش چاوى ە ئىوت ناكرىت يەك مۆزىش بە تەنيا ئەو ەموو
 كون ە كەلپىن ە توورەيە پركاتەو.

بىرى ئەكردەو ە گەر برۆمە سەر مەيدانەكە ە بەيانى زوو ەك ئەو ەل بەيانى
 بەدوامدا بىت ە من لىناو خەلكەكەدا بىم چى بكەم، دىت، باوەر كەن دىت،

دیت و ئەو کاتە دووبارە لەگەڵی ئەکەومەو. دەسەھلەر نییە، ئەبیت برۆم، لەم ولاتە برۆم. بیری ئەکردووە و ئەترسا و ئەبوت کە ئەو لە کورپی کاربەدەس و بەرپرسیانی ئەو شارە، کورپی ئەوانە کەوا مەیتەر و پاسەوانیان ھەیە، لەوانە سەر و سمیلیان پەش ئەکەن و لە تەلەفیزیۆنەکاندا قسە ئەکەن، بە دەم بیژەرەکانەو پینەکەنن و ئەیانەو پیت وەک کەسانیکێ رووخۆش خۆیان نیشان بدەن، بەلام بەو شیوە زیاتر گرژ و مۆن و پەزاگران و زایە ئەبن. لەوانە زیاتر کەسی تر نەبوو، لەوانە کە باوکیان شۆرشیگێر و دەولەمەند و پیاوکۆژ و سیاسی و کاربەدەس و دلسۆز و خائین و ھەموو شتیکی ئەو ولاتە. شایەت ئەمیش وەکوو باوکی ھەمەکارە ئەو شارە بووبیت و بە زیادیشەو سمیلیشی نابیتە بانی تەواوی ئەم پیشانەو، ئەویش زۆلی ئەو شۆرش و خەباتە بوو، ئەو شۆرشە کە بە دزییەو لە داگیرکەر و دوژمنانی کوردەو کەلی گرتبوو، بەلام دواتر بە ئاشکرا زابوو، ئەو شارە ھەمووی زۆل بوو، زۆلی کەوتوو شۆرش، ئەو خاکە زۆلی کەوتوو ئەو خاکە پێش خۆی بوو، ئەو شار و ولاتە کە کۆسی کەوتوو من بوو، کۆسی کەوتوو ئارەزوو و خەیاڵاتی من، ئەو شارە و ئەو شۆرشە و ئەو ولاتە بە تەواوی ئالا شەکاوەکانەو تیا، بە تەواوی بیژەری تەلەفیزیۆنەکانیانەو، کاسب و ئاسایش و پۆشنبیر و بیرمەندەکانییەو، ھەموو ئەو شارە بە تیکرا لە سەیتەرە کدا پەساپۆرت و ناسنامە کەیان لە دەس من دەرھینابوو و توورپی دابوو سەر شەقامیکەو، وەک ئەو تەواوی دلخۆشی ئاوات و ئارەزوو کانی دەرھینابیت توورپی دابیتە سەر ئەو شەقامەو، لە دەسی ھەموو کوردی پۆژھەلاتیان دەرھینابوو، دەستی من نویتەر و دەستی ھەموو پۆژھەلات بوو، لە دەس تەواوی کریکارەکانی دنیا دەرھینابوو، دەستی من نویتەر و دەستی تەواوی کریکارانی دنیا بوو، تەواوی ناسنامە و پەساپۆرتەکانی دنیا توور دابوو، ئەو ولاتە کە بووبوو ولاتیک نەئەناسییەو، ئەو شۆرشە کە بووبوو شۆرشیک، من نەئەناسییەو، سلیمانی ھەموو خەونەکانی منی کردبوو بقی سەر ئاو، ھەموو ھیماکانی شۆرش، ھەموو ئەو حەقیقەت و واتا و بەھایانە لە دەروونی ھەر کوردیکدا بوو بە دەم ئاویەو دابوو، سلیمانی زۆلی کەوتوو ھەموو شارەکانی کوردستان بوو، و ھەموو شتیکی لە دەستما دەرھینابوو توورپی دابوو سەر شەقامیک، سلیمانی بووبوو دارمەتیک و سووکایەتی بە تەرمی بیگیانی من ئەکرد، و ئەبوت پۆژھەلاتی لە برسا مردوو و حیز، ھەمووتان لە پشیلە برسی ئەچن، ھەموو پۆژھەلات حیز و پشیلە برسییە. ئەو شارە نەئەناسییەو وەک کەسیک کە سألەھا بیت نەمدیبیت گۆرانیکی زۆری بە سەردا ھاتیبیت، وەک کەسیک کە تاریفیک زۆرت بیستبیت و کاتیک بیناسیت وەھا نەبیت، وەھا نەبوو ھیچی لە خۆی نەئەچوو. پێشتر لە دوورەو ھەستم

بهو نامۆيه نهئه کرد له گه ئلی، پیم وابوو سلیمانی باوه شیکی ئاوه لایه، هیچ کات تا ئه و ئه ندازه یه بیزار و نامۆ و خۆم به دوور نه زانیبوو له و خه لکه، له وئ بوو بیرم که و ته وه من له کویم و ئه م خه لک و شوپش و حه قیقه ت و واتا و به هایانه تا کوئ چوون، ئه و حه قیقه ت و به هایانه که ئه وانیش حه زیان له سه فەر و گه رانه.

بیری ئه کرده وه پيش ته و او بوونی ماوه ی په ساپۆر ته که برواته وه چی به ماله وه بلئ، ماله وه ی له کاره که ی دلنیا کرد بو وه وه، ته نانه ت پووله که شیان حه سیو کرد بوو و ماتل بوون به ئه وه نده پاره وه بگه رپته وه، خۆشی بیری له خوشکه که ی و نه خۆشین و پیوستی پووله که ئه کرده وه و نه یته زانی چی بکات و چ بریارێک بدات. له و کاتانه دا که له ماشینه که دا له لای دانیشتبوو ویستبووی به شیوه یه ک باسی رابردوو و ژبانی خۆبی بۆ بکات، باسی ئه وه ی بۆ بکات که ئه م پووله ی بۆ چی گه ره ک تا شایه ت به م شیوه له گه ل که سیك راپوێژی کرد بیته و ئه م گوناحی باسنه کردنه تۆزێک سووک بوو بیته له سه ر شانی. برئ جاریش له بیری خۆیدا ئاماده بوو بوو که باسی هه موو شتیکی بۆ بکات. شایه ت به قسه و ده رده دلله کانی درگایه کی بۆ چوونه ناو ژبانی ئه و کرد بیته وه و سه ری له زۆر شت ده ربه ینایه که بۆ ئه م نه زانراو و سه رنجراکیش بوو، به لام بۆی نه ئه و ترا و له و ماشینه دا ته نیایی ئه وه نده ی تر ئه یگوشی و بیده نگی ئه کرد و ناخی خۆبی ئه خواردۆ.

ده سه ه لگری نه بوو هه ر که له لای ئه گه راپه وه وه ک ئه وه ی هه ست به بیر و وه رزییه کانی ئه م بکات به وه ی که بریاری داوه نه چیته وه بۆ لای، ده ستی به زه نگ لیدان بۆی ئه کرد، نه زه نگێک و نه دوان، گووشیه که ی لئ ئه کوژانده وه و وه ک هه میشه له سه ر ته خته که ی پال ئه که وت، له و کاتانه دا روانین و هه لسوکه وته کانی ئه و ئه هاتنه وه به رچاوی، روانینه سووک و میهره بانه کانی، روانینه بیغه ل و غه شه که ی که له روانینی حه یوانیک ئه چوو، حه یوانیک که چاوه کانی نه ترس له نه خۆشین و ژبان و مه رگی تیا به، چاوه کانی هیچی تیا نه بوو، روانینه کانی ته نیا به دوا ی چیژیکدا و پل بوو و هیچی تر. به زه یی پیدایه هاته وه و له دلله وه ئه یوت ئه و هیچ تاوانیککی نییه، منیش هیچ تاوانیکم نییه، به لام دوو بیتاوان خه ریکی کردنی تاوانیککی گه و ره بوون.

بیری ئه کرده وه و ئه یوت نا کریت ئه م روانینه سووک و ساکاره که ئه و راده یه دلئ ئینسان ئه بات کوپی که سیکی وه ها بیته، نابیته ئه و وه کوو ئه و خه لک و ئاسایش و سیاسی و رۆشن بیرانه چا و لئ بکات. نا کریت ئاگری بوغز و قینه کانی رابردوو، ئاگری هه ژاری و که موکووریه کانی ژبان، تانه و ته شه ره کان جوړیکت لئ بکات که ته ر و وشک پیکه وه بسووتیتیت، ئه بی

جیاوازییەك دابنێت و هەمووان وەكوو یەك سەیر نەكەیت. لە دەروونی خۆیدا ئەقیقێراند ئایا جیاوازییەك لەم بەینەدا هەیە؟ لە بەینی ئینساندا بە تەواوی سەردەمەکانییەوه، ولامیکی نزم و پتەو و ماندووی بە خۆیی ئەدایەوه کە نە، نییە. برواکردن بەو جیاوازییە واتای مەرگی بیر و رابردوو و ژيانی بوو.

بەلام لە زماندا لە لای خەلکی پێش ھەرکەسێ ئەیوت ئەم قامکانە چوونییەك نین. کاتیکیش ئەو کارە لەگەڵی ئەکرد و دواتر ئەگەراییەوه بیری ئەوه بە میشکیدا ئەهات کە گواپە بەم کارە جوړیك تۆلە ی لەم کەسانە کردۆتۆ، لە دەولەمەندەکان. بەلام خیرا هەستیکی بەھیزی دەروونی دلنای ئەکردهوه کە نە تەنیا هەستی تۆلەکردنەوهی لەو کارەدا نییە بەلکوو زیاتر ئەو کەسە ی وەك ھاوړی ئەبینی و بگرە بەزەیشی پێیدا ئەهاتەوه. ئەیوت ئەگەر تۆلەکردنەوهس بۆ بە جیگای ئەوه کە هەست بە ھیز و پەرحات بوون بکەم بۆ هەست بە لاوازی و بیزاری و سەرلێشیوای زیاتر ئەکەم.

برۆ جاریش وەها کە لەسەر تەختەکە کەوتبوو، لە روانین و پەفتارەکانیا جوړیك سووکایەتی بە خۆی ئەدی و ئەوەندە تر خۆی ئەخواردەوه، ئەو روانینە بێتەرس و ساویلکانە ی ئەو کە هیچ دەرد و پەنج و خەفەتیکی تیا نەبوو شیتێ ئەکرد، پێی وابوو کە ئەو بۆتە کۆیلە ی پیاوه دەولەمەندیك و نە تەنیا کریکار بگرە قەحبەشە.

بیری ئەکردهوه و بەزەیی پێیدا ئەهاتەوه، ئەو کەسانە کە وەهان تەنیان، تەنیا. بەزەیی پێیدا ئەهاتەوه و شەیتان و گوناح لە ریگە ی بەزەییەوه بە سەریدا زال ئەبوون، شەیتانی مەزلووم. ھەر لە دوای جاری ئەو لە کە پەشیمان بووبوو لە کارەکە و بریاری دابوو نەگەرپتەوه بۆ لای بەزەیی گێرابوو یەوه، بەزەیی کە جوړیك حەزە بۆ ئەوهی کەسی جیگە ی بەزەیی وەها ببینی، جوړیك حەز کە تا ئاخری تیبگە ی، تا ئاخری زەبوونی ببینی، بە دەستی بەینێ ھەموو نەپتییەکانی ژيانی ئەو کەسە، ھەر کەسیك تا ئەو کاتە سەرنجراکیش و خۆشەویست و ھاوړی و جیگای بەزەییە تا لە ھەموو شتیکی تێئەگە ی، هیچ شتیکی شارباوہی لەلا نامپنیت و سەر لە ھەموو شتیکی دەریەنیت، ئەو کات وەك شوپروشیك وەھایە کە بە سەریدا زال بوویتی و سەركوت کردبیت و بە دەستت ھیتابیت، ئەو کات بگرە لە بەرچاویشتدا سووک ئەبیت و دووری لێ ئەگری، خالی بەھیزی ھەر کەسیك حەشاردان ی بیر و ھزر و پلانەکانی داھاتوو یەتی بۆ ژيان، کەسیك کە کەمتر سەری لێ دەربەھینن لە کۆمەلگادا بەرپۆتەر و بەھیزتر چاوی لێ ئەکریت. ھەر چیم ئەکرد نەمئەتوانی سەر دەربەھینم و تیبگەم و مەبەستی ئەو کەسە بزەنم.

جۆرىك چيژ و حەز بوو كە نەيوستبوو بە تەنيا جيى بهيلىت.

تەنيايى وەھايە دوو جۆر مرؤف دروست ئەكات، يەككىيان زۆر بەھيز و خۆراگرە و سەر بۆ ھيچ گشتييونىك نەوى ناكات، ئەو جۆرە كەيان مرؤفيكى بيتاقەت و لاواز كە پەنا ئەباتە ھەموو مەترسيەكانى ژيان جگە لە چۆلەوانىيەكانى ناخى خۆى، تەنيايە و ئەترسپت و لە خۆى ھەلدپت و بە كەس ناكات.

تەنيايى وەھايە بە ھيچ شتيك پىر ناپيئەو، تا ھەول بەدى پىرى كەيتەو، گەورەترى ئەكەيت. ئەبيت بپسيت، لە بەرامبەرىدا بپسيت، بەھيز بيت و رپنگەى ھيچ جوولەيەكى نەدەيتى.

جۆرىك بوو كاتىك ئەيوست رابردووى خۆى بگپرپتەو لەم قسەو ئەپەريە ئەو قسە، ھيچ قسەيەكى بە كۆتا نەئەگەياند، وەك ئەوھى لەناو ئەم كيشەدا كيشەيەكى تر روو بەدا، لال ئەبوو لە گپرانەو بە دەست بە چاو بە گوئ ئەيگپرايەو و بۆى نەئەگپرايەو، ژيان خەونىكى ئالۆزە و ناگپرپتەو. لەو كەسانە بوو كە كاتىك خۆى ئەگپرايەو خۆى لە بەرچاوى گوپگرەكەى ئەخست، مرؤف ھەركات شتيك بە تاسەو بگپرپتەو لە گپرانەو و رووداوەكە كەم ئەكاتەو و لە بەرچاوى گوپگرەكەى ئەخات. ھەر كاتىك زۆر بە حەز و تاسەو ھاورپيەتى كەسيك بەكەيت لە چەمكى ھاورپيەتت كەم كردۆتەو و خۆت لە بەرچاوى ئەخەى. لەو كەسانە بوو كە بە ھۆى حەز و دلسۆزى زۆر بۆ ھەر ھەستىك دواتر بە خۆيدا ئەشكايەو و ھەستى بە ھەلە و تاوان بەرامبەر بە خۆى ئەكرد.

وہا بوو ھەر كاتيش لە لای كەسيك خۆى ئەگپرايەو، باسى رابردووى ئەكرد دەس بەجى پەشيمان ئەبوو لە گپرانەو كەى، ھەميشە لەگەل خۆى بپيارى دابوو كە تىكەلى ھيچ قسە و باسيك نەبيت، كاتىك تىكەل ئەبوو و قسەى ئەكرد دواتر پەشيمان ئەبوو لە كارەكەى. بە جۆرىك كە تا ماوہيەك لە ئەلف تا بى، لە پيويستترين وشەكانى ژيانى رۆژانەيش بە دەميدا نەئەھات، جۆرىك سزاي خۆى ئەدا و بە ھيچ شيۆەيەك حەزى نەئەكرد ئەو كەسە بيينيئەو كە لەگەلى قسەى كردوو، بىرى نەماوو كە چى گپراو تەو لەو كاتانەدا وەك ئەوھى كە مەست و سەرخۆش بيت، سەرخۆشى گپرانەو، دواتر نەبئەزانى چى وتوو، وەك ئەو كاتانەى كە ئەينووسى و لەبەر سەرخۆشى نووسين نەبئەزانى چى نووسيو. وەك كەسيك كە بە قسە ھيرش بكرپتە سەرى و بۆ بەرگرى لە خۆى نەزانپت كە چى ئەليت و چۆن بەرگرى لە خۆى ئەكات، ھەر لە خۆيەو شتانىك بليت كە خويشى حەزى لييان نيە

و باوەرپى پىيان نىيە. نەيئەزانى، هىچ شتىكى نەئەزانى، واتاى ئەو وشانەى نەئەزانى كە رابردووى پى ئەگىرايەو، ژيان درۆيكە بوو كە بوون لەگەلى كەردبووى، درۆيكە كە ھەر تاوہ و بە جۆرىك ئەيگىرايەو.

پەشىمانى، پەشىمانى و خۆ بە كەم و تاوانبار زانين و سەر شۆرى، ھەموو كەسەك لە خۆت بە زياتر و سەر كەوتووتر زانين، تەنانەت ئەو كرىكارە زيرگن و چلكن و بۆگەنانەى ناو ھوتىلە كۆنەكەش، بىستنى لاف و گەزاف و تانەكانيان، لاف و تەشەرى ئەو ترسنۆك و سوالكەرانە، ترس، تەنانەت ترس لەو ترسنۆكانەش. ئەوانە كە ناتوانن رىپۆقى قوونى چاوەكانىشان بشۆن، كرىكارە دەمبۆگەن و ديانرزيوہەكان، قىزەون و كۆنەدەرەكان، پاژنە قلىشاوہەكان، ئەوانەى پشتدەس و سەرپىيان گەمپەى كەردووە و لەسەر پشتى كىسەلى كۆن ئەچن. كاتىك ئەتەوئىت كارىك يا باسى شتىك بەكەيت ئەوانە بەرت پى ئەگرن، تەنانەت بەتەوئىت كارىك بۆ خۆشان بەكەى يا داواى مافەكانيان بەكەى گالتەت پىئەكەن و بە دەرفەتتىكى ئەزانن خۆيان بە دەولەمەند و دەسەلاتدارەكاندا ھەلبواسن، ئەوئەندەى كە ئەوان لەگەلت سەخت ئەيگرن، ساحىبەكانيان نەرمترن، ئەوانە ھەمىشە كاسەى لە ئاش گەرمترن، ئەوانە كە بۆ بە فازلأوى سەرەشۆرگەى يەكدييۆ ئەكەن، دەرپىي ژنەكانى يەكتر ئەدزن، ئەوانە كە هىچ شتىكىان بۆ دۆرانن نىيە، هىچ شتىك لە دەروونيانا نەماوہتۆ تا بىدۆرپىتن و بىكوژن.

بىركردنەوہ لە واژەينان و گەرانەوہ، بە دەستەوہدانى ئەو شتە نەيئىيەى بە نەيئى دواى كەوتووى، بە دەستەوہدانى ئەو شتەى بە دەستەوہ نىيە. ئەو دۆخەى كە خۆت تىيداي دروست نىيە و ئەوانەيش ئەوان ئەيكەن ھەلەيە، ئەوہى كە ناتوانى بە ئاشكرا بلىي چىم ئەوئ و خويشت نەزانى چىت ئەوئ.

خۆكوشتن و جىھىشتنى ھەموو شتىك، تا لە شوئىئىكەوہ بەرت بە روودانى گرتبىت تا ببىتە پىنەيەك لە پىنەكانى مەرگ و ژيان، خۆكوشتن كە دروومانى جارىكى ترى ژيان و مەرگە، خوكوشتن، ناوبژوانىكردى نيوانى مەرگ و ژيان.

چەندىن جار برىارى خۆكوشتنى دابوو، شوئى و جۆرى بۆ ھەلبژاردبوو، برى جار كاغزىشى نووسىبوو، كاتىك ئەگەشتەوہ ئەو شوئىانە و ئەو كاغزانە بەپەلە لىي ھەلدەھاتن، روانىنى لە سەرى ھەلدەگرت، ھەولى ئەدا لەگەل كەس نەرواتە ئەو شوئىانەوہ، تەرمى ئەوى لى بوو، لە ھەر شوئىئىك و چەندىن جار چووبوووہ سەر تەرمەكانى خۆى، كە دەستى ئەدا كاغزەكان لە يەك دوو رستە زياترى بۆ نەئەخوئىئاىەوہ، توورى ئەدا و لە خۆى تەرىق ئەبووہوہ،

ئەگەر خۆم بكوشتايە گالتە بە ھۆكاری خۆكوشتنەكەم ئەكرا، ھىچ كاتىك ئەيئەتوانى ھۆكاریك بۇ خۆكوشتنەكەى بنووسىت، مرۇف خۆيشى نازانىت بە چ ھۆكاریك خۆى ئەكوژىت. بە ھەر ھۆكاریك خۆى بكوشتايە گوندىيەكان گالتەيان پى ئەكرد، ئەيزانى كە ئەوان چۆن بىر لە خۆكوشتنەكەى ئەكەنەو، تەواوى ھەولى ئەو بە بوو كە ئەو رايەيان بگۆرپىت كە من بەو ھۆكارانە خۆم نەكوشتوو، بە تەنيا ھۆكاریك كە خۆى نەكوشتبوو ئەو ھۆكارانە بوو كە ئەيانھىنايەو لەسەر خۆكوشتنەكەى، بۇ ھىچ ھۆكاریكى تايبەت خۆى نەئەكوشت، ناتوانى خەلكى تىبگەيەنىت كە لەبەر ھىچ شتىك ئەو كارەت نەكردوو، ماندوو بووى، تەنيا ماندوو.

ھىچ چارەيەكى نەبوو چ كوشتنى خۆى چ كوشتنى دەوروبەريەكانى، بىرى لە كوشتنى ئەوانىش كىردبوو، پىى وابوو ئەبىت كاریكى وەھا بكات تا باوەر بە بوونى بکەن، تا ئەوئەندە نەویرن سەرشاخ و بەرىنى بگرن، گالتە بە جەستە لەر و لاواز و مەچەكە بارىكەكانى بکەن. ئەبویست بىتە دەرەو و ھاوار بكات ھاوار. بە ھەموو ھەلسوكەوتەكانیان عاجز بوو، باوەرپى بە ھىچ شتىكىان نەمابوو، كاتىك ئەبوونە جىگای باوەرپى كەسپىكىش قىنى لەو كەسەش ھەئەگرت. ھىچ غىرت و ورە و ئىرادەيەكى نەمابوو، كەوتبوو داوۋە، بۆسەيان بۇ دانابوو، ژيان بۆسەى بۇ دانابوو، بە وشە و ئاوات و ئامانچ و واتاكان بۆسەى بۇ دانابوو، كەوتبوو داوى وشە و واتا و ئامانچ و ئارەزوو و خەونەكانەو، گىرابوو، دىل بوو دىل. نە توانای كوشتنى دەوروبەريەكانى ھەبوو نە كوشتنى خۆى، بووبوو داھۆلىك، داھۆلىك بۇ كىردنى كارەكانى رۆزانەى مالەوەيان، كارەكان بە جۆرىك بووبوونە سىرکەر و دەرمانىك بۆى، خۆى پىو سەرقال ئەكردن و كات تىئەپەرى، شەوانەش لە تاوى ماندووپیتى زوو خەو ئەبىردەو. تەواوى ھەولى ئەو بە بوو كە كاركردن تاوتىك لە بىر كىردنەو بىپارىزىت و لەبىرى بچىتەو و كای كۆنەى خۆى بە «با» نەكات، بەلام نەبوو ھىچ كار و پىشە و ئارەزوو و داھاتوو و دلخۆشىيەك نەبوو تا لە دەستى بىر كىردنەو رىزگارى بكات. برى جارىش خۆى بە پالەوانى ژيانى خۆى ئەزانى و ئەيوت لە چىيەو خۆم كىرد بە چ بوونەو رىك، ئەوانەى گالتەيان پى ئەكرد ھىچ كاميان نەيانتوانىبوو وەك ئەم خۆراگر بىت، شايت بەو گالتەكردنە وىستىپىيان بىشكىنن و لە شوپىنىك دەس ھەلبىگىرت، ئەوەى ئەو كىردبووى بە ئەوان ئەئەكرا، ئەوانەش كە نەيكىردبوو بە ھىچ كەس ئەئەكرا، برى جارىش كە لە كىشەيەكى قوول رىزگارى ئەبوو ئەوئەس، وەك ئەوەى گەشتىتە سەر لووتكەى شاخ و تەپۆلكەيەك، ئەوئەس و چاوتىكى خىراى بە رابردوو و كىشەكە و شاخەكەدا ئەگىرا و لىى ورد ئەبوو وەو و بىرى ئەكردەو بەو كاتانەى رابردوو وەك ئەو بە بوو كە بە ناو ئەشكەوتىكى تارىك و پىچا و پىچا

هاتبێت و هیچ شتێك نەبەتەوه بەرچاوی و بیرى نەبەتەوه، ترس و هەستی نامۆیی بە نەسبەتی ئەو رابردوو داگیرى ئەکرد. لەوێ ئەیدی كە ئەوەندەش سەرلێشیواو و دارما و رووخا و نییە كە تەوانیویەتی ئەم دۆخە تێپەرینی، لەوێ كە ئەوێسا ئەیبینی كە دەسەلگەری هیچ شتێك نەبوو، نە ئارەزوو و ئامانجەكانى خۆی نە كێشەكانى بنەمألە و ژیان. بەلام سەرەرای هەموو ئەمانەش هەستی دارمان خێرا بەسەریدا زال ئەبوو و هەستی بە هەزار لاوازی لە دەروونی خۆیدا ئەکرد.

لەبەر چاوی هەموو كەسێكدا ئێسكقورس و رەزاگران بوو، تەنانەت ئەو كەسانەش كە ئەم تۆزێك دلی پێیان ئەكرايەوه و ئەیتوانی تۆزێك لەگەڵیان كێشەكانى ژیان و بنەمألە و مێشكە ئالۆزەكەى خۆی لەبیر بكات، ئەوانەى كە تۆزێك لە خۆی بە نزیكى ئەزانین، ئەوانیش ئەمیان رەت ئەكردەوه، دەستیان لە روویەوه ئەنا، دەستی نەپێیان، ئەو كەسانەیان هەلئەبژارد كە بە تەواوی دژی بێركردنەوه كانیان بوون، ئەو كەسانەیان هەلئەبژارد كە ئیستعداد و حەزى كۆیلە بوونیان بوو. نەئەزانى چۆنیان تێبگەیهنیت، نەئەتوانى دەس بە رووخانى ئەم هەموو خەلك بێر و باوەر و هەلوێستە بكات و رەخنە بگرێت، شى بكاتەوه كە ئەوانە چەندە لە ناووه و ژیان و رابردوویندا كۆیلە و جاش و بەرژەوهەندیخوازن، بەلام لە روالەتدا و لە جیگەى گەرمدا چەندە دەمیان گەرم ئەبوو و چەندەیان باس و باتەتى باشیان ئەسووتان و بە لارپێیاندا ئەبرد، ئەوانەى باش ئەناسی؛ پێشمەرگەكانى شەراب، كۆمونیستەكانى ناوگەلان، شۆرشیگێرانی مەستی، شەهیدەكانى كونیاك. بۆ دەرکەوتنى ئەم كەسانە تەنیا زەبر و زەنگ و ژیانیکى سەختتر پێویستە تا دەرکەوتیت قولى رەش و سپى لە بوارا. لەم كاتاندا ئەبێت بپارێتەوه كە ئەو دۆخى زەبر و زەنگە درێژە بکێشیت تا ئەم كەسانە دەرکەون و پێویست بە وتن و باسکردنى تۆ نەكات. ئەوانیش درۆ بوون، هەموو كەسێك درۆیە. ئەزانى كە دەورووبەرى و هاوڕێكانى هەمیشە بە نەپنى بەشێك لە قسە و باسەكانیان لێ ئەدزییەوه و ئەیانبوارد لە بەشێك لە دانێشتن و بە یەك گەشتنە كانا. ئەو بڕوا تەواوەیان پێى نەبوو كە كەسێك بەم پێگە و كەسایەتییەوه بتوانیت كاریكى جیددى بكات و بنوسیت. بە خۆیان ئەوت كە قسە و نووسراوەكانى لە خۆى ناچن و بڕواپێكردنى ئەستەمە، ئەمیان ئەیوت كە ئەم قسانە لە فلان كەس و مەجلیسەوه فێر بووه، ئەویان ئەیوت كە ئەم قسە و نووسراوەنە لە فلان نووسەرى دزیوه. ئەمە لە حالێكدا بوو كە هیچ مەجلیس و هاوڕێ و نووسەر و خاس خاویەك نەبوو كە ئەم ئەوەنە جیدی ببینیت كە دەرەدلێك، باسیكى جیدی، یا نووسراوه و شیعرێكى خۆیانى بۆ بخوێننەوه، هەموو كەسێك لە خۆى بە خوارتری ئەزانى بە خۆیدا ئەپەرمايەوه وەكوو شاگرد و بەردەست و

۳ سەگى خۆى چاوى لى بىكات. ھەموو بىر و ئامانچىك درۆيە، ئەوھى خۆيشى
درۆيەك بوو، ئەمانە بوو كە خىستبوويە گومان لە خۆيشىيەوھ.

هەمیشە وەها بوو چ لە کاتی رۆشتن و سەفەرا چ لە کاتی گەڕانە وە یا شەوانە خەو نەیتە بردە وە و تا دەمەوبەیان دڵەراوکی و خەم و خەیاڵ و خۆشی و هەموو شتی پێکە وە و ئاویتە داگیری ئەکرد، هەر تاو و بیر و خەیاڵیک ئەبیرد، هیچ دالغە و خەیاڵیک وە ئەوانە ی ناو جیگە و خەو زراوی تۆقینەر و دوور و درێژ و نامۆ نین و ناتوانی بەری پێ بگری. ئەتباتە ترسناکترین جیگەکانی ژیان، لەو کاتانەدا زۆر تەنیای ئیتر خەویش لە خۆی ئەتکاتە دەر، بیر لە تەواوی کەموکوورپێه کانت ئەکەیتۆ و لەو کاتەدا یەنە وە ناو بیتر، برێ جار زەمان بە ئەنقەست سووکت ئەکات، ئەو کاتانە چ زەجریکی نامۆ و ئەبەدییە. بەبێ ئەوەی بزانی خەو ئەبیردە وە بەلام خەوی ئەو کات و شەوانە سووکە و قوول نابیتە وە و تێیدا ناحەسییتە وە، کورت و کاتییە. تەنیا چاوەرپێ کاتیکی تێپەرێ، ئەو جۆرە چاوەروانیانە گەشتیکە بە ناو کاتدا، کات لە خۆیدا ئەتھیڵیتە وە، تێیدا ئەبەسیت، نە ئەتوانی پالی پێوە بنییت نە ئەتوانی رابیکیشی، چاوەروانییە کە لەنیو خودی کاتدا، کات ئەو شار و ولاتەس کە معمار و میرزا و ئەندازیار و بەنای هەر خۆت بوویت، لەویدا لە دەسکاری تەنگەبەر و شارەکە ی خۆت ئەترسیت. لە ئەشکەوتی خۆت.

ئەمە تاییە تەمەندییە هەموو کریکارە کانه لە سلاو و مالاوایی و خواحافیزیدا زۆر لەگەڵتا گەرم ئەیگرن، بەلام لە پێکە وەبوون لە گەلیاندا جگە لە سەرباری هیچی تریان نییە.

زەختی ئەو چاوەروانییە زۆرە ی بۆ رۆشتن، ئەو بێقەرارییە وای لە ئەکات نییە ی هیچ نەبات و هەست بە تیری بکات. هەر لە کاتی ئەو رۆژانە ی پیشوودا کە زوو لەگەڵ کریکارە کان هەلئەسا، ئەمڕۆیش هەر لەو کاتەدا خەبەری بووبوو وە، ئەو رووداوە چووبوو ناو رۆح و جەستە و خەو و هەموو جیگایەکییە وە و دایئە چلەکاند، خەوی شپرز و هەستیکی نەناسراو دایئە گرت کە هەر سەعاتە و جارێک لە خەو رانە چەنی، ئیتر ئەو قورسایە سواری بووبوو، وە کە دەردی گولی لە کۆلی نەئە کەوت، پەلە ی ئەکرد کە زوو بروات شایەت بەو شیۆه لە ملی بییتە وە و ئیتر خۆیشی کەمتر بیری لیبکاتۆ. هەلسانە کە ی تەنیا پەلە یەک بوو بۆ زوو دەرباز بوون، ئیتر ئەبوو بچووایە، ماوە کە ی تەواو

بووبوو، ئەبووا بچووايە ئىتر، تەواو، پازدە رۆژە كە تەواو بووبوو، كەم نىيە پازدە رۆژ، زۆرىش نىيە، تەواو بوو ئىتر ئەبووا بچىت.

خۆى كۆ ئەكاتەو چاويك بە دەور و بەر و تەختە كەدا ئەگىرپىت، دەستىك لە گىرفانە كانى ئەدا، چاويك لە جانتاكە ئەكا، چاويك ئەگىرپىت بەوانا كە لەوین، لەو پروانینانەى كە بەدواداچوون بۆ بارودۆخى خۆى و ھەمووان ئەكرد، ھەك ئەوھى ھەست بكا بەشيك لە خۆى لەويدا جىھىشتوو و ناتوانى ببىننیتەو و بە دوايدا بگەرئ، يەك دوو خول ئەخوات و بە دەم رۆشتەو بەپەلە خواحافىزى ئەكات.

ئەو فېنكى و سووكىيەى ھەواى دەم و بەيانىيە، ئەو شارەى ھىشتا خۆر و گەرما و ھەلپەى كار و بازار نەيشىواندوو خۆشىيەكى چكۆلە ئەخەنە دلى مرۆقەو، تۆزىك ساق ئەبیتەو و ھەست بە سەرخۆ بوون ئەكەى، شتىكى تازەس، ببىنى خۆر ھەلاتن ھەمىشە تازە و ناوازەبە، لەو كاتانەدا مرۆف زياتر تەحەمول ئەكرىت و ئەتوانى قەبوولى يەكدى بكن، لەو كاتانەدا دلت نەرمتر ئەبىت و زۆر خۆت بە نزيكتر ئەبىنیت لەگەلپان تا كاتە كانى تر، لە سروشت و بوون و ھەموو شتى.

لەو كات و ساتانەدا ئەكەويتە ناو ئەو ساويزەو كەوا ئەو رېنگا و بىر كرنەو و دەمەوبەيانى و شوپنە تازە و خۆرھەلاتن و چۆنپىتى مرۆف لە تەواوى حالەتە كانيا بە تايەت لە دەمەوبەيانيدا، كاتىك تەنيايە و پەيوەندى تەك كەسا نىيە جگە لە خۆى، ئەو ھەوا تازەيەى ھەلى ئەمژى و بەرپىدا ئەرۆى، ھاھەستەكەى تەواوى ئەمانە رېنگاى راستەقینەى دۆزىنەوھى حەقىقەت و ژيانە و تۆ تەنيا كەسى ئەمەت ھەست پىكردوو و ئەزموونت كرددوو، تۆ خۆت ئەمەت دۆزىو تۆ و بە سېرى خوا و بوونت زانىو لە كاتى خۆرھەلاتن و رۆژ بوونەو، بەلام ھەموو ئەمانە لە بىرىكى پىر و پووچ زياتر ھىچى تر نىيە و بە ھىچت ناگەيەنئ، مرۆف بەردەوام پىى واىە زۆر رووداو لە حەقىقەت نزيكى كردۆتۆ و لە ھەموو شتى تىگەشتوو و پوختە بوو، بەلام ھەر ئەو كەسانەن كە خۆيان بە نزيك ئەزانن لە حەقىقەت و ژيان و راستى و زۆر شتيان ديو، ھەر ئەوانەن زۆرترين ھەلە ئەكەن و ھەموو شتى كەتمان ئەكەن، مرۆف زۆرىنەى ئەوانەى بىريان پىئەكاتەو و ئەيانبىنى و ئەيان كات لە چەن رووداو و بىرۆكە و شتى پووچ زياتر ھىچى تر نىن و بە ھىچت ناگەيەنن.

بەپەلە خۆى ئەگەبەنپتە ئەو پاسانەى كە بەرەو سنوور سوار ئەكەن يا باشتەرە بلىم بەرەو شارانى سەر سنوور سوار ئەكەن، ئەو شوڤير و كەس

و شووتانەى كە نەشتەبەتتەن بەبئى هەيچ هەيما و ئاماژە و تابلۆيە كا ئەتوانى بياندۆزیتەوه و بیانناسیتەوه. نەك ئەوانەوا هەستەكرد هەموو خەلكى ئەو شارەشى دیوه و ئەیانناسیت و پیتشتەر لە جیگایەك بینوونى. لە لای ئەو یەكێك لە تابیەتمەندیاكانى دەسەلات ئەوهیە كە سەرۆتپرى خۆى بشاریتەوه و سەرۆتپرى ئەم خەلكە لە یەكدى ئاشكرا بكات. سەرۆتپرى ئەو خەلكە ئاشكرا كرابوو، ئەو خەلكە كە ئیتر وات هەستەكرد ئیتر هەيچ شتیکیان نییه كە شاریاوه بێت، كاتیك كۆمەلگا هەيچ شتیكى شاریاوهى نامینیت و پروون ئەبیتەوه هیزى خۆى لە دەس ئەدات، وههم و ترسى نامینیت، تا زەمانیك زیندوووه كە ئەوهنده پروون نەبیت و هەر ئەگەرێكى لى چاوه‌روان بكریت. كۆمەلگایەكى مردوو، كۆمەلگایەكە وهك ئەو چەپالە دەسه وایه و لە خاس و خراب پیئەكەنى و ئاویتەى هەموو شت و قسەیه ئەبئى.

تا زیاتر پئى هەلئەگریت دەنگیکیش زیاتر بەرهو پیری ئەوهوه دیت و لى نزیك ئەبیتەوه دەنگیک كە لە چایخانەیه‌كەوه دیتەدهر، دەنگیک كە ئەو هەستەت پئى بدات وهك ئەوهى كە تۆ لە شەردا بووبیتى یا لە جیگەیهك هیندە لەم ژيانە دوور كەوتیتەوه، كە ئەو گۆرانیه بگپیتەوه ناو چەقى ژيان، بىرت بخاتەوه مەرگ و ژيان، ئەوبش ئەو دەنگەى تايەر توفیق كە لە ئارامیدا بەرهو مەرگ پەلكیشت ئەكات و لە شەر و پرتووكانى رۆح و كات و ژياندا ئەتگپنەوه ناو چەقى تەمەن و ژيانى راستەقینه، ئەتگپنەوه ناو سەنگەرى خۆت.

بەبئى ئەوهى هیشتا هەيچ مسافرێكى تر هەبیت بە تەنیا لەنێو ماشینه‌كەدا دائەنیشئى و چاوه‌رئى ئەكات و ئەو دەنگەى تايەر توفیق لى نابیتەوه. خۆى لە دەنگەكە ئەدزییه‌وه وای هەستەكرد بەو كارەى كردووپیەتى پابەند نەبووه بەو دەنگ و بىر و كەسانە، بەو رەسەنايه‌تیه، مرۆف لە گپژاودا رەسەن و رەگەزى خۆى لە بىر ئەكات و بۆى گرنگ نامینیت، هەيچ لەوانەى كە پیتەوه ئەتناسن بە خۆتەوه ناهیلی، بئى ئەوهى بە دەم بیلئى حاشات لە هەموو شتێ كردوووه. ئیتر ئەو لای دابوو، وای هەستەكرد لای داوه و پرووى نەبوو و شەرمەزار خۆى بە شایستەى ئەوه نەئەزانى جارێكى تر گوپى بۆ بگپیتەوه.

تووڤه بوو، لەو كاتانەدا تووڤه‌ى كە تۆ هەموو شتێ لە ناخى خۆتا برووخیتى و نەبیهیلی و لى دوور بكەویتەوه، ئەو واتا و مۆرك و رەسەنايه‌تیه هەر ئەمینیت و پیت ئەگەنەوه، لە گۆرانیه‌كدا بێت، لە رووداویكدا بێت، لەو شویتەى كە تۆ هەيچ چاوه‌روان نیت لەویدا یەخت پئى ئەگرنەوه و زیندوو ئەبنەوه، لەو كاتانەدا پیت خۆشه كە تەواوى ژیرخانى ئەو واتا و رەسەنايه‌تیه

و حەقیقەت و بىر و باوەرانە بفرۆشیت و نەمىنیت بۆ ھەمىشە.

مسافەرەکانى تریش دین، ماشینەكە پر ئەبیت و بەرچ ئەكەون، باسەكان گەرم ئەكەن، لەو باسانەى كە بەو قەناعەتەو ئەگەيەنن مرۆقى ئەم سەردەمە مرۆقىكى ھۆشيارە و وەك ئەوانەى پيش خۆيان نین تا رەشوسپى لە يەكدى جیا نەكەنەو، خۆيان بە خۆيان ئەلین كە ھۆشیارن، ئەمیان بەویان ئەلیت، مرۆقى ئەم سەردەمە تەنیا شەریان لەگەل یەكترى لەسەر زانیارى زیاترە لە بەرابەرى يەكدا. وەك ئەوہى زانیارىی زیاتر پەيوەندى ببيت بە سوودى زیاتر و دەسكەوتى زیاتر و پيگەى زیاترەو.

لەنیو ئەم باسانەدا ئەو ناديارە دیت و ھەلى ئەلووشیت و ونى ئەكات و ئەباتەو ئەو دنیا نەپنییەى خۆى و لە ناخەو ئەلیت ئەمەيە ئەو شار و ھەرىمە ئازادە، كوا ئازادى؟ كامەيە؟ چۆن چاوە ئەكرى با چاوى كەم و بيگيرمەو، ئەبيت بە چیدا ولاتيكى ئازاد و داگیركراو لە يەكدى جیا بكەیتەو، مرۆقى كۆمەلگای ئازاد چۆنن و بە چيەو سەرقالن و قسە و باسیان كامەيە، جیاوازیان لەگەل مرۆف و كۆمەلگای تاووە و داگیركراو كامەيە. مرۆقى ئازاد چۆن و بە چى بىر ئەكاتەو.

گریمان دوو كەس يەك دەرد و خەمى ھاوبەشیان بوو، خۆ يەك بەرژەوەندى ھاوبەشیان نییە و بەرژەوەندیەكانیان جیايە. گریمان دوو كەس يەك زمان و خاك و مال و گوند و شارى ھاوبەشیان بوو، خۆ يەك بىر كەردنەوہى ھاوبەشیان نییە. داینين كيشەكان يەك بن خۆ ھەولەكان جیان، رینگاچارەكان جیان، ليكدانەوہ و ھەلوپست و بۆچوونەكان جیان.

قسەكردن و دەردەدل و بۆچوونەكانى نە تەنیا لای خەلكى تەنانت بە لای خۆيشیەوہ جۆرىك باى سك دەركردن بوو و ھىچى تر. راست وتراوہ قسە تا نەكراوہ گەوہەرە زپرە، كە كرا زپرە دەمگپرە، تەنانت زۆر بىر كەردنەوہ بە زۆر شت لە بايەخى كەم ئەكاتەوہ، كيشەيەك كە ببيتە كيشەى گشتى و ھەمووان دەركى پى بكن، قسە و گرفتیک كە بكەویتە دەمى ھەمووان و تىكرا بيكەن، باسى بكن چارەنووس و چارەسەرى ئەو كيشەيە ئەخاتە ناروونى و تاريكییەوہ. كيشەكانى ئەم سەردەمە زۆر باسكردن و ليكدانەويان ئاسايى كەردوونەتۆ و راہاتنى تەكياندا سانا كەردۆتەوہ. مرۆف تا زیاتر لە خۆى بلئى زیاتر خۆى شى ئەكاتەوہ، خۆى شل ئەكاتەوہ و ھەموو دەستىكى تى

ئەچىت.

چما قسە كانم بۇ خۆشىم باي سەك دەر كىر دىنە، مەگەر ئەوانە حەقىقەت و راستى نىن، مەگەر ھەر بۇ خۆم رۇويان نەداو، تا سەر ئىسك نەيان ژاكاندووم، ئەگەر ئەمانە نەگىرپەتەو ئەبىت چ شتىك باس بىرىت و بگىرپەتەو، چۆنە كە بۇ خۆشىم بىبايەخ بوون، ئەوانەى خەلك ئەيان گىرپتەو گەلىك لەوانەى من كەمترن بۇ بە دەمى ئەوان خۆشە و بايەخدار، بۇ رابردوو و رۇوداوى ئەوان ئەكرىتە دەرس و ئەزموون و تەننەت خەلكى دىكەش ئەيانگىرپتەو، بۇ لە بزن عادەتە و لە مەرپىرەتە.

ئەو قسە و گىرپانەوانەى من ناراستەوخۆ كى و كۇبا ئەكاتە ئامانچ، كىيى پى تاوانبار ئەبىت، چ شتىك ئەخاتە مەترسىيەو كە خۆم پىيى نازانم، چما ئىش بە ناخ خەلك ئەگەيەنەت، من كە لە دەردى خۆم ئەلىم جگە لە كەموكوورى و دەردى خۆم كەموكوورى و دەردى چ كەسىكم خستۆتە رۇو. ئەو تەقە ھەوايىە بىسەر بەرانە كە رۇو ھە ئاسمان ئەيانكەم لە كام بەر و بەحرى نادىارادا ئەكەوتتەو، لە كام مەبەستا، كە ئەو قسانە ھىچ بىستىك قەرزاز نىيە و ھەموو چۆلەوانىيەكى مەبەستە.

كاتىك چا و ئەكاتەو بىر كىر دىنەو ھەك گولەيەكى وىل توورى داوۋتە سەر سنوورەو، سەرسنور كە بەبى ھىچ ھۆبەك لىدانى دلت خىرا ئەكاتەو، ھىچ تاوانىك نەكردبى ھەر تاوانبارى و ترسىكت ھەيە كە ئەتوانن گىر بە ھەرز و عاسمانت بەدن و تۆ باش نەتوانى بەرگىرى لە خۆت بىكەيت، سەرسنور كە بەرزەخى نىوانى دوو ولاتە، دوو خەلك، دوو بەرژەوۋەندىي جىا، دوو شەرىك، سنور ئەو ناشوۋىتەس كە گولە وىلەكان لەوۋ ئەنەشەنەو، لەوۋ ئەتپىشكن، لەوۋ كە دوو خاك و ولات ئاوتتەى يەكدى ئەبن كە ئەمبەرى بى ئەوبەرى ھەل ناكات و بوونى نامىنەت، لەوۋ ھەموو جىمگەيەكت ترسى تى ئەزى و چاوت زەرد ئەبى و ھەنگاوت شل و لە بەستەزمانىك زياتر ھىچت لى نامىنەتەو، سنوورەكان بىدەسەلاتت ئەكەن و لە ھەموو شتى دات ئەمالن ھەك ئەوۋى بفرىت و بە سەر زەویدا نەچىت.

ھەنگاوى گواستۆتەو، بىكىشە سنوورى تىپەراندوۋ، ھىچ سەرىپچىيەكى ياساى نەكردوۋ، گەشتۆتەو خاكى خۆى، گەشتۆتەو ولاتى خۆى گەر يەك ھەنگاۋىش بىت ئىتر جىاۋازى نىيە تىي پەراندوۋ و تەواۋ، تىي پەراندوۋ،

بئى كېشە رەت بوويت بەلام ھەر ترسىكت لە دلدايە، ھاتوویتەتەوہ ولاتى خۆت، بەلام ھەستەكەى ھىشتا جيا نەبوويتەتەوہ و خاك و ولاتىكى تىرت ئاويتەس، سنوور ئاويتەبوون و پاموسانە، ھاتوویتەتەوہ، بەلام ھىشتا سىبەرى ولاتىكى تىرت بە سەرەوہبە و ھەستى پىئ ئەكەى.

كانتیک ئەو ھەيبەت و ترس و نامۆيبە ئاويتەى بووبوو و دەورىان دابوو و ونيان كىردبوو بە زەنگى گووشىيەكەيدا دائەچلەكيتەوہ و ئەكەويتەوہ سەر عەرز، چاوى لىئ ئەكات ھەر ئەوہ، ژمارەكەى ئەوہ، ولام ناداتەوہ و بىدەنگى ئەكات و لە گىرفانى ئەنيتەوہ، بە بىدەنگ كراویش ھەر ھەستى پىئ ئەكات كە تا كەى زەنگ ئەخوات، بىدەنگى ئەكات، وەك ئەوہى بىھوئەت ھەموو شتىك بىر باتەوہ و بە ژىر لچىھە بكاتەوہ.

جانتاكەى ھەل ئەگرىت، چاويك لە دەوروبەرى ئەكات. ژيان ئاساييە و خەلكى پراھاتوون بە سنوورەكان، نە بۆيان نامۆيبە و نە ترسى تيايە و نە ھەيبەتى بۆيان ھەيبە، زۆر ئاسايى دىن و دەپۆن و دەنگ ھەلئەبىر و ھەر كەسە و كارى خۆى ئەكات. ھىواش جانتاكە ھەلئەگرى و مل شۆر ئەكاتەوہ و بەرەو مال و زىدى خۆى بەرىئ ئەكەوى.

